

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Osobní finanční plán

Diplomová práce

Autor: Bc. Angel Bratovanov, MBA
Vedoucí práce: Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Angel Bratovanov, MBA

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Osobní finanční plán

Název anglicky

Personal financial plan

Cíle práce

Cílem diplomové práce bude sestavení návrhu efektivního finančního plánu pro modelové rodiny, dle předem stanovených kritérií a jejich požadavků a cílů.

Metodika

Metodickými nástroji pro diplomovou práci budou kompilace, analýza, komparace, syntéza. Práce bude rozdělena na část teoretickou a část aplikační.

V teoretické části bude provedena kompilace a následná komparace poznatků z literatury v návaznosti na legislativu. Budou vymezeny pojmy: finanční gramotnost, finanční plán, osobní finanční plán, příjmy, výdaje, spoření, investování, pojištění, úvěr, nemovitost.

V aplikační části bude provedena základní analýza databáze údajů běžných rodin. Z databáze budou vybrány dvě modelové rodiny, na které budou aplikovány principy efektivního osobního finančního plánu.

Na základě podrobných propočtů v programu Excel bude navržen optimální finanční plán a budou vymezena doporučení pro efektivní sestavování rodinných finančních plánů.

Doporučený rozsah práce

50-70 stran

Klíčová slova

finanční plán, finanční protředky, finanční rezerva, příjmy, výdaje, pojištění, spoření, úvěr

Doporučené zdroje informací

EDWIN J. ELTON a další. Modern portfolio theory and investment analysis. 8th ed., International student ed. Hoboken, N.J.: Wiley, 2010, ISBN 978-047-0505-847.

FILIP, Miloš. Osobní a rodinné bohatství, Jak se dobře zajistit. Praha : C.H.Beck, 2006, ISBN 80-7179-466-X.

FILIP, Miloš. Osobní a rodinné bohatství, Kam s penězi. Praha : C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-416-3.

Finanční poradce, vydavatel: Economia, a. s., ISSN 1214-410X

Investiční magazín, vydavatel: Impax media, spol. s r. o., ISSN 1804-9753

KETTLELL, Brian. Economics for financial markets. Oxford : Butterworth-Heinemann, 2002. ISBN 0-7506-5384-1.

PALOUČEK, Stanislav a kol. Peníze, banky, finanční trhy. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-152-9.

SMRČKA, Luboš. Osobní a rodinné finance: (Svět rodinných financí – jak spořit a rozmnožovat majetek). Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-41-2.

SMRČKA, Luboš. Rodinné finance, Ekonomická krize a krach optimismu. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-199-4.

SYROVÝ, Petr, NOVOTNÝ, Martin. Osobní a rodinné finance. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1098-6.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 11. 2015

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Osobní finanční plán vypracoval samostatně pod vedením Ing. Heleny Řezbové, Ph.D a použil jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů. Jsem si vědom/a že zveřejněním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Praze dne 25. listopadu 2015

Podpis autora

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Heleně Řezbové PhD., za její vstřícnost, ochotu a čas, který mi během tvorby mé magisterské práce věnovala a za její odborné vedení.

Osobní finanční plán

Souhrn

Cílem diplomové práce bude sestavení návrhu efektivního finančního plánu pro modelové rodiny, dle předem stanovených kritérií a jejich požadavků a cílů.

V první části diplomové práce jsou nejprve definovány základní pojmy, jakými jsou peníze, jejich vlastnosti a funkce ve společnosti. Diplomová práce dále zhodnocuje stav české populace v oblasti finanční gramotnosti a uvádí základní dokumenty v oblasti finančního vzdělávání. Představuje principy řízení osobních financí prostřednictvím osobního finančního plánu, konkretizuje smysl a přínosy finančního plánování na stav osobních financí jedince a představuje jednotlivé kroky tvorby osobního finančního plánu. Dále diplomová práce uvádí finanční nástroje používané k realizaci osobních finančních plánů, jimiž jsou různé formy spoření a investování a představuje také různé formy pojištění k zajištění možných rizik, která by mohla ohrozit naplňování cílů stanovených v osobním finančním plánu.

Ve vlastní části diplomové práce je význam osobního finančního plánu aplikován na modelových situacích dvou modelových rodin, kdy první modelovou rodinu představuje jednočlenná domácnost pana Adama, pracovníka v oboru IT oboru a druhou modelovou rodinu představuje domácnost manželů Novotných, lékařů. Každé modelové rodině je, dle jejich finančních možností a cílů, navržen jejich optimální osobní finanční plán a tento je poté analyzován v dlouhodobém horizontu.

Klíčová slova:

finanční plán, finanční prostředky, finanční rezerva, příjmy, výdaje, pojištění, spoření, úvěr

Personal financial plan

Summary

The aim of the thesis proposal will build an effective financial plan for model families, according to predetermined criteria and their requirements and objectives. First, the thesis defines the concept of money and other terms of the financial market, assesses the status of the Czech population in the area of financial literacy and provides basic documents in the field of financial education. It represents the principles of personal finances through a personal financial plan, specifies the purpose and benefits of financial planning at the state of their personal finances of individuals and presents individual steps of creating a personal financial plan.

Furthermore thesis presents the financial instruments used to implement personal financial plans, which are the various forms of saving and investment, and also represents various forms of insurance to ensure that potential risks that could jeopardize the fulfillment of the objectives set out in the personal financial plan.

The private part of the thesis is the importance of personal financial plan is applied to model situations two model families, when the first model family is a one-person household of Mr. Adam, a worker in the IT field and the second model is a family household Novotných spouses, doctors. Each model is the family, according to their financial capabilities and objectives designed their optimal personal financial plan, and this is then analyzed in the long run.

Keywords:

financial plan, financial means, financial reserves, income, cost, insurance, savings, credit

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A ZKRATEK

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Pět kroků finančního plánování

Obrázek č. 2 Struktura návrhu řešení finančního plánu

Obrázek č. 3 Čtyři fáze osobních a rodinných financí podle věku a rodinného stavu

Obrázek č. 4 Investiční trojúhelník

Obrázek č. 5 Skladba portfolia investičních produktů ve vazbě na riziko a výnos

Obrázek č. 6 Grafické znázornění správy a investování volných prostředků

Obrázek č. 7 Ilustrace tvorby osobního finančního plánu

Obrázek č. 8 Kalkulačka spol. Hypoteční banka, a. s., splatnost 30 let, fixace 5 let, modelové rodiny č. 1

Obrázek č. 9 Kalkulačka spol. Wüstenrot - stavební spořitelna, a.s., Půjčka ProBydlení, splatnost 18 let, modelová rodina č. 1, varianta č. 1

Obrázek č. 10 Kalkulačka spol. Wüstenrot - stavební spořitelna, a.s., Půjčka ProBydlení, splatnost 10 let, modelová rodina č. 1, varianta č. 2

Obrázek č. 11 Kalkulačka spol. ČSOB Pojišťovna, a.s., modelová rodina č. 1

Obrázek č. 12 Kooperativa pojišťovna, a.s., pojištění odpovědnosti, modelová rodina č. 1

Obrázek č. 13 Kooperativa pojišťovna, a.s., havarijní pojištění a pojištění čelního skla, modelová rodina č. 1

Obrázek č. 14 Výpočet výše renty z hodnoty majetku ve výši 5.000.000,- Kč, míře inflace 1,5% a výnosu portfolia ve výši 2,2%

Obrázek č. 15 Kalkulátor Rizikového životního pojištění s dividendou společnosti UNIQA pojišťovna, a.s., modelové rodiny č. 2

Obrázek č. 16 Měsíční výše splátek hypotečního úvěru při době splácení 20 let a 30 let, modelová rodina č. 2

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Výše státních příspěvků v závislosti na výši měsíční úložky

Tabulka č. 2 Souhrn příjmů modelové rodiny č. 1, p. Adama

Tabulka č. 3 Výdaje modelové rodiny č. 1 na finanční produkty a na nájem a provoz automobilu

Tabulka č. 4 Platby modelové rodiny č. 1 po sjednání 2 nových produktů

Tabulka č. 5 Úrokové sazby spol. J&T Banky, a.s. dle délky vkladu, vklady Clear Deal, modelová rodina č. 1

Tabulka č. 6 Rekapitulace měsíčních splátek produktů na pořízení bydlení (varianta s finančním plánem)

Tabulka č. 7 Přehled tvorby renty (majetku) se sjednanými finančními produkty bez finančního plánu, modelová rodina č. 1

Tabulka č. 8 Přehled tvorby renty (majetku) se sjednanými finančními produkty vybranými v závislosti na nastaveném finančním plánu, modelová rodina č. 1

Tabulka č. 9 Souhrn příjmů modelové rodiny č. 2, rodiny Novotných

Tabulka č. 10 Výdaje modelové rodiny č. 2 na finanční produkty, nájem a provoz automobilu

Tabulka č. 11 Platby rodiny Novotných po sjednání hypotéky se splátkami na 20 let

Seznam příloh

Příloha č. 1 Ocenění bytu modelové rodiny č. 1

Příloha č. 2 Nabídka společnosti Hypoteční banka, a.s. modelové rodiny č. 1

Příloha č. 3 Nabídka společnosti Wüstenrot stavební spořitelny, a.s., splatnost 18 let modelové rodiny č. 1, varianta č. 1

Příloha č. 4 Nabídka společnosti Wüstenrot stavební spořitelny, a.s., splatnost 10 let modelové rodiny č. 1, varianta č. 2

Příloha č. 5 Nabídka společnosti ČSOB Pojišťovna, a.s. modelové rodiny č. 1

Příloha č. 6 Nabídka společnosti Kooperativa pojišťovna, a.s. modelové rodiny č. 1

Příloha č. 7 Kalkulačka spol. Raiffeisenbank, a.s., splatnost 20 let, fixace 5 let, Klasik modelové rodiny č. 2

Příloha č. 8 Kalkulátor Rizikového životního pojištění s dividendou společnosti UNIQA pojišťovna, a.s. modelové rodiny č. 2

Příloha č. 9 Kalkulačka spol. Raiffeisenbank, a.s., splatnost 30 let, fixace 5 let, Klasik modelové rodiny č. 2

Seznam grafů

Graf č. 1 Měsíční výdaje modelového klienta č. 1, p. Adama vyjádřeno v korunách a v procentech.

Graf č. 2 Měsíční výdaje modelového klienta č. 2, rodiny Novotných vyjádřeno v korunách a v procentech

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

ČNB – Česká národní banka

USA – Spojené státy americké

EU – Evropská unie

MF ČR – Ministerstvo financí České republiky
MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MPO ČR – Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
ETF – Excgange traded fund
OPF – otevřený podílový fond
OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PISA – Programme for International Student Assessment
LTV – Loan to Value neboli „částka k zapůjčení“
p. a. – per annum (ročně)
IŽP – Investiční životní pojištění
DPS – Doplnkové penzijní spoření
PSČP – Penzijní společnosti České pojišťovny, a.s.
RPSN – Roční procentní sazba nákladů
IT – informační technologie
KČ – Koruna česká
apod. – a podobně
atd. – a tak dále
aj. – a jiné
např. – například
tzv. – takzvaný
tzn. – to znamená
SIPO – Sdružené inkaso plateb obyvatelstva
s. r. o. – společnost s ručením omezeným
a. s. – akcionářská společnost
vč. - včetně

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A ZKRATEK.....	8
1 ÚVOD.....	12
2 CÍL PRÁCE A METODIKA.....	14
3 LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	18
3.1 Osobní finanční plánování.....	18
3.1.1 Peníze, jejich funkce a postoj obyvatel k nim.....	18
3.1.2 Finanční gramotnost a počátky finančního vzdělávání v ČR.....	21
3.1.3 Řízení osobních financí prostřednictvím osobního finančního plánu.....	26
3.1.4 Struktura osobního finančního plánu.....	28
3.2 Spoření a investice v osobním finančním plánu.....	33
3.2.1 Tři pohledy na tvorbu rezerv a bohatství domácností.....	34
3.2.2 Investování jako nástroj tvorby dlouhodobé finanční rezervy.....	37
4 VLASTNÍ PRÁCE.....	40
4.1 Základní charakteristika finančních produktů.....	40
4.1.1 Finanční mechanismy na zajištění příjmů, majetku a budoucnosti.....	41
4.1.2 Správa a tvorba krátkodobé finanční rezervy.....	46
4.1.3 Produkty na zajištění bydlení.....	49
4.1.4 Investování do podílových fondů a jiných produktů.....	53
4.2 Charakteristika modelových rodin.....	56
4.2.1 Studie modelové rodiny č. 1.....	57
4.2.2 Modelový finanční plán na pořízení vlastního bydlení.....	63
4.2.3 Změny v cash-flow u jednotlivých položek.....	66
4.2.4 Další produkty finančního plánu – pojištění.....	68
4.2.5 Tvorba majetku modelové rodiny č. 1.....	71
4.2.6 Studie modelové rodiny č. 2.....	75
4.2.7 Modelový finanční plán na pořízení vlastního bydlení.....	78
4.2.8 Změny v cash-flow u jednotlivých položek.....	79
4.2.9 Další produkty finančního plánu – pojištění.....	80
4.2.10 Srovnání 20 a 30 letého období splatnosti hypotečního úvěru.....	81
ZÁVĚR A DOPORUČENÍ.....	82

1 ÚVOD

Pro svou diplomovou práci jsem si vybral téma *Osobní finanční plán*. Toto téma jsem zvolil zejména z toho důvodu, že již více než 20 let pracuji v oboru finančního poradenství a zprostředkování. V současné době ve společnosti zabývající se poskytováním širokého portfolia finančního poradenství při řešení specifických situací a požadavků klientů na poli investic a finančního zabezpečení vysněného bydlení, všech typů pojištění, komplexních investičních záměrů, a jiných služeb. Při této činnosti vycházíme z detailních analýz potřeb klientů, silných a slabých stránek jejich současné ekonomické situace a definování optimálních příležitostí a největších hrozeb stále se měnícího finančního trhu.

Cílem diplomové práce je nejen sestavení návrhu efektivního finančního plánu pro modelové rodiny, dle předem stanovených kritérií a jejich požadavků a cílů, ale také přinést teoretické a praktické poznatky týkající se samotného sestavování osobního finančního plánu jako nástroje pro optimální řízení financí domácnosti a zároveň tímto poukázat na důležitost kvalitního finančního poradenství, které je i v dnešní době stále u obyvatel České republiky mnohdy opomíjeno.

Dalším cílem je poskytnout stručný přehled o nástrojích finančního a kapitálového trhu, které lze jednoduše zapracovat do optimálního finančního plánu každého občana České republiky. Především by však tato práce měla ukázat na to, že se osobního finančního plánování není třeba bát, ale naopak je vhodné jej zahrnout do svého „každodenního“ života, protože jen díky komplexní analýze osobního rozpočtu, jasně definovaným cílům a přáním a vhodně sestavenému portfoliu finančních produktů, jsme schopni vydělané peníze zhodnotit.

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. První část diplomové práce, nazvaná rešerše, popisuje peníze jako prostředek směny, zabývá se finanční gramotností obyvatel České republiky, její úrovní a vývojovému trendu. A dále se zabývá filozofií finančního plánování. Zejména se zaměřuje na cíle a přínosy finančního plánování, vysvětluje jeho podstatu a hlavní kroky při sestavování osobního finančního plánu. Dále diplomová práce stručně definuje tvorbu finančních rezerv domácností v závislosti na životní fázi a rodinném stavu jednotlivců. Také popisuje možnosti spoření a investování v závislosti na rozdílné výši příjmů a výdajů domácností v čase.

Praktická část diplomové práce přináší konkrétní ukázkou finančního plánování, kdy v této kapitole jsou využity poznatky z předchozích dvou kapitol. Na dvou modelových rodinách je definován optimálně navržený osobní finanční plán ekonomicky aktivních osob z hlediska jejich cílů a přání dle podrobné analýzy jejich ekonomické situace ve střednědobém a dlouhodobém horizontu.

V úvodu této části diplomové práce jsou také popsány základní charakteristiky nejběžnějších finančních produktů, pomocí nichž jsou dosahovány cíle definované v osobním finančním plánu. Jednotlivé produkty jsou zde popsány zjednodušeně dle jejich charakteristik a z hlediska jejich výhod a nevýhod.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je sestavení návrhu efektivního finančního plánu pro modelové rodiny, dle předem stanovených kritérií a jejich požadavků a cílů. Vedlejším, dílčím, cílem této diplomové práce je, představit cíle a přínosy komplexního finančního plánování a představit několik rad k jeho správnému sestavení. Toho bude dosaženo pomocí teoretického přístupu k dané problematice, kdy budou objasněny pojmy finanční gramotnost, analýza příjmů a výdajů, finanční plánování a finanční plán, budou představeny základní produkty nejčastěji používané ve finančních plánech a dále bude provedena případová studie dvou modelových rodin. Tomu bude předcházet analýza jejich finanční situace a na základě zjištěných skutečností jim bude navrženo řešení ke splnění stanovených cílů ve finančním plánu.

Metodika

V této diplomové práci je mimo jiné použita metoda analýzy, syntézy a komparace.

Při rozboru příjmů a výdajů při tvorbě finančního plánu vybrané osoby je použita **metoda analýzy**. Při hodnocení dvou prezentovaných osobních finančních plánů je použita **metoda komparace** zvolených produktů v závislosti na specifické životní situaci a cílech vybraných subjektů a **syntéza** je použita při závěrečném shrnutí prezentovaných finančních plánů.

Vzhledem k obtížnosti srovnání jednotlivých výpočtů budou v diplomové práci zohledněny pouze inflační mechanismy u kalkulace hodnoty nemovitosti první modelové rodiny. Ostatní výpočty budou uváděny v základních cenách. V případě kalkulací s daňovými odpočty, bude toto počítáno v sazbách roku 2015.

Charakteristika modelových rodin

V této diplomové práci nebudou vybráni klienti ze stávající databáze firmy FINVISION, s. r. o., ale budou použita data posledních dvou klientů autora diplomové práce, kterým byl skutečně vytvořen osobní finanční plán. Oba modelové příklady klientů jsou okolo věku třiceti let a přemýšlejí o pořízení vlastního bydlení.

Charakteristika modelové rodiny č. 1 :

První modelovou rodinu tvoří pan Adam, který je ročník narození 1986, pracuje jako IT specialista a je bezdětný. V současné době nemá děti, žije ve vztahu s přítelkyní a děti v budoucnu nevyklučuje.

Pan Adam se nyní nachází na začátku druhé fáze osobních financí nazvané „výpůjčky“, ve které člověk okolo věku 30 let buduje pracovní kariéru, touží po vlastním bydlení, vytváří menší úspory a tyto vkládá do produktů typu stavebního spoření či doplňkového penzijního spoření a životního pojištění. Další prostředky vynakládá na tvorbu majetku, nejčastěji pořizuje automobil a jiný hmotný majetek. V tomto období tedy dochází k finanční stabilizaci a vyjasňování finančních cílů.

Dle Investičního dotazníku na test přiměřenosti bylo zjištěno, že je spíše konzervativněji založený a jeho cílem je, kromě stability jeho financí a zajištění příjmů v penzijním věku, pořízení vlastního bydlení, bytu ve větším městě (konkrétně Praze). Byť má partnerku, finanční plán bude tvořit samostatně.

Na zajištění tohoto cíle bude pan Adam potřebovat stabilní a dostatečně velký příjem. Dle provedené analýzy příjmů pan Adama bylo zjištěno, že disponuje příjmem ze závislé činnosti ve výši 38.000,- Kč čistého měsíčně, nepobírá žádné renty ani dávky od státu a jeho disponibilní příjem je každý měsíc navyšován pouze o příspěvky zaměstnavatele na stravu v podobě stravenek v hodnotě 60,- Kč na den a příspěvek na Investiční životní pojištění ve výši 1.000,- Kč. Oba tyto příjmy navyšují tedy jeho měsíční příjmy o 1.320,- Kč a 1.000,- Kč, tj. o 2.320,- Kč čistého měsíčně navíc. Dále pan Adam disponuje nepravidelnými příjmy od zaměstnavatele, a to pololetními mzdovými bonusy, neboli mimořádnými odměnami, které jsou nenárokové a jejich výše se odvíjí od finančního zdraví zaměstnavatele. Tyto příjmy slouží panu Adamovi jako bonusy na dovolené, na úhradu nákupů spotřebního zboží do domácnosti či oblíbených sportovních aktivit. Jeho roční příjem je ve výši 471.840,- Kč, a tvoří jej 456.000,- Kč ze mzdy a 15.840,- Kč ze stravenek. Měsíční čistý příjem pana Adama je tedy 39.320,- Kč.

Mezi největší výdaje pana Adama patří výdaje na nájemné a zálohy energií, ty dosahují celkem 12.000,- Kč měsíčně. Měsíční vklad do stavebního spoření sjednaného u společnosti Wüstenrot činí 2.000,- Kč a 7.000,- Kč vynakládá na spoření prostřednictvím Spořicího účtu ING Konto. Oba tyto produkty pan Adam před léty sjednal za účelem

pořízení vlastního bydlení. Na stavebním spoření má dosud naspořeno 131.326,- Kč a na spořicímu účtu 215.516,- Kč. Dále má pan Adam sjednané Investiční životní pojištění u společnosti Generali s měsíčním pojistným ve výši 1.500,- Kč, kdy částku ve výši 1.000,- Kč na toto získává od svého zaměstnavatele. Pojistné je sjednáno na částku 700.000,- Kč pro případ smrti a 1.000.000,- Kč pro pojištění trvalých následků z nemoci i úrazu. Pan Adam si pořídil nový automobil a na jeho nákup použil spotřebitelský úvěr ve výši 500.000,- Kč. Měsíčně splácí 9.213,- Kč a stávající výše úvěru dosahuje částky 473.255,- Kč. Toto vozidlo pojistil havarijním pojištěním, pojištěním předního skla a povinným pojištěním a roční pojistné činí 17.680,- Kč, tj. 1.474,- Kč měsíčně.

Charakteristika modelové rodiny č. 2:

Druhou modelovou rodinu tvoří manželský pár ze Severní Moravy, manželé Novotní. Eva a Jan jsou ročník narození 1984, mají dvouletou dceru a paní Eva je ve třetím měsíci těhotenství. Manželé pracují jako lékaři a bydlí v domě rodičů a vážně přemýšlejí o koupi vlastního domu na Frýdecko-Místecku. Také tito manželé se nachází na začátku druhé fáze osobních financí nazvané „výpůjčky“, což znamená, že budují pracovní kariéru, touží po vlastním bydlení, vytváří úspory, které díky stabilnímu zaměstnání a faktu, že rodinný rozpočet tvoří dva stabilní příjmy, jsou mnohem vyšší než u první modelové rodiny.

Dle provedeného Investičního dotazníku na test přiměřenosti bylo zjištěno, že tito manželé jsou založeni méně konzervativně a preferují spíše strategii vyváženou. Stěžejním cílem osobního finančního plánu manželů Novotných bude pořízení vlastního bydlení, domu, respektive výběr mezi dvěma délkami splatnosti hypotečního úvěru.

Příjmy rodiny Novotných tvoří příjmy ze závislé činnosti, tedy příjmy z nemocnice, nemají příjmy z podnikání, nevlastní ani žádný majetek, který by mohli prodat, v současnosti nepobírají žádné dávky od státu a nepobírají ani žádné renty. Paní Eva má čistý měsíční příjem ve výši 27.000,- Kč a Jan ve výši 32.000,- Kč. Od zaměstnavatele dostávají stravenky v hodnotě 45,- Kč na den, což jim zvyšuje měsíční příjem o 1.980,- Kč, ročně o 23.760,- Kč. Dále od zaměstnavatele dostávají příspěvek na Doplňkové penzijní spoření ve výši 500,- Kč na osobu, což znamená, že jim tento příspěvek zvyšuje příjem o 1.000,- Kč měsíčně, ročně o 12.000,- Kč. Jejich roční příjem je ve výši 731.760,- Kč a tvoří jej 708.000,- Kč ze mzdy obou manželů a 23.760,- Kč ze stravenek. Měsíční příjem rodiny Novotných je tedy 60.980,- Kč.

Manželé nyní bydlí v době rodičů paní Evy a na domácnost jim přispívají částkou ve výši 5.000,- Kč měsíčně. Měsíčně odkládají částku ve výši 40.000,- Kč na spořicí účet, na němž doposud naspořili celkem 1.500.000,- Kč. Tyto prostředky chtějí použít na nákup rodinného domu. I přesto, že paní Eva byla nedávno na rodičovské dovolené, díky pomoci rodičů si mohla jako lékařka přivydělávat v nedalekém komunitním centru a k měsíčnímu příspěvku na rodičovskou dovolenou ve výši 11.500,- Kč, si takto mohla přivydělat dalších přibližně 8.500,- Kč měsíčně. Obdobný postup plánuje i po narození druhého dítěte. Zejména z důvodu nízkých nákladů na bydlení a relativně vysokým společným příjmům se podařilo manželům Novotným naspořit dalších 800.000,- Kč.

Rodina vlastní jedno vozidlo, po narození druhého dítěte plánují pořídit si další vozidlo, a to v hodnotě přibližně 200.000,- Kč. Současné vozidlo mají pojištěno obdobně jako pan Adam, což znamená, že mají sjednáno povinné pojištění, pojištění havarijní a dále pojištění čelního skla a za toto platí ročně částku ve výši 6.001,- Kč. Oba manželé přispívají

na Doplňkové penzijní spoření částkou ve výši 600,- Kč měsíčně.

Obě modelové rodiny jsou tedy přibližně ve stejném věku a mají stejný hlavní cíl, pořízení vlastního bydlení. Představy a možnosti obou, jsou však rozdílné. Tyto budou analyzovány a bude jim navržen optimální finanční plán, pomocí něhož, pokud se jím budou řídit, by svých cílů měli snadno dosáhnout.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Osobní finanční plánování

Důležitost peněz je zjevná, a to už jen z toho důvodu, že se s nimi setkáváme dennodenně prostřednictvím příjmů ze zaměstnání, brigád, dávek sociálního systému či rent. Následující podkapitola uvádí jejich definici, funkci a postoj obyvatel České republiky k nim a uvádí situace, do nichž se mohou dostat, pokud s nimi neumí správně hospodařit.

3.1.1 Peníze, jejich funkce a postoj obyvatel k nim

Definice peněz, jejich vznik a funkce ve společnosti

V nejobecnějším pojetí je za peníze považováno aktivum, které je všeobecně uznáváno a přijímáno ekonomickými subjekty jako prostředek při provádění plateb za zboží, služby nebo k úhradě jiných závazků. (Polouček, 2009, 39 s.) Peníze se objevily teprve na určitém stupni rozvoje produkce zboží a služeb za účelem jejich směny, tedy přibližně před více než 2 500 lety. *Historicky první formy peněz měly podobu komoditních (zbožových) peněz (commodity money). Při jejich vzniku se určitá všeobecně žádaná komodita částečně vydělila ze spotřeby, ve směnných aktech začala vystupovat jako univerzální směnný prostředek a tím nabyla charakteru komoditních peněz. (Polouček, 2009, 45 s.)*

Dnešní podoba peněz

Peníze prošly vývojem dlouhým několik tisíciletí, od prostředků naturální výměny přes primitivně vyrobené a značené slitiny kovů až k raženým mincím, papírovým a plastovým platidlům a platebním prostředkům. (Grůň, 2009, 7 s.) Jedním ze způsobů, jak lze peníze jakožto platební prostředky rozlišovat je podle toho, zda je máme skutečně „v ruce“ či nikoli. Peníze, které můžeme mít u sebe, označujeme jako **hotovostní peníze** neboli **oběživo** (těmi jsou bankovky a mince) a peníze, které „existují“ ve formě zápisů na účtech, označuje jako tzv. **bankovní peníze (vklady)**. Takové peníze umožňují převody peněz rovnou „z účtu na účet“ a mohou mít podobu např. termínovaných či neterminovaných vkladů, cestovních šeků, dříve oblíbených vkladních knížek, aj. (Holman, 2011, 449 s.)

Aktiva, která plní úlohu peněz, se mezi sebou odlišují likviditou. **Likviditou** rozumíme *snadnost, rychlost a relativně nízké náklady, s nimiž je možno převést aktivum z jedné formy do jiné a použít jej jako platební prostředek či k úhradě dluhů. (Polouček, 2009, 43 s.)* Nejlikvidnějším aktivem jsou hotové peníze (bankovky a mince), které můžeme

v podstatě ihned použit jako prostředek směny, aniž bychom přitom utrpěli nějakou ztrátu v podobě dodatečných nákladů na směnu či nesli jiná rizika a podstupovali ztráty.

Funkce a vlastnosti peněz

Mezi **tří základní funkce** peněz patří (Polouček, 2009, 39-44 s.):

- **prostředek směny** – v roli peněz coby prostředku směny může figurovat cokoliv, co je všeobecně přijímáno jako platba za směňované zboží a služby.
- **účetní jednotka neboli funkce měřítka cen** – umožňuje využít peníze k oceňování zboží a služeb v jediném „standardním“ statku – v peněžních jednotkách. Peníze tak umožňují vyjadřovat, měřit a zaznamenávat ceny neboli ekonomickou hodnotu zboží a služeb a tím se stávají účetní jednotkou k vyjadřování cen směňovaných statků a vyčíslování vzájemných pohledávek. Tato funkce účastníkům obchodování usnadňuje ekonomickou kalkulaci.
- **prostředek uchování hodnoty** – peníze umožňují přenášet hodnotu do budoucna a udržovat kupní sílu v čase (hodnota peněz musí zůstat v čase stejná). Aby byla tato funkce splněna, je nutné mít upořádané měnové poměry a vývoj inflace ve společnosti. *V období vysoké nebo nestabilní inflace plní peníze funkci uchovatele hodnoty pouze nedokonale. V případě hyperinflace ji pak mohou zcela ztratit.* (Polouček, 2009, 42 s.)

Ze tří základních funkcí vychází čtvrtá a pátá funkce. **Čtvrtá funkce** představuje funkci peněz jako platebního prostředku vyplývající z použití peněz jako prostředku směny, při kterém peníze slouží k umoření dluhu a **pátá funkce** peněz, která penězům definuje funkci prostředku kontroly úrovně ekonomické aktivity.

Peníze musí splňovat několik vlastností, a to především:

- **dělitelnost** – každá jednotka může být rozdělena na určitý počet menších jednotek.
- **zaměnitelnost** – účastníkům směny je zaručeno, že za svoje zboží obdrží smlouvenou cenu a přitom nezáleží na tom, zda tomu tak bude ve formě jedné velké bankovky nebo pomocí dvou bankovek o poloviční hodnotě té velké bankovky.
- **přenositelnost** – forma oběživa by měla být navržena tak, aby umožňovala jeho snadné přenášení bez vzniku zbytečných transakčních nákladů.

- **trvalost a trvanlivost** – oběživo nemůže mít stanovenou žádnou expirační dobu a forma oběživa musí zaručovat jeho trvalost v dlouhém časovém horizontu.
- **nulovou elasticitu substituce a výroby** – peníze nelze bez omezení nahradit něčím jiným, pouze zase jen jinými penězi a jejich výroba je zajišťována a regulována státem, tzn., že si je nikdo nemůže svépomocí vyrobit.
- **likviditu neboli pohotovost k platebním operacím** – peníze lze bezprostředně použít k placení, aj.

Základní pojmy finančního trhu

V této části diplomové práce budou stručně vysvětleny některé pojmy z oblasti finančních trhů, se kterými se budeme dále setkávat.

Dluh, dlužník a věřitel

Půjčí-li si jedinec peníze, vznikne mu **dluh** a do doby jeho řádného splacení se stává **dlužníkem**. Má tedy **závazek** splatiti půjčené peníze tomu, kdo mu je půjčil, **věřiteli**. *Dlužník musí splnit svůj dluh na svůj náklad a nebezpečí, a to řádně a včas.* (Novotný, Budíková, Ivičičová, aj., 2014, 81 s.). Splatit řádně znamená v celé výši a včas znamená splatit jej ve stanoveném termínu.

Věřitel, za to že půjčí své peníze a tím na čas přijde o svůj disponibilní kapitál, inkasuje tzv. **úrok** (tj. peněžitou odměnu za půjčení). Věřitel tedy poskytne dlužníkovi **úvěr**, který je tvořen vypůjčenou částkou (**jistinou**) a také částkou úroku. *Úrok je platba „navíc“ nad jistinu jako kompenzace za poskytnutí prostředků – úvěru.* (Smrčka, 2010, 526 s.). **Úvěr** je příslib poskytnout peníze a smlouva vzniká uzavřením úvěrové smlouvy. Smlouvou tak vzniká na jedné straně právo čerpat a na druhé straně povinnost peníze poskytnout.

Dluhem tedy je doposud nesplněná povinnost něco udělat či něco zaplatit a zahrnuje **jistinu** úvěru (částku, která byla půjčena) a také jeho **příslušenství**, tedy odměnu věřitele za to, že peníze poskytnul a tím na čas snížil svůj disponibilní kapitál. Příslušenstvím je nejčastěji úrok, ale také jiné poplatky spojené s vyřízením úvěru (za sepsání smlouvy, aj.).

Dále se velmi často setkáváme s pojmem prodlení. **Prodlení** znamená, že byla porušena povinnost něco udělat nebo něco zaplatit. (www.psfv.cz).

Pokud dlužník nesplatí dluh v celé výši a ve stanoveném termínu, dostane se do prodlení, za které musí strpět smluvní sankci nejčastěji v podobě smluvních pokut či **úroků z prodlení** (sankce v mnohých případech jsou často vyšší než prvotní dlužná částka).

S prodlením se setkáváme nejčastěji u splácení úvěrů, kdy dlužník zaplatí pozdě nebo uhradí nižší částku, než bylo stanoveno. Další méně častý důvod vzniku prodlení nastává v situaci, kdy dlužník nesplní povinnost informovat věřitele o změně základních údajů (např. nenahlásí změnu bydliště či změnu zaměstnavatele). Sankcionování takovýchto povinností, vzniklých zejména z opomenutí ustanovení úvěrové smlouvy, ale spíše používají neseriózní nebankovní instituce.

Předlužení vs. zadlužení domácností

Výše uvedené dva pojmy jsou zcela odlišné. Zatímco u zadlužení lze říci, že je do jisté míry, pro ekonomiku státu a život jedince, zdravé, u předlužení tomu tak není. V případě **zadlužení** je jedinec schopen svůj dluh splácet a tento stav nijak nesnižuje jeho životní úroveň a postavení (může jet na dovolenou, koupit si nové spotřebiče, auto). U **předlužení** dochází k situaci, kdy dlužník není schopen svými aktivy (příjmy, majetkem) pokrýt své životní náklady a hradit dluhy. Jedinec se dostává do existenčních problémů, což může ve větším rozsahu zapříčinit zhroucení ekonomiky státu jako celku.

Mezi hlavní **příčiny předlužení** lze definovat špatné hospodaření s rodinným rozpočtem ve spojitosti s neúměrným ***vynakládáním peněžních prostředků na zbytečnosti*** a nákupy předražených věcí (typická zbytná věc je půjčka na dovolenou) v kombinaci se ***snadnou dostupností*** k penězům formou ***různých půjček*** za neúměrně vysoké úrokové míry. S tímto je spojená další příčina, a to velké ***množství nedůvěryhodných institucí***, které nabízejí půjčky na jakýkoliv příjem nebo dokonce na sociální dávky a přílišná důvěřivost lidí k těmto poskytovatelům předražených půjček ve spojitosti s ***vysokou mírou finanční gramotnosti***. Dalším faktorem způsobujícím předlužení je vznik ***nepředpokládané situace*** a s tím spojený výpadek příjmů či neočekávané velké výdaje (ztráta zaměstnání, nemoc či úraz živitele rodiny, živelná pohroma) a ***nedostatečné či zcela chybějící pojištění*** proti těmto případům.

3.1.2 Finanční gramotnost a počátky finančního vzdělávání v ČR

I přestože jsou peníze nezbytným, ne-li základním prvkem života každého z nás, jejich efektivní správě nebyla dlouhou dobu věnována dostatečná péče, a to dokonce ani v rámci

našeho vzdělávacího systému. Jen asi v posledních 10 letech se tato situace trochu změnila a základy ke zvýšení finanční gramotnosti jsou zařazovány do několika předmětů vyučovaných na základních a středních školách (např. v matematice či občanské výchově). Představitelé ČR si uvědomili, že investicemi do finančního vzdělávání můžou předejít mnoha nepříjemným situacím, do kterých se rodiny a jednotlivci mohou dostat vlivem neznalosti v oblasti finančních mechanismů a trhu s finančními produkty.

Finanční gramotnost, její definice a složky

Občané České republiky dlouhodobě prokazují velmi nízkou finanční gramotnost, což vede k nebezpečnému trendu zadlužování domácností a jedinců, které doprovází negativní jevy jako je zvyšování kriminality, snížení či úplná ztráta socioekonomického postavení jedince, a s tím spojené jevy, jakými jsou dluhová past, osobní bankrot či exekuce.

Definice finanční gramotnosti

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu ve společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. *Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.* (Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách, MF ČR, 7 s.)

Tento soubor není přesně definován, proto nelze přesně říci, že ten či onen je či není finančně gramotný. Finančně gramotný je v podstatě každý, jen záleží na tom, do jaké míry se orientuje ve světě financí a jak toho dokáže pro svůj vlastní rozvoj využít. Čím větší je znalost finanční gramotnosti, tím více dochází k zhodnocení finančních prostředků a naopak.

Finanční gramotnost zahrnuje tři složky:

- ***peněžní gramotnost*** – obsahuje dovednosti důležité pro správu hotovostních a bezhotovostních peněz a transakcí s nimi spojenými a porozumění nástrojů k tomu určených (např. běžný účet, platební karty),
- ***cenová gramotnost*** – obsahuje způsobilost k porozumění tvorby cen, cenových mechanismů a pojmů s nimi spojenými (marže, inflace, aj.),

- **rozpočtová gramotnost** – představuje obecné vědomosti důležité pro vedení osobního či rodinného rozpočtu (schopnost sestavit a vést svůj rozpočet či stanovit dosažitelné finanční cíle a vhodně rozdělit dostupné finanční zdroje), včetně schopnosti zvládat různé životní situace z finančního hlediska. Tato složka zahrnuje dvě další oblasti, a to správu finančních závazků (např. úvěr, leasingu) a správu finančních aktiv (např. vkladů, pojištění či investic). (Národní strategie finančního vzdělávání, MF ČR, 12 s.)

Finanční gramotnost je součástí širší problematiky ekonomické gramotnosti, která zahrnuje orientaci v oblasti daňové problematiky či orientaci na pracovním trhu (schopnost zajistit si vlastní příjem prací), dále zahrnuje schopnost rozhodovat o výdajích, apod.

S finanční gramotností jsou spojené další gramotnosti, např. **gramotnost numerická** (schopnost využití matematických nástrojů při řešení finančních situací), **informační** (schopnost vyhledat a použít vhodné informace a finanční produkty v kontextu dané životní situace) a **právní** (orientace v právním systému, přehled o právech a povinnostech). (Národní strategie finančního vzdělávání, MF ČR, 12 s.)

Stav české populace v oblasti finanční gramotnosti

Podle nedávného průzkumu ING Pojišťovny patří Češi k nejméně finančně gramotným národům na světě. V tomto testu se ukázalo, že dospělá generace často nerozumí smlouvám, které uzavírají, mnohdy je podepisují i bez jejich přečtení nebo neumí správně spočítat úroky na běžných účtech¹.

S mladší českou generací je to však již trochu lepší. V roce 2014 Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen OECD) zveřejnila výsledky mezinárodního srovnání finanční gramotnosti zjišťovaného v rámci Programu pro mezinárodní hodnocení žáků PISA 2012² a mladí Češi ve věku 15 let ve srovnání 18 zemí obsadili sedmé místo a porazili tak své vrstevníky z USA, Francie, Španělska či Ruska. Výsledky českých studentů byly srovnatelné s výsledky žáků Polska anebo Nového Zélandu³. *Průzkum ukázal, že v České republice je jedna z nejlepších dostupností výuky finanční gramotnosti*

¹ Zdroj: článek dostupný na WWW: http://ona.idnes.cz/financni-gramotnost-013-/modni-trendy.aspx?c=A140417_112941_styl_jup [online] (autor článku: Jana Syslová, cit. 2015-02-03)

² PISA znamená Programme for International Student Assessment

³ Zdroj: MŠMT ČR, dostupný na WWW: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/cesti-zaci-jsou-ve-financni-gramotnosti-nadprumerni> [online] (*odkaz Pro novináře, tiskové zprávy*, autor: Tomáš Zapletal, cit. 2015-08-01)

ve školách. Dostávají se k ní přes čtyři pětiny žáků, což znamenalo druhé místo hned za Slovenskem. Průměr ze všech testovaných zemí byl přitom zhruba 52 procent⁴. K tomuto pozitivnímu trendu vývoje úrovně finanční gramotnosti mladé české generace za posledních několik let jistě přispěla mimo jiné větší orientace příslušných orgánů (vlády ČR a Ministerstva financí ČR) na tuto důležitou socio-společenskou oblast.

System finančního vzdělávání a jeho význam

Potřeba zavedení systémového finančního vzdělávání a jeho prohlubování se objevila rozmachem finančních služeb v porevolučním období, kdy se na českém trhu objevilo mnoho společností, které nabízejí nepřehledné množství finančních produktů, jejichž principy, výhody a nevýhody jsou jen málo vysvětlovány. Toto způsobuje, že se občané mnohdy dostávají do nepříznivé životní situace způsobené neúměrným zadlužováním, což často vede k exekucím či osobním bankrotům.

V ČR není tato situace tak hrozná jako v USA, kde vysoká míra finanční gramotnosti a velké množství rizikových finančních produktů zapříčinily finanční krizi. Pro českou společnost je však alarmující především vysoká míra zadluženosti občanů a velké procento exekucí a povolených osobních bankrotů, které se rok od roku zvětšuje.

Programy na podporu zvyšování finanční gramotnosti a finančního vzdělávání v ČR

Před patnácti lety se vzděláváním ve finančních oblastech zabývaly pouze neziskové organizace, které tak vyplňovaly mezeru v učebních osnovách. Kolem roku 2005, v důsledku větší angažovanosti OECD a Evropské komise v této oblasti, i Vláda České republiky deklarovala potřebu systémového vzdělávání a zadala MF ČR a MŠMT ČR vytvořit programy finančního vzdělávání v ČR.

Prvotní kroky vedoucí ke konkrétnímu zlepšení finanční gramotnosti obyvatel České republiky byly uvedeny ve **Strategii finančního vzdělávání** z roku 2007 a dále podrobněji rozpracovány v navazujícím dokumentu nazvaném **Národní strategie finančního vzdělávání** z roku 2010 (dále jen Strategie). (Národní strategie finančního vzdělávání, MF ČR, 8-9 s.)

⁴ Zdroj: článek dostupný na WWW: http://finance.idnes.cz/cesti-studenti-financni-gramotnost-dbj-viteze.aspx?c=A140709_103205_viteze_zuk [online] (autor článku: Zuzana Kohoutová, cit. 2015-02-14)

Cílem Strategie je vytvoření systému finančního vzdělávání pro zvyšování úrovně finanční gramotnosti v ČR a pokrývá hlavní cíle v této oblasti v období 2010-2015. Strategie navazuje na řadu koncepčních kroků nadnárodních organizací, zejména OECD a EU, které spatřují finanční vzdělávání jako součást ochrany spotřebitelů na finančních trzích. (Národní strategie finančního vzdělávání, MF ČR, 2 s.)

Jejím účelem není popis realizace konkrétních projektů a programů finančního vzdělávání, ale spíše jejich zastřešení v podobě určení společných cílů a priorit a obecných principů a prostředků k jejich dosažení. Z tohoto dokumentu vycházejí další dokumenty zabývající se vzděláváním ve finanční oblasti jako např. Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách a další.

Strategie si klade za cíl vznik celistvého systému zlepšování finanční gramotnosti, který povede ke zlepšení úrovně této dovednosti u občanů. Toho je dosahováno prostřednictvím tzv. **počátečního a dalšího** (celoživotního) **vzdělávání**.

Počáteční vzdělávání zajišťuje MŠMT ČR a zaměřuje se na žáky a studenty základních a středních škol, a to formou začleňování principů výuky k finanční gramotnosti do školních předmětů. **Další vzdělávání** je zaměřeno na dospělou populaci (současné spotřebitele finančních produktů a služeb finančního trhu), kdy prostřednictvím kurzů a seminářů jsou obyvatelé ve středním a pokročilejším věku motivováni, aby se více zajímali o oblast finančních produktů a pochopili základní principy fungování finančního trhu, včetně dopadů svých finančních rozhodnutí na jejich životní úroveň, tak aby mohli v budoucnu činit pouze kvalifikovaná rozhodnutí o svých financích. (Národní strategie finančního vzdělávání, MF ČR, 16-24 s.)

Dluhová spirála jako důsledek finanční gramotnosti

Dluhová past znamená, že čerpáme úvěry, ale jejich splácení nás dále zatěžuje a naši finanční situaci zhoršuje. Proto nejsme schopni si na nic našetřit, a tak se půjčujeme další peníze. Nebo si dokonce půjčujeme na splátky jiných úvěrů. (Syrový, Tyl, 2014, 17 s.) Lidé tedy „vytloukají klín klínem“ a dostávají se do začarovaného kruhu - dluhové spirály.

Mezi **příčiny dluhové spirály** patří především vlastní předlužení, kdy má subjekt **více úvěrů a půjček** než je schopen ze svých příjmů splácet (spotřebitelských úvěrů na nákup zboží, kreditních karet, apod.). Další příčinou je **přecenění vlastních budoucích příjmů** a současné finanční situace, i díky **nevhodně nastavenému finančnímu plánu** nebo jeho

absenci. Další, již ne zcela ovlivnitelnou příčinou, může být např. ztráta zaměstnání, či nemoc, dále také rozvod a úmrtí partnera a nedostatečné zajištění pro případ vzniku těchto situací. Přijatelným východiskem z tohoto je např. vyhlášení tzv. osobního bankrotu neboli oddlužení.

3.1.3 Řízení osobních financí prostřednictvím osobního finančního plánu

Prevenčí před dluhovou pastí a předluzováním domácností je vhodně nastavený finanční plán. Finanční plánování totiž v sobě zahrnuje nejen ohlídání rizik (např. proti ztrátě zaměstnání a zdraví živitele) a možnosti jejich zajištění, ale také prostřednictvím vhodně sestaveného produktového portfolia umožňuje vytvořit drobné úspory, tedy likvidní rezervu pro zhodnocení majetku (aktiv).

Význam a definice osobního finančního plánování

Osobní finanční plánování poskytuje komplexní pohled na stav osobních financí, kdy vhodně nastavený finanční plán umožňuje mít kontrolu nad svými financemi a umožňuje tvorbu dostatku finančních prostředků pro budoucí výdaje. Správně sestavený osobní finanční plán je tedy jednou z možností, jak lépe spravovat své finance.

Předpokladem úspěšného řízení osobních financí je osvojení několika zásad v oblasti finančního plánování, kterými jsou dodržování rozpočtu, účelné využívání dluhu, pojištění vlastních rizik, pravidelné spoření a investování. (Syrový, Tyl, 2014, 11-20 s.)

Definice finančního plánování

Finanční plánování je soubor činností vedoucí k přípravě finančního plánu, tzn. stanovení posloupnosti budoucích dějů v oblasti financí, které popíšu cestu k vytyčenému finančnímu cíli. Jeho cílem je získání kontroly nad financemi a řízení rizik a předvídaní pravděpodobné budoucí finanční situace. **Podstatou finančního plánování** je proces hledání a formulování způsobů k dosažení životních cílů, přání a uspokojení potřeb. Jeho výhodou je, že do financí přináší řád, umožňuje plnit cíle s omezením různých rizik.

Osobní plánování je takové, které je prováděno fyzickými osobami popř. rodinami. Podle toho, jakého časového horizontu se finanční plánování týká, jej dělíme na plánování krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé.

Cíle a přínosy osobního finančního plánování

Cílem osobního finančního plánu je vytvoření rovnováhy mezi našimi budoucími finančními cíli a současnými a očekávanými zdroji a následně nalezení efektivní cesty k dosažení těchto cílů vycházející z možností, které nám poskytuje finanční trh. (Srov. Syrový, Novotný, 2005, 10 s.).

Cílem finančního plánování je tedy vytvoření strategie k dosažení přání a snů. **Finanční plán** by měl zahrnovat předvídatelné a nepředvídatelné události, které mohou nastat a vytvářet finanční rezervu potřebnou k jejich pokrytí.

Výsledkem finančního plánování je optimalizace v těchto oblastech:

- **portfolio spoření a investování** – finanční plán by měl stanovit takového řešení, které v budoucnu povede ke splnění většiny budoucích finančních cílů, a to prostřednictvím nejlepšího zhodnocení prostředků.
- **portfolio cizích zdrojů (půjček, úvěrů)** – v rámci finančního plánu je vhodné mnohdy využít cizí zdroje, tedy úvěry. *Zadlužení není v principu špatné pro celkovou situaci za předpokladu, že je přiměřeně vysoké ve srovnání s objemem majetku a výší příjmů a že podmínky úvěru jsou výhodné nebo alespoň přijatelné. (Srov. Syrový, Novotný, 2005, 11 s.)*
- **krytí rizik** – *cílem finančního plánu je udržet výdaje na krytí rizik co nejnižší, ale zároveň efektivně zajistit veškerá rizika, kterým majetková a příjmová situace klienta podléhá, hlavně vzhledem k definovaným cílům. Předmětem krytí by měla být pouze ta rizika, která představují vážné ohrožení finanční stability klienta. (Srov. Syrový, Novotný, 2005, 11 s.)*

Finanční plánování obsahuje několik kroků, a to **zjištění současného stavu osobních financí** pomocí revize majetku a závazků a evidence příjmů a výdajů. Dalším krokem je **stanovení cílů a horizontu**, v němž má být těchto cílů dosaženo (dle jejich důležitosti a našich preferencí) a v poslední řadě **určení výše finančních prostředků a nalezení vhodných finančních produktů**.

3.1.4 Struktura osobního finančního plánu

Proces tvorby finančního plánu má pět částí a těmi jsou: vyhodnocení zdrojů, definice cílů, vytvoření plánu, jeho realizace a monitorování plánu. Proces tvorby finančního plánu uvedl Miloš Filip v knize *Osobní a rodinné bohatství: Kam s penězi* na str. 275-276 takto:

Obrázek č. 1 Pět kroků finančního plánování

Zdroj: Filip: Osobní a rodinné bohatství: Kam s penězi, 2006c, str. 275-276 a vlastní zpracování

1 fáze: Vyhodnocení finančních zdrojů

V prvním kroku dochází k vyhodnocování aktuální finanční situace. **Sumarizují se finanční zdroje**, které mohou být použity k realizaci plánu, **vymezují se čisté měsíční příjmy a výdaje**, které jsou v určitém časovém horizontu k dispozici a **sčítají se veškerá aktiva (majetek) a pasiva (dluhy a závazky)**: (Filip, 2006c, 278-288 s.)

- **příjmy** – nejčastějším příjmem je čistá měsíční mzda či plat, výdělků z brigád, výnosy z pronájmů, dividend, příjmy plynoucí ze sociálního systému, příjmy z investic a spoření, apod.,
- **výdaje** – mezi výdaje řadíme nájem a služby spojené s bydlením, výdaje na stravu a hygienické potřeby, výdaje na dopravu, školu dětí, splátky půjček, daně, apod.,
- **aktiva** – nejčastějšími aktivy jsou úspory (vedené na účtech), hodnota nemovitosti a auta, vybavení domácnosti, cenné papíry, majetkové účasti v podnicích, apod.,
- **pasiva** – za pasiva označujeme vše, co dlužíme lidem a finančním institucím (např. spotřebitelský úvěr, hypotéční úvěr, leasing motorového vozidla, apod.).

Rozdíl mezi celkovými aktivy a pasivy představuje **čisté jmění** a rozdíl mezi měsíčními čistými příjmy a výdaji představuje **měsíční čistý příjem**. Oba tyto finanční zdroje lze použít k dosažení našich cílů. (Filip, 2006c, 278 s.)

Výsledky analýzy finančních zdrojů (finanční bilance)

Pokud je **rozvaha** osobních financí **přebytková**, pak dalším krokem ve finančním plánování bude vytýčení cílů a přání, kterých chceme dosáhnout, provedení analýzy finančních produktů a výběr nejlepší možnosti k jejich zhodnocení. Pokud je **rozvaha vyrovnaná**, není to špatné, ale i tak je třeba se zamyslet, jak tuto situaci zlepšit a začít ve svých výdajích škrtnat a snižovat jejich objem. Pokud je **rozvaha deficitní**, je nutné ihned podniknout kroky ke změně např. zvýšením příjmové stránky finanční bilance (např. přivýdělkem) a snižováním závazků (splácením části či všech svých dluhů) a odstraněním zbytných výdajů, bez kterých se bez problémů obejdeme (výdaje na kouření, pití alkoholu, stravování v restauracích, vybavení domácností, dovolené, apod.). (Filip, 2006c, 281 s.)

Základními zdroji ve finanční bilanci jsou příjmy pravidelné, měsíční (nejčastěji mzda, sociální dávky, příjmy z podnikání), ale kromě toho dále existuje řada příjmů, které jsou spíše nahodilé tedy jednorázové, těmi jsou např. příjmy z prodeje majetku, výhry v loteriích, dědictví a dary, aj. Dále lze mezi příjmy patřící do finanční bilance zařadit např. také různé příspěvky a bonusy od zaměstnavatele, nejčastěji ve formě stravenek či příspěvků na sjednané pojištění zaměstnance nebo mimořádné odměny (mzdové bonusy jsou nejčastěji vypláceny v červnu a prosinci roku, jako příspěvky „na letní dovolenou a Vánoce“).

V této první fázi tedy analyzujeme, neboli zkoumáme současný stav příjmů a výdajů, aktiv a pasiv. Prostřednictvím analýzy si uvědomíme, jak na tom finančně jsme. Zda se zadlužujeme, nebo zbytečně utrácíme, místo toho abychom spořili, atd.

2 fáze: Definice cílů

Ve druhé fázi se definují cíle a sestavují priority osobních cílů, přání a potřeb. Veškeré cíle je nejprve nutné **přesně pojmenovat a konkretizovat**, pak jim dát realistický **horizont** (dobu, kterou je potřeba k jejich naplnění), **přiřadit jim prioritu** a tyto cíle a přání **finančně vyjádřit**. (Filip, 2006c, 291-292 s.)

Cíle představují vše, co chceme prostřednictvím finančního plánu pořídit. Jedná se zejména o větší věci např. koupě nemovitosti či auta, zajištění na důchod či větší výdaje na studia dětí. Cíle, aby plnily svůj účel, musí být vyjádřeny reálně, definovány časově (termínované) a materiálně (např. dosažením určité hodnoty, ceny).

Veškeré plánování vychází z osobního postoje a životní situace jedince. Jiné přání, cíle a sny bude mít mladý člověk na prahu dospělosti, jiné bude mít dospělý muž, coby živitel rodiny a jiné cíle budou mít lidé v penzijním věku.

Často se také stává, že definované cíle se mohou vzájemně vylučovat, proto je vhodné je seřadit, říci, které cíle je v podstatě nutné splnit, které by bylo dobré splnit a které nejsou pro život zase tak důležité a proto nebude vadit, když je nezískáme. Mnohé z nich se ukážou jako nerealistické, jiné se ukážou jako zcela zbytečné. Některé cíle také bude nutné omezit či snížit, anebo jejich získání v čase posunout.

Plán obsahuje stanovení takové hierarchie potřeb, která začíná uspokojením základních potřeb (bydlení, živobytí) a končí pořizováním zbytných věcí, které uspokojují nadřazené potřeby. Faktory, které je nutné zvažovat při sestavování priorit cílů, jsou:

- *čas, který máte k dispozici, abyste daného cíle dosáhli,*
- *důležitost, kterou stanovenému cíli přisuzujete,*
- *finanční dopad konkrétního cíle na vaše další cíle a na váš celkový finanční plán.*

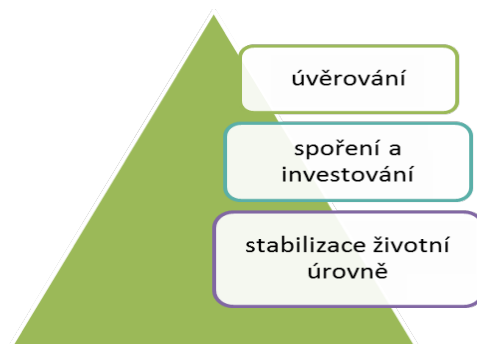
(Filip, 2006c, 291 s.)

3 fáze: Vytvoření plánu

Dalším krokem finančního plánování je vytvoření samotného finančního plánu, který je vhodné stanovit pro nejbližší období, ale také pro vzdálenější budoucnost.

V tomto kroku tedy vybíráme cíle, kterých bychom chtěli v určitém časovém horizontu dosáhnout a přiřazujeme jim finanční zdroje. Předpokladem pro realizaci této fáze je mít přebytkový rozpočet, tzn., že celkové příjmy převyšují celkové výdaje. Volí se návrh řešení, resp. konkrétní prostředky, které nejlépe naplní zvolené cíle a zároveň ochrání jedince před různými nahodilými událostmi. Proces výběru vhodných nástrojů každého finančního plánu je postaven na třech základních, navzájem na sebe navazujících oblastech, a to oblasti stabilizace životní úrovně, oblasti spoření a investování v poslední řadě oblasti úvěrování (možnosti využití cizích zdrojů). (Syrový, Novotný, 2005, 13-14 s.)

Obrázek č. 2 Struktura návrhu řešení finančního plánu

Zdroj: Syrový, Novotný: *Osobní a rodinné finance*, 2005, str. 13-14 a vlastní zpracování

Stabilizace životní úrovně

Stabilita životní úrovně je nejdůležitějším pilířem tvorby finančního plánu. Na tomto prvku závisí odolnost celého finančního plánu vůči vlivu negativních situací, které se mohou v době realizace objevit. (Syrový, Novotný, 2005, 14 s.)

Prvotním krokem v této oblasti je **analýza rizik**, která mohou nastat a která by mohla významně ovlivnit či znemožnit naplnění cílů a snížit míru finanční nezávislosti. Rizika je nutné **identifikovat**, **přiřadit jim důležitost** a **zvolit vhodný způsob a rozsah jejich zajištění**.

Nejčastější formou zajištění rizik je zajištění v oblasti **náhrady příjmů** (tzv. ošetření osobních rizik) pro případ smrti, invalidity, dlouhodobé nemoci, úrazu či trvalých následků po úrazu anebo ztráty zaměstnání. Vhodný způsob zajištění proti těmto rizikům je např. uzavření životního pojištění, které umožňuje vypořádat se snadněji se ztrátou či snížením příjmů, které jsou nutné pro naplňování stanovených cílů. Dále je vhodné zajištění v oblasti **obnovy majetku** (pro případ jeho ztráty či poškození při požáru, povodni či krádeži), který jsme vykazovali ve finanční rozvaze, např. uzavřením havarijního pojištění či pojištění nemovitosti. A posledním zajištěním je zajištění v oblasti ochrany proti vzniku **neočekávaných (nepředvídatelných) finančních výdajů**, které mohou vzniknout i vlastním zaviněním (např. způsobení škody zaměstnavateli či při provozu motorového vozidla).

Tato rizika neohrožují pouze náš finanční plán, ale ohrožují stabilitu naší finanční situace. (Syrový, Tyl, 2014, 37 s.). Není však důležité zajištění všech situací, které mohou nastat.

Podstatné je vhodným druhem pojistky pokrýt ty nejdůležitější situace, díky kterým by se jedinec nebo osoby jemu blízké, v případě, že by nastaly, ocitly ve finanční krizi.

Spoření a investování

Tato oblast znamená zhodnocení (akumulaci) prostředků pro jejich budoucí použití. Vybírají se vhodné finanční produkty (např. penzijní připojištění, stavební spoření a jiné), které nejlépe pomohou plnit plány a cíle. (Syrový, Novotný, 2005, 14 s.)

Úvěrování

A v neposlední řadě volíme, zda k dosahování stanovených cílů použijeme cizích (vypůjčených) zdrojů či nikoli. Úvěrování je často jedinou možností, jak cílů ve zvoleném časovém horizontu dosáhnout. Tato možnost však negativně zatěžuje osobní rozpočet, jelikož zvyšuje míru pasiv ve finanční bilanci. (Syrový, Novotný, 2005, 14 s.)

4 fáze: Realizace plánu

Po vypracování plánu dochází k jeho realizaci, tedy výběru nejvhodnějších finančních produktů dle závěrů uvedených ve finančním plánu a dochází k uzavírání smluv. V této části procesu finančního plánování se stanoví množství finančních prostředků, které budou uvolněny na splnění jednotlivých cílů a potřeb. Porovnáváme bankovní a pojistné produkty napříč širokým spektrem finančních institucí, které jsou na finančním trhu k dispozici a vybíráme nejvhodnější, nejstabilnější a nejlevnější produkty, které nám co nejrychleji pomohou splnit stanovené cíle prostřednictvím tvorby finanční rezervy.

K výběru produktů přistupujeme až v momentě, kdy již máme přesně definované cíle a přání, kterých chceme dosáhnout a známe také časový horizont, ve kterém tak chceme učinit a v neposlední řadě máme dostatek finančních zdrojů k jejich pokrytí.

5 fáze: Monitorování neboli revize finančního plánu a portfolia

Osobní finanční plán není věcí trvalou. Sestavuje se tak, aby jej bylo možno v budoucnu kdykoliv upravit dle aktuální životní situace a měnících se cílů jedince.

Ve finančním plánu by mělo docházet, v pravidelných periodách (např. jednou ročně), k vyhodnocování současné finanční situace. Srovnání by mělo napovědět, jak se vyvíjí hodnota majetku a závazků, zda příjmy a výdaje plynou podle původního očekávání. V průběhu realizace plánu mohou nastat nové situace (ztráta zaměstnání, narození dítěte),

kteře negativně či pozitivně ovlivní cíle finančního plánu a změni strukturu disponibilních prostředků. Nové cíle vyvstanou, jiné budou splněny a z finančního plánu zmizí a u dalších bude třeba odsunout termín jejich očekávaného naplnění. (Filip, 2006c, 320-327 s.)

Ve fázi monitorování dochází k **optimalizaci cílů finančního plánu**, přehodnocení časového horizontu a revize portfolia finančních a pojistných produktů. V této fázi je třeba porovnat využívané produkty s aktuálně nabízenými produkty na trhu a dle potřeby je obměnit či aktualizovat, tak aby lépe odpovídaly aktuální situaci klienta. Také je vhodné pravidelně sledovat využívané finanční produkty z hlediska podmínek jejich čerpání, výnosnosti či rizik, které se časem měni (např. změny v daňovém zvýhodnění produktů ze strany státu, apod.).

3.2 Spořeni a investice v osobním finančním plánu

Spořeni je činnost, kdy si odkládáte část svých peněz stranou, abyste se s nimi opět po nějaké době setkali, a to ve stejné výši. Pokud své peníze spořite u banky nebo záložny, získáte za toto výnos – úrok. Tento výnos podléhá zdanění, což v ČR představuje 15% daň, kterou odvádí banka, u které máte uložené peníze. (Janda, 2011, 12-14 s.)

Zatímco *spořeni* lze tedy charakterizovat jako pravidelné odkládání finančních prostředků na bankovní či spořicí účty, kde jsou v podstatě bez rizika ztráty úročeny zpravidla předem určenou, reálně nikterak velkou, úrokovou mírou. *Investování* lze charakterizovat jako ukládání finančních prostředků do takových aktiv (finančních nástrojů), která s sebou nesou riziko ztráty počáteční hodnoty investice, výměnou za možnost získání vyššího výnosu, než který je u spořeni. (Janda, 2011, str. 12-13 s.)

Mezi nejdůležitější a nejčastější důvody spořeni a investování patří zajištění vlastního bydlení, zabezpečení se na stáří, zajištění dostatku prostředků na vzdělání dětí či jejich start do života, nebo ochrana úspor před vlivem inflace.

Portfolio (investiční portfolio) je chápáno jako skladba různých aktiv (produktů finančního trhu) sestavené investorem, která předpokládají maximalizaci zisku a zároveň minimalizují možná rizika. *Skladba portfolia* ve finančním plánu by měla především obsahovat finanční mechanismy na zajištění příjmů, majetku a budoucnosti a produkty k pořízení vlastního bydlení. Dále produkty na tvorbu a správu finančních rezerv (na úhrady běžných výdajů

domácnosti) a produkty střednědobého a dlouhodobého investování, které tvoří významné nástroje k tvorbě důležité finanční rezervy.

3.2.1 Tři pohledy na tvorbu rezerv a bohatství domácností

Tvorba rezervy domácnosti v závislosti na životní fázi

Potřeba peněz, struktura a výše příjmů a výdajů, stejně tak jako finanční potřeby, cíle a priority, se v životě odvíjí od rodinného stavu a věku, ve kterém se jedinec nachází. Jiné potřeby a nároky na osobní finance bude mít mladý muž, který je čerstvým absolventem vysoké školy, jiné bude mít čerstvý zakladatel rodiny ve věku okolo 35 let, jiné bude mít zralý muž ve věku 50 let a zcela rozdílné potřeby a nároky bude mít poživatel penze. Proto je třeba tyto parametry brát v úvahu při sestavování finančního plánu a jeho následné revizi. A v neposlední řadě je třeba těmto potřebám přiřadit správné finanční produkty. Miloš Filip autor knihy *Osobní a rodinné bohatství: Kam s penězi* (220-222 s.), uvedl **čtyři fáze** osobních a rodinných financí **podle věku a rodinného stavu**⁵, a to fázi nazvanou *nízké úspory, výpůjčky, investice a čerpání majetku*. Tyto fáze jsou zjednodušeně shrnuty v následujícím obrázku a podrobněji popsány v následujícím textu.

Obrázek č. 3 Čtyři fáze osobních a rodinných financí podle věku a rodinného stavu

	čtyři fáze osobních a rodinných financí podle věku a rodinného stavu			
	nízké úspory	výpůjčky	investice	čerpání renty
typický reprezentant (věk, stav)	svobodný, 25-30 let, na počátku kariéry	30-45 let, zaměstnaný, živitel rodiny (se závazky)	45-65 let, zaměstnaný, děti dospívající	65 a více let, v důchodu (žije z majetku)
stav jmění (majetku)	jmění minimální, majetek nízký (teprve se tvoří)	jmění záporné, majetek buduje pomocí dluhů	majetek vybudovaný, dluhy splacené	majetek vysoký (postupně jej spotřebovává)
možnosti spoření a investování	omezené spoření, minimální investování	splácení dluhů (spoření a investování není prioritou)	příjmy větší než výdaje (investuje a spoří více)	spoření netvoří, investuje méně
typické produkty	běžné a spořicí účty, stavební spoření	úvěrové produkty, poj. životní a neživotní, spoření na stáří	pojištění živ. a neživotní, investice a spoření na stáří	investice, poj. majetku, čerpání penzij. připoj.

Zdroj: Filip: *Osobní a rodinné bohatství: Kam s penězi*, 2006c, str. 220-229, vlastní zpracování

V první fázi nazvané „*nízké úspory*“ se nachází člověk okolo věku 20-25 let, který je absolventem střední či vysoké školy, nastupuje do svého prvního zaměstnání, jeho

⁵ věkový průběh jednotlivých fází je zcela orientační, někdo může uzavřít sňatek a založit rodinu ve 30ti letech, jiný o 10 let později

příjmy, v podobě nástupního platu, nejsou příliš vysoké a potřebuje financovat potřeby spojené s osamostatněním (stěhování od rodičů – nájem, nákup nových domácích spotřebičů) či prvním zaměstnáním (stěhování do jiného města za práci, pořízení „pracovního oblečení“). (Filip, 2006c, 220 s.) Tyto výdaje nelze financovat pouze z prostředků občasných brigád, či částečného úvazku při studiu, vhodná je také finanční výpomoc ze strany rodičů. Pokud nemá dostatečné prostředky, uzavírá první úvěry a začíná tvořit nejnужnější finanční rezervu na úhradu běžných výdajů (nejčastěji jen okolo 2-3 průměrných měsíčních výdajů) s pomocí vysoce likvidních produktů (běžné účty). Lidé nacházející se v této fázi nemají potřebu dělat závažnější finanční rozhodnutí dlouhodobého charakteru, jelikož se mnohdy příjmy vyrovnají výdajům, není ani možnost zhodnocovat úspory. Ve věku 30 let dochází k finanční stabilizaci a vyjasnění finančních cílů. V tomto období mladý člověk buď zakládá rodinu či pokračuje ve vedení samostatné domácnosti a přechází do druhé fáze osobních financí nazvané „*výpůjčky*“.

Na začátku druhé fáze mladý člověk (okolo 30-35 let) touží po vlastním bydlení a založení rodiny, což sebou přináší větší potřebu na své finanční zabezpečení a větší potřebu půjček. Mladé páry příjmy ukládají do spořicíh produktů a pomalu vytvářejí menší úspory a také „investují“ např. do penzijního připojištění a životní pojištění. Na pořízení vlastního bydlení si většinou musí vypůjčit (využívají stavebního spoření či hypotečního úvěru), protože jejich příjem a z něho tvořené úspory, bez pomoci rodičů, na pořízení vlastního bytu či domu nestačí. Dále vynakládají prostředky na tvorbu majetku (např. pořízení automobilu, dalšího vybavení domácnosti). S přírůstky do rodiny se zájmy rodičů přesouvají směrem k dětem a zajištění jejich výchovy a vzdělání. Stav aktiv domácnosti je v této fázi negativní (záporný).

Ve třetí fázi nazvané „*investice*“ (okolo 45-50 let) se mění stav rodinných financí pozitivním směrem. Záporný stav aktiv se zmenšuje a příjmová stránka rozpočtu je tvořena vyšší mzdou, zaměstnaneckými bonusy a výnosy z investovaného majetku (např. cenných papírů). (Filip, 2006c, 220-221 s.). V této fázi se děti osamostatňují, domácnost tvoří povětšinou opět jen dvě osoby s dostatečně velkými příjmy, které převyšují výdaje domácnosti a tudíž je lze více a pravidelně zhodnocovat investováním na trhu s cennými papíry, dluhopisy, apod. Na konci této fáze (okolo 55 věku) jsou dluhy související s bydlením již splaceny, domácnost obnovuje svůj majetek nebo tvoří další „zbytný“ (pořízení víkendového bydlení, nového auta, aj.) a hodnota čistých aktiv (čistého jmění)

se blíží svému maximu. V této fázi lze více investovat nejen do reálných aktiv a cenných papírů, ale také např. na zajištění v důchodovém věku (zvýšení vkladů).

V poslední fázi (okolo věku 65 let) nazvané „**čerpání majetku**“ dochází k poklesu příjmu jedince z důvodu jeho odchodu do důchodu. Výpadek příjmů částečně nahrazují příjmy ze starobního důchodu, dávky z dobrovolného penzijního fondu a výnosy z investic. Pokud jedinec disponuje větším majetkem, může finančně podporovat své dospělé děti a jejich děti nebo finance věnovat na dobročinné účely, spotřebovat na své koníčky, cestování, zvýšenou lékařskou péči, aj. (Filip, 2006c, 221 s.) V této fázi dochází k čerpání majetku a investování jen do konzervativních produktů (dluhopisů, akcií velkých společností).

Tvorba bohatství v závislosti na rodinném stavu jednotlivců

Druhým pohledem na majetek a jeho tvorbu je pouze dle rodinného stavu jedinců, kdy velikost osobního majetku se v průběhu času liší podle rodinného stavu jednotlivých osob. *Nejrychleji např. poroste majetek rodin bez dětí. Na opačném pólu bohatství jsou poměrně logicky lidé, kteří po rozvodu zakládají druhou rodinu.* (Filip, 2006c, 225 s.) Logicky nejrychleji bude tvořit bohatství **manželský bezdětný pár**, který nemusí své prostředky dělit mezi závislé osoby a může tak pravidelně zvětšovat své úspory, než rodiny s dětmi. **Průměrný pár s dětmi** bude majetek hromadit pomaleji zejména z důvodu, že své finance bude soustřeďovat do zajištění rodiny a výchovy a vzdělání dětí. *Čisté jmění roste a vrcholí kolem 60. roku věku, před odchodem na penzi.* (Filip, 2006c, 226 s.)

Z pohledu investičních možností jsou velmi atraktivní skupinou **osoby, které žijí sami**, v dnešní době často označování „**single**“. Tyto osoby nemají děti a partnery, kteří by odváděli pozornost a finance jejich směrem a místo toho mívají obvykle mnoho zájmů a koníčků, které jsou značně finančně náročné. Na jejich financování si dokáží vydělat a jsou ochotni investovat dost prostředků na jejich zabezpečení. Tato skupina osob je velmi ekonomicky nezávislá a díky tomu jsou také velmi ekonomicky aktivní. Poslední skupinou jsou **lidé rozvedení**. Tito lidé při rozvodu pozbydou část svého dosud budovaného majetku a jsou postaveni opět na startovací čáru, mnohdy však se zátěží z minulosti (např. placení výživného, splátek majetku nashromážděného v manželství, apod.). Jejich příjmy sotva pokrývají výdaje na vedení nové domácnosti a zabezpečení případné nové rodiny. Tvorba bohatství u rozvedených lidí je velmi pozvolná. (Filip, 2006c, 225-226 s.)

Možnosti investování dle rozdílu příjmů a výdajů domácností v čase

Poslední možností pohledu na možnosti tvorby bohatství, pořízování aktiv a investování úspor je podle rozdílu příjmů a výdajů v čase, tj. čistých příjmů. Tento pohled definuje čtyři fáze: *fáze akumulace*, *fáze konsolidace*, *výdajová fáze* a poslední *fáze* nazvaná *dary a dotace*. (Filip, 2006c, 226-229 s.)

V *akumulační fázi* jsou příjmy na počátku pracovní kariéry nižší a výdaje naproti tomu dosti vysoké. Čisté jmění je v porovnání se závazky velmi nízké. Mezi typická aktiva a pasiva lze zařadit byt či dům a osobní automobil a splátky úvěrů, jejichž prostřednictvím byly pořízeny. Cílem v této fázi je vytvoření dostatečné finanční rezervy na zajištění rodiny, pořízení majetku pro ni a postupné vybudování dosti vysokého majetku pro penzijní období. V *konsolidační fázi* (okolo 45-50 let věku) dochází ke změně poměru velikosti příjmů a výdajů. Příjmy postupně převyšují výdaje a pomáhají zhodnocovat majetek. Je vhodné investovat do výnosnějších produktů finančního trhu (cenné papíry, akcie či dluhopisy). Ve *výdajové fázi* se nacházejí občané těsně před odchodem do důchodu, kdy příjmy jedince výrazně převyšují jeho výdaje. V této fázi je nejlepší možnost nejrychleji budovat majetek, a to i prostřednictvím středně či dlouhodobých investic (okolo 20 let). Velký důraz je kladen na finanční produkty zajišťující ochranu tržní hodnoty kapitálu (zajištěné fondy, dluhopisy anebo pokladniční poukázky) a aktiva, která přinášejí běžný příjem (akcie zavedených společností). Investiční příležitosti s vysokými riziky se v této fázi již nevybírají. Poslední fáze je *fáze darů a dotací* (období pobírání penze), kdy se majetek již netvoří, ale postupně spotřebovává. (Filip, 2006c, 228 s.) Vhodnými produkty jsou spořicí produkty a velmi konzervativní finanční produkty.

3.2.2 Investování jako nástroj tvorby dlouhodobé finanční rezervy

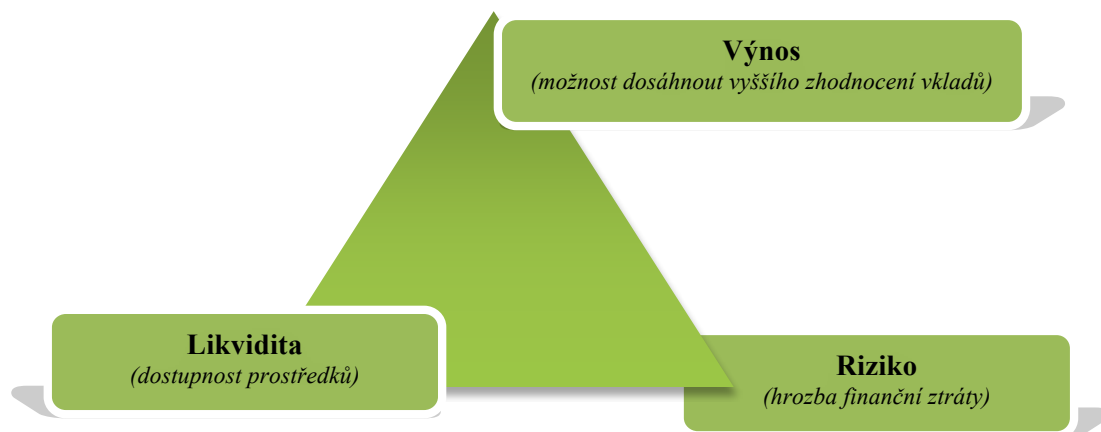
Investice jsou nástrojem dlouhodobého řešení situace, ve které převažují zdroje nad spotřebou. Při investičním rozhodování je nutné brát v úvahu tři základní charakteristiky každé investice, které jsou zobrazeny v tzv. **investičním trojúhelníku** (neboli magickém trojúhelníku investování). *Těmito charakteristikami jsou výnos, riziko a likvidita investice*. (Šoba, Širůček, Ptáček, 2013, 149 s.)

Investiční trojúhelník a volba strategie

Výnosy a likviditu chce každý investor **maximalizovat** a **riziko** samozřejmě **minimalizovat**. Vyšší výnos investic bude pravděpodobně vykompenzován vyšší mírou

rizik a horší likviditou. Naopak investice do produktů s nižším rizikem je možná, smíříme-li se s nižší výnosností. Z tohoto je zřejmé, že neexistuje investice, která by dlouhodobě přinášela vysoké výnosy na nízké úrovni investičního rizika a s vysokou likviditou. Vždy je nutno z některého tohoto kritéria slevit. (Šoba, Širůček, Ptáček, 2013, 147-170 s., Filip, 2006c, 351-354 s.) Tyto vzájemné vztahy jsou znázorněny v následujícím obrázku.

Obrázek č. 4 Investiční trojúhelník

Zdroj: Filip: *Osobní a rodinné bohatství: Kam s penězi, 2006c, str. 351, vlastní zpracování*

Další důležitou otázkou v investování je stanovení časového horizontu investice (krátkodobé 1-3 roky, střednědobé 3-5 let a dlouhodobé nad 10 let) a také výběr vhodných investičních produktů a k nim zvolení investiční strategie, která nejlépe diverzifikuje možná rizika. *Diverzifikací je myšleno rozložení rizika na všechny investice a celou skupinu aktiv.* (Shipman, 2007, 26 s.)

Lze zvolit buď dynamickou, vyváženou anebo konzervativní strategii:

- **dynamická strategie** – investuje se do prostředků s vysokými potenciálními výnosy a vysokou likviditou (typickým produktem jsou investice do akcií).
- **konzervativní strategie** – investoři volí bezpečnější investice s jistější návratností za cenu nižší výnosnosti (např. do bonitních dluhopisů - státních dluhopisů, apod.).
- **Vyvážená strategie** – představuje kompromis mezi výše uvedenými strategiemi.

Stavba portfolia tudíž musí být postavena na stabilních základech. V první řadě se vybírají investiční produkty a jejich objem, jejichž případný pokles hodnoty neohrozí finanční situaci klienta (např. státní dluhopisy). Dále se investuje do středně rizikových finančních

mechanismů (korporátní dluhopisy, nemovitosti, smíšené fondy, atd.) a v poslední řadě malou část prostředků investujeme do rizikovějších produktů (akcie, futures/komodity). (Šoba, Širůček, Ptáček, 2013, 149-153 s.). *Za bezpečnější portfolio se obecně považuje takové, kde menší část svých finančních prostředků investujeme do více rizikových aktiv a větší vložíte na méně rizikové.* (Shipman, 2007, 26 s.)

Obrázek č. 5 Skladba portfolia investičních produktů ve vazbě na riziko a výnos

Zdroj: Šoba, Širůček, Ptáček: *Finanční matematika v praxi*, 2013, str. 152-153, vlastní zpracování

Kolektivní vs. individuální investování

Další důležitou otázkou je, zda investice spravovat sami (tzv. **individuální investování**) nebo pomocí investiční společnosti, v tom případě hovoříme o tzv. **kolektivním investování** (investoři vloží své prostředky spolu s jinými do určitého fondu a tento za ně investuje). Pro většinu běžných investorů bude přijatelnější investování kolektivní, které nabízí řadu výhod, jakými jsou: fondy řídí **odborníci disponující** velkým **množstvím informací** z analýz různých trhů, nakupují velké množství různých produktů, čímž **efektivně rozkládají rizika** a díky obchodování s velkým objemem financí mají přístup na trhy, které jsou pro individuální investory mnohdy nedostupné a **dosahují nižších transakčních nákladů**. Jednoduše lze říci, že charakteristickými jednotnými znaky všech investičních produktů je, že zpravidla **není garantovaný výnos** ani výše původního vkladu a dále že prostřednictvím investování je šance na „**nad inflační**“ **zhodnocení vkladů**, ale zároveň **šance na jejich úplnou ztrátu** (nejsou pojištěny).

4 VLASTNÍ PRÁCE

V této části diplomové práce budou nejprve charakterizovány základní parametry finančních produktů a poté budou popsány dvě modelové rodiny, jimž bude vytvořen optimální finanční plán dle jejich finančních možností a cílů.

Ve stěžejní části této části je popisována finanční situace vybraného klienta (jednočlenné modelové rodiny), jeho životní situace, plány a cíle, na něž bude poté sestaven osobní finanční plán a tento bude zhodnocen z pohledu jeho naplňování v dlouhodobém horizontu až do období jeho předpokládaného nástupu do penze. Klientovi bude sestaven finanční program „na míru“ jeho potřeb z běžně dostupných a nejčastěji využívaných finančních produktů na našem trhu a poté bude zhodnocena rentabilita nastaveného finančního plánu se situací, kdy by modelový klient plán sestaven neměl nebo jej nedodržel. Výsledkem bude výběr produktů a doporučení, kterými vybraný klient nejlépe zhodnotí své disponibilní prostředky, což povede k pozvolnému, ale trvalému zvyšování jeho majetku a výnosů z něho a zajistí jej v období penze.

Kromě rozsáhlé analýzy stavu osobních financí jedné modelové rodiny, bude v této části práce také popisován stav osobních financí druhé vybrané modelové rodiny. V tomto případě však již nebude porovnáváno saldo osobních financí v situaci bez nastaveného finančního plánu, v porovnání se saldem osobních financí s nastaveným finančním plánem, ale stručně bude popsána životní situace druhé modelové rodiny. Budou popsány jejich příjmy a výdaje a jejich cíle, které se od modelové rodiny č. 1, budou lišit. Pro takto definovanou modelovou rodinu č. 2 bude nastaven optimální finanční plán.

V závěru diplomové práce bude provedeno zhodnocení finanční situace modelové rodiny č. 1 z dlouhodobého hlediska, v horizontu 30 let, kdy bude přecházet z ekonomicky aktivních subjektů do ekonomicky neaktivních.

4.1 Základní charakteristika finančních produktů

Skladba portfolia ve finančním plánu jedince by měla především obsahovat *finanční mechanismy na zajištění příjmů, bydlení a budoucnosti*. Toto jsou tři základní pilíře každého portfolia. Těmito finančními mechanismy jsou různé druhy pojištění (životní i neživotní) a možnosti pro tvorbu rezervy v důchodovém věku (např. doplňkové penzijní spoření).

Dále by mělo portfolio obsahovat *produkty na tvorbu a správu krátkodobých finančních rezerv pro úhradu běžných výdajů domácnosti*. Těmi jsou běžné a spořicí účty, termínované vklady s vysokou likviditou, aj. a *produkty střednědobého charakteru* pro potřeby zajištění vlastního bydlení (stavební a hypoteční úvěry). V neposlední řadě by každé správně sestavené portfolio mělo obsahovat *produkty dlouhodobého investování*, pomocí nichž budou nejvíce zhodnocovány finanční prostředky domácností s předpokladem vysokých výnosů, ale i rizika (podílové fondy, cenné papíry, akcie, investice do komodit, apod.). Vzájemné vztahy klientů, bank a dalších institucí hospodařících s finančními prostředky klientů jsou uvedeny v následujícím obrázku.

Obrázek č. 6 Grafické znázornění správy a investování volných prostředků

Zdroj: školicí materiály spol. FINVISION, s. r. o., vlastní zpracování

4.1.1 Finanční mechanismy na zajištění příjmů, majetku a budoucnosti

Finanční plán by měl obsahovat určité pojištění, pomocí něhož bude zajištěn život, zdraví a majetek jedince. Pojistné produkty by proto měly být základem každého stabilního finančního plánu, jelikož právě díky těmto produktům mohou jedinci přenést negativní dopady určitých rizik na specializovaný subjekt, tj. pojišťovnu.

Zabezpečení zdraví, života a majetku

Majetek, život či zdraví je možné pojistit proti jeho ztrátě či poškození různými pojistnými produkty.

Podle formy dělíme ***pojištění zákonné a smluvní***, přičemž smluvní může nabývat formy ***povinného*** (např. pojištění odpovědnosti z provozu vozidla) a ***dobrovolného pojištění***. Podle **předmětu pojištění** rozlišujeme ***pojištění osob*** (např. životní pojištění, úrazové pojištění, pojištění pro případ nemoci, aj.), ***pojištění majetku***, ***pojištění právní ochrany***, ***pojištění úvěru nebo záruky***, ***pojištění odpovědnosti a pojištění finančních ztrát***. (www.psfv.cz)

Zákon č. 37/2000 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů rozděluje soukromé pojištění na dva druhy, a to pojištění ***škodové a obnosové***, kdy účelem škodového pojištění je náhrada škody a účelem obnosového pojištění je získání dohodnuté finanční částky (obnosu), ve výši, která je nezávislá na vzniku škody nebo jejím rozsahu. Pojištění je tedy rozlišeno podle toho, zda plnění závisí na výši újmy či nikoli.

Jiný pohled rozlišuje pojištění na ***pojištění životní a neživotní***. ***Neživotní pojištění*** je typicky pojištění odpovědnosti za škodu, pojištění právní ochrany, pojištění úvěru, aj. ***Životními pojištěními*** jsou pojištění pouze pro případ smrti, nebo naopak pouze pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti, atd. (Filip, 2006b, 10-39 s.)

Životní pojištění je dobrovolný způsob zajištění sebe a svých blízkých v současnosti a nejbližší budoucnosti a asi nejdůležitějším pojištěním v oblasti zajištění příjmů jednotlivce. Toto pojištění kryje riziko smrti pojištěného nebo riziko dožití se určitého věku (uvedeného ve smlouvě) nebo určité životní události. Mezi výhody životního pojištění patří např. možnost snížení daňového základu o zaplacené pojistné a mezi nevýhody lze zařadit vysoké poplatky, zdanění výnosů, nízké výnosy, které jsou dány konzervativním investováním ze strany pojišťoven (s výjimkou investičního životního pojištění) a nepojištění vkladů.

Všechna pojištění, která předpokládají pojistná plnění v případě dožití, jsou označována jako tzv. **rezervotvorná životní pojištění**, což znamená, že v průběhu jejich trvání může vznikat rezerva na budoucí pojistné plnění, na kterou se lze dívat jako na naspořené prostředky. Typickým rezervotvorným pojištěním je např. ***Investiční životní pojištění***.

Tento produkt kombinuje pojistný produkt s investičním produktem a jeho smyslem je zajistit životní úroveň pojištěného v případě zdravotních problémů či úmrtí.

Z **ekonomického hlediska** můžeme produkty životního pojištění rozdělit do čtyř základních skupin, a to na **rizikové životní pojištění** (výplata pojistné částky v případě smrti či trvalé invalidity v době trvání pojištění, kapitálová hodnota/spořicí složka se netvoří), **kapitálové životní pojištění** (je garantován určitý min. výnos z vložených prostředků, pojišťovny proto částečně investují do méně rizikových finančních mechanismů, např. dl. státních obligací), již dříve zmiňované **investiční životní pojištění a pojištění pro případ dožití** (k pojistnému plnění dochází v případě, že se pojištěný sjednaného věku dožije). (Filip, 2006b, 21 s., Rejnuš, 2014, 129-132 s.) Poslední zmiňovaný druh pojištění svým charakterem spíše patří, dle názoru autora diplomové práce, do kapitálového životního pojištění.

Dále je vhodné uzavřítou pojistnou smlouvou **zajistit majetek** proti rizikům, která, pokud by nastala, představovala vážné ohrožení finanční stability jedince (např. pojištění bydlení pro případ požáru či živelné katastrofy, pojištění vozidla pro případ jeho krádeže a zničení, apod.).

Anebo je vhodné uzavřít **pojištění odpovědnosti**, které kryje rizika související se skutečností, že pojištěný může svou činností způsobit újmu jinému subjektu (např. škoda na majetku, zdraví či životě, nebo finanční škodu, kterou je povinen uhradit). Tato pojištění kryjí rizika vzniku **neočekávaných (nepředvídatelných) finančních výdajů**, které mohou vzniknout i vlastním zaviněním pojištěného.

Vhodná pojistka představuje optimální a cenově dostupnou ochranu osoby, rodiny a majetku. Nevhodná pojistka může způsobit zbytečné přeplácení vysokými částkami rizika, které se pojištěného vůbec nemusejí týkat. *Pokud je navíc pojištění spojeno s tzv. investičním spořením, bývá jeho výnos obvykle velice nízký – na úrovni konzervativních investic.* (Filip, 2006c, 299-303 s.)

Zajištění budoucnosti – Doplnkové penzijní spoření

Nejznámějším produktem v oblasti zajištění života na stáří je bezesporu **Doplnkové penzijní spoření**, které je III. pilířem důchodové reformy v ČR.

Tento státem podporovaný produkt (ve formě mimo jiné státního příspěvku a daňových úlev) má za úkol ochránit a zhodnocovat (kumulovat) majetek obyvatel odložený na penzijní věk. Doplnkové penzijní spoření není pojištěním, byť název na to odkazuje, ale naopak spořicí produktem, ale naopak patří mezi Investiční produkty, na jejichž tvorbě se podílí pojištěný svými vklady, stát státními příspěvky, penzijní fondy připisovanými výnosy a případně také zaměstnavatel pojištěného účastníka jeho příspěvky. (Filip, 2006b, 39-80 s.) Jeho podrobnější charakteristika je uvedena dále.

Stát tento produkt podporuje státními příspěvky a daňovým zvýhodněním a jeho úkolem je ochránit a zhodnocovat (kumulovat) majetek obyvatel odložený na penzijní věk. Doplnkové penzijní spoření není typickým spořicí produktem, ale řadí se spíše mezi investiční produkty, na jehož tvorbě se podílí pojištěný svými vklady, stát státními příspěvky, penzijní fondy připisovanými výnosy a případně také zaměstnavatel účastníka jeho příspěvky. (Filip, 2006b, 39-80 s.)

Doplnkové penzijní spoření je součástí tří pilířového penzijního systému v ČR, který tvoří **I. pilíř** (*Státní průběžně financovaný systém*) a tento je povinný pro všechny zaměstnance i osoby samostatně výdělečně činné. Z I. pilíře se vyplácejí důchody, které v současné době převyšují příjmy I. pilíře a tento deficit kryje stát ze státního rozpočtu. Lze předpokládat, že se zvyšujícím se stárnutím obyvatel bude tento systém stále více vykazovat deficit, který bude ze strany státu dlouhodobě neúnosné, bez systémových změn, financovat. Proto je nutné, aby se osoby ekonomicky aktivní na své zajištění v penzijním věku samy podílely (pojistily). (www.psfv.cz)

Další dva pilíře jsou dobrovolné a jsou jimi **důchodové spoření** (II. penzijní pilíř) a již zmiňované **doplnkové penzijní spoření** (III. penzijní pilíř). V květnu 2015 vláda ČR schválila ukončení II. penzijního pilíře včetně podmínek finančního vypořádání všech, kteří do něj vstoupili. Toto se týká přibližně 85 tisíc lidí, kteří dohromady, za necelé 3 roky existence II. pilíře, naspořili přibližně 2 miliardy korun⁶.

⁶ Zdroj: článek dostupný na WWW: http://ekonomika.idnes.cz/co-delat-po-po-konci-penzijni-reformy-dsx-/test.aspx?c=A150520_2163566_test_nio [online] (autor článku: Jitka Vlková, cit. 2015-09-16)

Doplňkové penzijní spoření podrobněji

Doplňkové penzijní spoření je upraveno v několika zákonech, zejména v zákoně č. 427/2011 Sb. o doplňkovém penzijním spoření, v platném znění a dalších⁷ a účast v něm je dobrovolná. Lze z něj předčasně vystoupit, ovšem nárok na státní příspěvek a daňové úlevy jsou podmíněny setrváním do stanovené doby.

Stát k měsíčním příspěvkům účastníků vyplácí státní příspěvek a umožňuje odečíst část zaplacených příspěvků ze základu daně z příjmů. Doplňkové penzijní spoření je doplňkovým dobrovolným penzijním systémem, kde účastníci vkládají své prostředky do účastnických fondů (fondů III. pilíře) spravovaných penzijními společnostmi. Pro účastnické fondy platí značně volnější pravidla investování, čímž se vytváří předpoklady pro dosažení výnosu dlouhodobě překonávajícího inflaci (k čemuž v penzijních fonděch, nyní transformovaných fonděch, nedochází)⁸. Účastníkem penzijního připojištění může být fyzická osoba starší 18 let⁹ za předpokladu, že se účastní důchodového pojištění nebo veřejného zdravotního pojištění v České republice), která nesmí mít uzavřeno aktivních více smluv o penzijním připojištění.

Státní příspěvek a daňová podpora ve III. pilíři penzijního systému

Stát podporuje Doplňkové penzijní spoření dvěma způsoby, a to státní dotací neboli státním příspěvkem. Tento je závislý na výši příspěvku účastníka a také jej zvýhodňuje pomocí daňových odpočtů.

Maximální **státní příspěvek** v současné době činí 230 Kč, k jehož získání je potřeba investovat částku ve výši min. 1.000 Kč měsíčně (minimální úložka činí 300 Kč měsíčně při státním příspěvku ve výši 90 Kč)¹⁰.

Tabulka č. 1 Výše státních příspěvků v závislosti na výši měsíční úložky

Výše příspěvku účastníka v Kč/měsíc	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000 a více
Státní příspěvek v Kč/měsíc	0	0	90	110	130	150	170	190	210	230

Zdroj: zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, § 14, vlastní zpracování

⁷ Zákonem č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a Nařízením vlády č. 361/2012 Sb., o sdělení klíčových informací pro účastníky doplňkového penzijního a důchodového spoření

⁸ Zdroj: MF ČR, dostupný na WWW: <http://www.psvf.cz/cs/duchody/penzijni-pripojisteni-a-doplnekove-penzij> [online] (cit. 2015-07-25)

⁹ Fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky nebo s bydlištěm na území členského státu Evropské unie za předpokladu, že se účastní důchodového pojištění nebo veřejného zdravotního pojištění v České republice

¹⁰ zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, § 14

Účastník si může **nárokovat odpočet ze zaplacených příspěvků ze základu daně z příjmů**, ale podmínkou je minimální výše jeho příspěvků v rozmezí od 1-2 tisíc Kč. Zaměstnavatel, který přispívá do III. pilíře svému zaměstnanci, je také daňově podpořen.

Doplňkové penzijní spoření obecně umožňuje ve finančních plánech zabezpečit osoby účastné v tomto systému v důchodovém věku a vykrýt tak částečně výpadek příjmů v osobním rozpočtu po odchodu do penze, proto je vhodné, aby jej měli sjednáno všichni bez rozdílu na míře ekonomické aktivity v produktivním věku.

4.1.2 Správa a tvorba krátkodobé finanční rezervy

Krátkodobou likvidní rezervu je vhodné mít na **běžných a spořicích účtech, termínovaných vkladech** či v některých **otevřených podílových fondech** (do 1 roku). Prostředky uložené na těchto typech produktů umožňují hradit běžné výdaje domácnosti, ale zároveň slouží ke krytí nepředvídatelných výdajů, a tím zamezují zadlužování domácností (což je prevence před vznikem dluhové pasti). Tyto produkty musí splňovat několik požadavků, a to prostředky na nich uložené musí být **vysoce likvidní** (snadno dostupné) a **nesní dojít k poklesu jejich hodnoty**. Společným rysem všech spořicích produktů je, že jejich výnosy sotva pokrývají inflaci, jsou ze zákona pojištěny do určité výše a odvádí se z nich 15% daň z výnosu.

Mezi nejběžněji využívané bankovní produkty patří v českých domácnostech především běžné a spořicí účty. Jejich obliba neklesá i přesto, že si Češi uvědomují jejich nízkou výnosnost, která je dána malým úročením vkladů. Po započtení inflace jsou výnosy na těchto účtech téměř nulové. Tyto bankovní produkty jsou oblíbené zejména pro velmi nízké riziko ztráty vkladů a vysokou dostupnost prostředků (likviditu).

Běžný účet

Je nejběžnějším typem vkladového produktu. Slouží k provádění plateb a nikoli spoření a zhodnocování prostředků, jelikož prostředky na něm bývají prakticky nulově úročeny (v rozmezí 0,00-1,3 % p. a.) a bankovní poplatky za vedení účtu a transakce bývají zpravidla vyšší než hodnota připisovaných úroků. (Smrčka, 2010, 292-302 s.)

Na druhou stranu, bez běžného účtu se neobejde snad žádný finanční plán, jelikož finanční rezerva na tomto účtu je velmi likvidní, což odpovídá potřebě klientů manipulovat s prostředky kdykoliv potřebují bez jakýchkoliv či minimálních sankcí za výběry

(např. prostřednictvím debetní karty či výběrů na pobočkách bank). Na běžných účtech je tedy vhodné mít pouze finanční rezervu k provádění běžných plateb (za nájem, inkaso, nákupy k běžné spotřebě), a to v nejnutnější výši.¹¹(Syrový, 2010, 19-20 s.)

Tento produkt je vhodný pro konzervativní střadatele, kteří preferují 100 % pojištění svých vkladů (do výše 100 000 eur) s minimem výnosů. Zbylé peněžní prostředky je dobré mít uloženy na jiném typu účtu, např. na spořicí, který nese vyšší míru úročení a tedy obecně zajímavější možnost zhodnocení vkladů.

Spořicí účet

Tradiční formu uložení finančních prostředků představují spořicí účty, které slouží převážně ke zhodnocení volných prostředků z běžného účtu. Úročení spořicíh účtů závisí na délce výpovědní lhůty, výši vkladu a volbě bankovního domu. (Polách, Drábek, aj., 2012, str. 154-155 s.). Finanční prostředky jsou na nich maximálně zhodnocovány při zachování likvidity. Úročí se buď **fixní** nebo **variabilní** sazbou.¹² Připisování úroků se provádí v pravidelných intervalech dle podmínek smlouvy (ročně, popř. čtvrtletně, či pololetně), a to po sražení 15% srážkové daně. Za založení a vedení spořicího účtu banky většinou neúčtují poplatky, což je však mnohdy „vykoupeno“ různými omezeními, např. omezeným počtem transakcí, stanovením minimálního zůstatku, či jiným omezením. Vklady na těchto účtech jsou také 100% pojištěny.

Existují spořicí účty s výpovědní lhůtou nebo bez ní. Banky uložené prostředky na tomto typu účtu v dohodnuté době spravují, nicméně nikterak nezvyšují jejich hodnotu, tzn. úroky i na těchto účtech, jsou velmi malé. Tyto spořicí účty jsou tedy málo výnosné, ale bezpečné. Výhodou je obvykle vyšší úročení než u účtu běžného, při zachování likvidity uložených peněz, proto by spořicí účty měly být součástí každého finančního plánu, a to jak osob majetných či méně finančně zabezpečených.

Spořicí účty nabízí řadu možností k provádění platebních styků (nastavení trvalých příkazů zdarma, neomezené množství těchto příkazů, navedení inkasa a plateb SIPO, platby platební kartou, apod.). Velmi často je úroková sazba závislá na výši zůstatku, kdy

¹¹ doporučuje se zde mít max. objem 2-3 měsíčních příjmů resp. 3 měsíčních výdajů domácnosti, avšak samotná výše této krátkodobé rezervy je závislá na tom, zde subjekt splácí nějaký úvěr, apod.

¹² Pevná „fixní“ sazba je stanovenou pevně na celou dobu trvání vkladu) a pohyblivá „variabilní“ sazba její výše je navázána na jednu ze základních úrokových sazeb např. na základní úrokovou sazbu banky (není garantovaná – banka ji může kdykoliv měnit).

při nízkém zůstatku se úročí pouze např. nezajímavým úrokem okolo 0,1% p. a., což dostává tento produkt na nižší stupeň, tj. na úroveň běžného účtu.

Spořicí účty jsou chápány jako vhodné doplňky k běžným účtům, jelikož slouží k přípravě krátkodobé likvidní rezervy a slouží obdobně, jako zůstatky na běžných účtech, k úhradě neočekávaných událostí (krátkodobé onemocnění, ztráta zaměstnání či porucha domácího elektrospotřebiče). Tyto krátkodobé finanční výpadky zpravidla nebývají pojištěny, a proto je vhodné mít na tyto případy vytvořenou finanční rezervu.

Termínované vklady

*Alternativou spořicíh účtů je **termínovaný vklad**. Jedná se o bankovní vklad na dobu určitou s předem stanovenou či pohyblivou úrokovou sazbou.* (Polách, Drábek, aj., 2012, 154-155 s.).

Od spořicíh účtů se termínovaný vklad (účet) odlišuje předem stanovenou částkou vkladu, které nelze v průběhu „termínu“ zvyšovat a ani snižovat. Úrok je zpravidla vyšší než u spořicího účtu (okolo 3-4%). Úročení může být pevnou nebo pohyblivou úrokovou sazbou a výše úroků se liší od vložené částky, délky trvání smluvního vztahu, měny apod. Připisování úroků se provádí v intervalech sjednaných ve smlouvě (ročně, čtvrtletně, či pololetně) a výnosové úroky jsou zdaňovány 15% srážkovou daní. (Polách, Drábek, aj., 2012, 154-155 s.)

Rozlišujeme ***několik druhů termínovaných vkladů***, např. termínované vklady s výpovědní lhůtou a bez ní, a dále tzv. revolvingový termínovaný vklad.

Výhodou termínovaných vkladů obecně je nenáročnost na správu, zřízení a vedení účtů, které je povětšinou zdarma. Další výhodou je pojištění vkladů a předem pevně stanovený výnos, který je vyšší než u běžných a spořicíh účtů. Nevýhodami naopak jsou sankce za předčasné výběry, omezující podmínky úložek (např. stanovení minimálního vkladu) a úrokové výnosy jsou zdaňovány a vlivem inflace mají často záporný reálný výnos.

Při rozhodování, který typ vkladových produktů využít, je vhodné se zamyslet nad garantovanou výší zhodnocení vkladu (dle objemu vkladu a délky uložení), podmínkami předčasného výběru, účtované poplatky za vedení vkladového účtu, apod.

4.1.3 Produkty na zajištění bydlení

Výdaje na domácnost a bydlení tvoří největší položku rozpočtu jedince a domácnosti. Zajištění vlastního bydlení je jedním z nejčastějších cílů finančních plánů i za cenu mnohaletého zadlužení. Mezi nejčastější způsoby pořízení domu či bytu patří pořízení bydlení prostřednictvím **hypotečního úvěru** anebo **úvěru ze stavebního spoření**.

Stavební spoření

Stavební spoření je zvláštním typem vkladového produktu, který kombinuje vkladový účet s možností úvěru.

Tento produkt, který je složený ze spoření se státním příspěvkem s možností čerpání úvěru za předem danou úrokovou sazbu a je nejrozšířenějším produktem českých domácností. Oblíbenost tohoto produktu pramení ze štědré podpory státu (státní příspěvek) a široké využitelnosti (účastníkem stavebního spoření může být fyzická osoba v jakémkoliv věku, tedy právě narozené dítě nebo čerstvý penzista), i když po snížení podpory ze strany státu, zájem o tento produkt klesl.

Podmínky poskytování stavebního spoření se řídí zákonem o stavebním spoření¹³, v němž je upraveno provozování stavebního spoření, činnost stavebních spořitelny a stanovení parametrů produktu stavebního spoření. Je zde uvedeno, kdo může být účastníkem stavebního spoření¹⁴, kdo může získat státní příspěvek (pouze fyzická osoba dle podmínek uvedených v zákoně), jaké náležitosti musí splňovat smlouva o stavebním spoření, aj. *Se stavebním spořením můžete „jen spořit“ nebo jej skutečně využít pro získání účelového úvěru na bydlení.* (Filip, 2006b, 82 s.)

Fáze produktu stavebního spoření

Stavební spoření lze rozdělit do dvou fází. V první fázi klient ukládá (pravidelně nebo nepravidelně) na účet u banky, tj. stavební spořitelny, své finanční prostředky. Tuto fázi lze nazvat **fázi spořicí**. Druhou fází je **fáze čerpání úvěru** (resp. fáze čerpání překlenovacího úvěru), kdy při splnění určitých 3 kritérií vzniká nárok na poskytnutí úvěru do výše tzv. *cílové částky*.

¹³ zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb.

¹⁴ občan ČR, občan EU s minimálně přechodným povolením k pobytu a přiděleným rodným číslem, dále fyzická osoba s trvalým pobytem v ČR a také právnická osoba např. bytové družstvo, SVBJ (bez nároku na státní podporu)

Výše uvedené kritéria jsou:

- procentuální úspora z cílové částky ve výši 30-50% (obvykle 40%),
- minimální doba od uzavření smlouvy o stavebním spoření (24 měsíců),
- hodnotící číslo v minimální výši.

Po splnění výše uvedených třech podmínek získává klient, po třech měsících, nárok na úvěr ze stavebního spoření, a to za předpokladu: prokázání bonity, ručení a bytového účelu. Poté mu je úvěr poskytnut.

Úvěr je rozdíl mezi cílovou částkou a úsporou (tzv. saldem účtu) a není na něj právní nárok. *Úsporu* tvoří naspoření vklady, připsané zálohy státních podpor, výše získaných úroků, započtení poplatků za vedení a sjednání, či naopak premií stavebních spořitelů a *cílová částka* se rovná součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení daně z příjmů z těchto úroků.¹⁵ (Filip, 2006b, 82-86 s.)

Pokud účastník stavebního spoření potřebuje úvěr dříve, než splnil všechny tři podmínky pro přidělení úvěru, může požádat o **tzv. překlenovací úvěr (někdy nazýván Meziúvěr)**, a to na dobu, než bude mít nárok na řádný úvěr ze stavebního spoření. Úskalím překlenovacího úvěru je, že překlenovací úvěr není splácen v pravidelných splátkách, ale účastník hradí pouze úroky z celkové načerpané částky, tzn. že nedochází ke snižování jistiny (částky úvěru).¹⁶ (www.psfv.cz)

Maximální roční výše státní podpory činí 2.000 Kč (nejvýše 10% z ročně naspořené částky, max. však z 20.000 Kč)¹⁷ a její výše se vypočítá z vkladů v daném roce po započtení úroků a poplatků (popř. částky převyšující základ v předchozím roce). Záloha na státní podporu se přispisuje v následujícím kalendářním roce a není vázána na frekvenci placení. Smlouvu lze vypovědět dříve, ale v tomto případě budou vyplaceny pouze vklady a úroky, bez státní podpory. (Syrový, Tyl, 2014, 181-183 s.)

¹⁵ zákon č. 96/1993 Sb., o staveb. spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zák. České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zák. České národní rady č. 35/1993 Sb. (§ 5, odst. 9)

¹⁶ překlenovací úvěr je splácen naráz z poskytnutého řádného úvěru ze stavebního spoření

¹⁷ V prvopočátcích stavebního spoření činila výše státní podpory až 4.500 Kč, poté se snížila na 3.000 Kč

Význam cílové částky ve smlouvě o stavebním spoření

Cílová částka je limit peněz, který účastník může ze smlouvy o stavebním spoření získat. Z cílové částky se počítá poplatek za uzavření smlouvy. Cílová částka nemůže být překročena, ale lze ji během trvání smlouvy navýšit (obvykle s doplatkem rozdílu v poplatku za uzavření). Její výši je tedy vhodné zvolit v závislosti na tom, zda účelem stavebního spoření je využití úvěru na bydlení nebo pouze spoření za výhodných podmínek.

Shrnutí základních informací o stavebním spoření

O přidělení řádného úvěru nebo překlenovacího úvěru ze stavebního spoření **rozhoduje** minimální tzv. **ohodnocovací číslo**. Jeho výše je závislá na délce spoření (min. 24 měsíců), na naspořené částce (30-50% z cílové částky), dále je rozhodující také frekvence a pravidelnost plateb a jiné faktory.

Vždy platí, že **je lepší čerpat řádný úvěr** ze stavebního spoření (a ne překlenovací úvěr), ten je totiž ohodnocen zajímavou úrokovou sazbou, ale především během překlenovací fáze nedochází k umořování dluhu, jelikož běží spořicí fáze stavebního spoření.

Stavební spoření je vhodné použít ve střednědobých finančních plánech (6-10 let). Úroky na stavebním spoření nejsou nikterak vysoké (okolo 1% p. a.) a jsou neměnné po celou dobu smlouvy (úročeny jsou úroky z vkladů, tak i úroky z úvěru). Atraktivitu tomuto typu produktu dává možnost získání státního příspěvku a také fakt, že se jedná o produkt s minimálním rizikem ztráty uložených prostředků a nadprůměrným zhodnocením investic. Další výhodou stavebního spoření je variabilita vkladů. Výše pravidelných vkladů je sice stanovena ve smlouvě, ale není nutno se tímto striktně řídit (platby lze pozastavit nebo naopak lze příspěvky uhradit i např. 2-3 roky dopředu). (Smrčka, 2010, 302-303 s.) Pokud však nejsou ve smlouvě sjednány sankce ve formě ztrát bonusů, atp.

Výhody stavebního spoření

Mezi výhody stavebního spoření patří **možnost získání státní dotace** z ročně uspořené částky, **pojištění vkladů**, **státní podpora je osvobozena od daně z příjmů**, aj.

Nevýhodou je, že **státní podpora je pouze v omezené výši** a její maximální výše byla před několika lety legislativně snížena. Ve stavebním spoření je však stále možno, i po výše

zmíněném snížení státních příspěvků, nadprůměrné zhodnocení vkladů v porovnání s nízkou inflací.

Hypotéka neboli hypoteční úvěr

Hypoteční úvěr, neboli také hypotéka, je **úvěr zajištěný nemovitostí**, resp. zástavním právem k nemovitosti na území ČR. *To znamená, že pokud se dlužník dostane do prodlení, věřitel může zastavenou nemovitost v dražbě prodat, a z výtěžku dražby si vzít, co mu dlužník dluží a přebytek (po zaplacení dluhu) musí dlužníkovi vrátit*¹⁸. Obvykle se jako zástava využívá financovaná nemovitost, ale není to podmínkou, lze ručit i objektem jiným.

U hypoték je nutné umět dobře počítat a zároveň mít naspořené dostatek finančních prostředků. (Janda, 2013, 77 s.). Většinou banky půjčí méně peněz, než kolik je potřeba na nákup nemovitosti a proto je vhodné mít naspořenou dostatečně velkou finanční rezervu.

Hypoteční úvěr mohou využít osoby fyzické, ale také právnické osoby na jakýkoliv účel, nejčastěji na nákup nemovitosti (rodinného domu a bytu) a pozemku, výstavbu, přestavbu a rekonstrukci stávající nemovitosti, splácení dříve poskytnutých úvěrů na bydlení a koupě a vypořádání vlastnického podílu na nemovitosti, aj. Úroková sazba se u hypoték fixuje na určité období (např. 1, 3, 5, ale i 30 let), zatímco u úvěru ze stavebního spoření je úroková sazba neměnná po celou dobu trvání úvěru.

Druhy hypoték

V tuzemsku je možné získat **několik druhů hypotečních úvěrů**, např. hypotéka s dokládáním příjmů a bez dokládání příjmů, na konkrétní účel či bez předem známého účelu, offsetová hypotéka (kombinace hypotéky a spořicího účtu), aj. Hypoteční úvěry mohou být buď s **fixní**, nebo **variabilní úrokovou sazbou** (je méně využívaným typem sazby). Obecně platí, že čím delší je fixace, tím je vyšší úroková sazba.¹⁹

Hypotéky lze lišit také **podle poměru mezi hodnotou zastavené nemovitosti a výší úvěru**, tzv. LTV (Loan to Value). Lze poskytnout hypoteční úvěr ve výši 100% hodnoty nemovitosti (hodnota domu 2 mil. Kč, výše úvěru 2. mil. Kč) nebo jen do výše 70%

¹⁸ Zdroj: MF ČR, dostupný na WWW: <http://www.psfv.cz/cs/uvery/hypotecni-uver> [online] (cit. 2015-07-25)

¹⁹ Zdroj: článek dostupný na WWW: http://finance.idnes.cz/hypoteka-a-volba-fixace-urokove-sazby-d8a-pujcky.aspx?c=A150923_081056_pujcky_sov [online] (autor článku Petr Zámečník, cit. 2015-10-10)

(hodnota domu 2 mil. Kč, výše úvěru 1.400 tisíc Kč). Na tomto závisí výše úroků, kdy platí: čím vyšší LTV, tím vyšší úroková sazba.

V rámci hypoteční smlouvy lze sjednat několik druhů splácení (anuitní, progresivní, lineární a degressivní splácení). Jednotlivé banky nemají stejnou metodiku úročení a jejich určení záleží na finanční strategii bank. (Janda, 2013, str. 77-99 s.)

4.1.4 Investování do podílových fondů a jiných produktů

V této části diplomové práce bude představeno několik nejběžnějších forem investování volných finančních prostředků ve středně a dlouhodobém období.

Objem finančních prostředků spravovaných investičními společnostmi ve fondech kolektivního investování se za posledních několik let výrazně zvýšil. Obyvatelé si uvědomují, že uložení prostředků na běžném či spořicímu účtu vysoký výnos nepřinese a tudíž hledají jiné možnosti pro lepší zhodnocení svých volných disponibilních prostředků. Těmi jsou zejména fondy kolektivního investování, do nichž lze investovat i po stokorunách a zisky jsou možné i při poklesu trhu.

Podstata pravidelného investování spočívá v investování stejné částky v pravidelných, např. měsíčních intervalech, do konkrétního fondu (investičního programu s více fondy). Při tomto investování funguje tzv. princip průměrování investice, kdy investor kupuje za stejnou (konstantní) částku rozdílné množství podílových listů a pokud jejich cena roste, investor koupí menší množství této, v danou chvíli, „drahé“ podílové jednotky a opačně, pokud jejich cena klesne, tak za stejnou (konstantní) částku koupí větší množství „levných“ jednotek. Tím se průměrná cena pořízených jednotek snižuje a investor natolik nepocítuje extrémní výkyvy ve výkonnosti fondu. Takto v podstatě může i konzervativnější klienti, např. jakými jsou pan Adam nebo manželé Novotní, investovat do rizikovějších fondů, jelikož se jim v dlouhodobém horizontu nabízí potenciálně vyšší výnos (i u fondů s výraznějšími výkyvy). To znamená, že při pravidelném investování rozkládáme riziko špatného načasování.

Pravidelné investování má, kromě výše uvedeného průměrování investic, i mnoho dalších výhod. Lze zmínit zejména to, že potenciální investor se nemusí snažit najít nejvhodnější okamžik pro investici, ale prostředky ukládá pravidelně a pro něho v přijatelné výši, čímž se může vyvarovat katastrofických dopadů chybně načasované jednorázové investici větších částek. Jak již bylo řečeno, lze investovat i relativně malé částky, což je vhodnou

alternativou pro různé spořicí programy typu stavebního spoření či spořicíh účtů. Další výhodou je také skutečnost, že kapitálové investice jsou po určitém období osvobozeny od daňové povinnosti.

Podílové fondy

Mezi časté formy investování českých subjektů patří **investování od podílových fondů**, a to buď prostřednictvím investičního životního pojištění (přes pojišťovny) nebo samostatně přes investiční společnosti. Obecně lze říci, že investování prostřednictvím pojišťoven je více nákladné, a tedy nevýhodné. Pojišťovny si totiž účtují vysoké poplatky za správu pojištění, za výběry a vložení prostředků, aj.

Hlavní rozdělení fondů je na otevřené podílové fondy, uzavřené podílové fondy a life-cycle fondy.

Charakteristikou **otevřených podílových fondů** (dále jen OPF) je, že do nich lze kdykoliv vstoupit i vystoupit, zatímco do **uzavřených podílových fondů** kdykoliv vstupovat nelze, jelikož jsou vždy po určitou dobu uzavřeny. Tyto již dnes na trzích moc časté nejsou. **Life-cycle fondy** (neboli fondy životního cyklu) představují dlouhodobou investiční strategii, která se upravuje dle času zbývajících do konce investičního horizontu. Fondy životního cyklu postupem času investice přesouvají z velmi rizikových finančních mechanismů (např. akcií) do méně kolísavých nástrojů, konkrétně dluhopisů. Cílem těchto fondů životního je postupně snížit riziko, že těsně před výběrem přijde krize, která vymaže podstatnou část portfolia. (Tůma, 2014, 7 22-76 s.)

Charakteristika podílových fondů

Podílové fondy jsou spravovány investičními společnostmi, které investují svěřené finanční prostředky do různých nástrojů finančního trhu. Do fondů vstupují fyzické nebo právnické osoby, ti se stávají tzv. **podílníky**, kteří za své investice obdrží tzv. **podílové listy**, jejichž hodnota odpovídá podílu investovaných prostředků na vlastním jmění fondu. Tyto listy může kdykoli investiční společnost odprodat zpět. *Princip jakéhokoliv fondu je založen na spojení majetku skupiny lidí, kteří se rozhodli, že se o svůj majetek budou starat společně a podle stejných pravidel. Výnosy fondů jsou podmíněny hlavně jejich investičním zaměřením, tedy do čeho a v jakém poměru investují vložené prostředky. Základním poznatkem je, že jejich výnosy jsou pohyblivé. Nelze dopředu určit, jak budou vysoké v určitém časovém horizontu.* (Syrový, Novotný, 2005, 57-59 s.)

Otevřené podílové fondy rozlišujeme podle jejich zaměření na fondy peněžního trhu, dluhopisový fond, akciový fond, smíšený fond a fond fondů.

Mezi výhody všech otevřených podílových fondů patří (Syrový, Novotný, 2005, 66-67 s.):

- **vysoká likvidita** – podílové listy jsou společností povinny odkoupit kdykoliv, což z této formy investice činí velmi likvidní a tedy atraktivní produkt, a to i přesto, že převod prostředků trvá max. 30 dní (u větších společností však okolo 3 dnů).
- **profesionální správa vkladů** – fondy vyhledávají nejatraktivnějších investičních příležitostí a fondy řídí schopní portfolio manažeři na základě důkladných analýz. Proto je dosahováno poměrně vysokých zisků. Portfolio manažer spravuje příspěvky klientů dle svého uvážení, dle pokynů klientů a dle zákonů a směrnic.
- **omezení rizika (rozložení rizika)** – portfolio fondů tvoří široké spektrum produktů (cenné papíry, dluhopisy, akcie, termínované vklady a podílové listy jiných fondů, dále také komodity, deriváty, měnové kurzy). Toto rozložení investic způsobuje, že i případný propad ceny některého z nich nemá na celkový výnos velký vliv.
- **vysoká variabilita** – klienti si sami zvolí strategii investování.
- **nižší průměrné náklady** – rozpuštění poplatků za správu mezi více subjektů.
- **dohled nad investováním** – např. ze strany státu a globálních regulátorů, aj.

Další investiční příležitosti

Dalšími možnostmi pro investování je prostřednictvím Zajištěných fondů, Hedge fondů, obligací, a akcií, Forex, Exchange-traded fund, aj.

Ze všech výše uvedených níže blíže bude rozepsán pouze **Foreign Exchange** neboli **FOREX**, **Exchange-traded fund** a **deriváty**, které jsou svým charakterem a možnostmi zhodnocení vkladů investic velmi zajímavé, ale laické veřejnosti spíše neznámé.

Foreign Exchange neboli **FOREX** – je obchodování s cizími měnami. Obchody s měnami probíhají na celosvětové úrovni prostřednictvím bank, pojišťoven, brokerských společností a fondů a mezi nejvíce obchodovatelné měny patří euro, americký dolar, švýcarský frank, britská libra nebo japonský jen. Tento trh je obrovský a umožňuje vysoké zisky (ale i propady prostředků). Jedná se o nejlikvidnější trh na světě (nabídka a poptávka měn i několikrát za minutu). (Investiční magazín, cit. 2015-03-11, www.investicnimagazin.cz, online)

Exchange-traded fund (dále jen ETF) – fondy spravují portfolio, do něž zařazují akcie společností ze sledovaného indexu (indexově navázané ETF) a popř. i jinou skupinu akcií a investičních instrumentů (deriváty, obligace a futures kontrakty). Exchange-traded fund jsou snadno dostupné i pro drobného investora prostřednictvím specializovaných finančních institucí. Podobně jako podílové fondy i ETF nabízejí možnost investovat do různých nástrojů kapit. trhu koupí jednoho cenného papíru. Výhoda ETF spočívá v nízkých nákladech na jejich pořízení (pouze poplatek za zprostředkování), široké nabídce podkladových indexů, snadné obchodovatelnosti a pružnosti. (Tůma, 2014, 130-157 s.)

Deriváty – *derivát je finanční nástroj, jehož hodnota se odvíjí od aktuální ceny podkladového aktiva.* (Polouček, 2009, 182 s.). Podkladovými aktivy mohou být komodity (potraviny, ropa, zemní plyn, drahé kovy, bavlna), ale také finanční instrumenty (akciový index, měny, dluhopisy, atd.). Rozlišujeme tři základní typy derivátů, a to futures, opce a swapy. Derivátový kontrakt je založen na dohodě stran o zafixování cen, za kterou bude podkladové aktivum k určitému datu v budoucnu nakoupeno a prodáno. (Polouček, 2009, 182 s.).

Autoři knihy Futures and Options, Vohra and Bargi, definovali Futures Contracts jako *„A futures contract is a standardized contract between two parties where one of the parties commits to sell, and the other to buy, a stipulated quantity (and quality, where applicable) of a commodity, currency, security, index or some other specified item at an agreed price on a given date in the future“* (Vohra and Bargi, 2003, 4 s.)

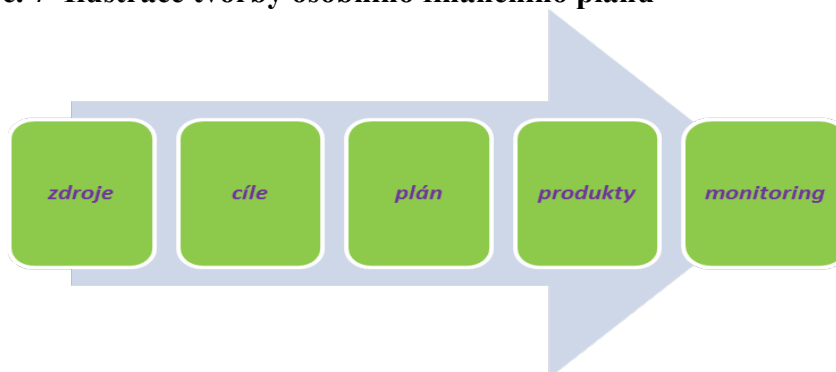
Další možností je **investování do nemovitosti a umění** – tyto investice však sebou nesou řadu nevýhod. Největšími z nich jsou velká rizika v podobě neznalosti tržních specifik tohoto odvětví (často jsou pro opravdové znalce, jelikož např. umění podléhá trendům) a velmi nízká likvidita produktů. (Investiční magazín, online, cit. 2015-03-02, www.investicnimagazin.cz).

4.2 Charakteristika modelových rodin

Osobní finanční plán vybraných modelových rodin bude vytvářen na základě autorových znalostí a zkušeností, které získal více než dvacetiletou praxí v oboru finančního poradenství.

Od roku 2007, prostřednictvím vlastní společnosti FINVISION, s. r. o., spravuje společně s týmem spolupracovníků klientské účty několika tisícům klientů. V této diplomové práci nebudou účelově vybráni klienti ze stávající databáze firmy, ale budou použita data posledních dvou klientů autora diplomové práce, kterým byl skutečně vytvořen osobní finanční plán.

Obrázek č. 7 Ilustrace tvorby osobního finančního plánu

Zdroj: Syrový, Tyl: Osobní finance, řízení financí pro každého, 2014, str. 11-53, vlastní zpracování

4.2.1 Studie modelové rodiny č. 1

Klienta č. 1 bude z důvodu ochrany jeho dat nazýván panem Adamem.

Identifikace modelové rodiny

Pan Adam je ročník narození 1986, pracuje jako specialista v informačních technologiích (dále jen IT) a je vysokoškolsky vzdělaný v oboru IT. V současné době nemá děti, ale v budoucnu je nevyklučuje. Má partnerku, ale vzhledem k tomu, že s ní je ve vztahu krátkou dobu, nechce vytvářet nyní osobní finanční plán společně.

V současné době se pan Adam nachází na začátku druhé fáze osobních financí nazvané „výpůjčky“ neboli zadlužování, ve které člověk okolo věku 30 let buduje pracovní kariéru, touží po vlastním bydlení, vytváří menší úspory, které povětšinou vkládá do produktů stavebního spoření či doplňkového penzijního spoření či životního pojištění. A také prostředky vynakládá na tvorbu majetku, např. pořízením osobního automobilu. V tomto období tedy dochází k finanční stabilizaci a vyjasňování finančních cílů.

Pan Adam vyplnil Investiční dotazník na test přiměřenosti a bylo zjištěno, že se pan Adam řadí spíše ke konzervativně založeným typům klientů. Stěžejním cílem jeho osobního finančního plánu bude tedy pořízení vlastního bydlení a zajištění příjmů v penzijním věku.

Vyhodnocení disponibilních zdrojů

Prvním krokem k sestavení osobního finančního plánu je rekapitulace jeho aktuální finanční situace, zejména jeho příjmů a výdajů a dále jeho majetku a závazků.

Příjmy pana Adama

Příjem modelového případu, pana Adama, tvoří pouze příjmy ze závislé činnosti, tedy od jeho zaměstnavatele. Nemá příjmy z podnikání a nepobírá žádné dávky od státu, nepobírá ani žádné renty. Jeho měsíční mzdový příjem je ve výši 38.000,- Kč.

Od zaměstnavatele dostává stravenky v hodnotě 60,- Kč na den, což mu zvyšuje měsíční příjem o 1.320,- Kč, ročně o 15.840,- Kč (60,- Kč x 22 dny za měsíc) a příspěvek na Investiční životní pojištění ve výši 1.000,- Kč měsíčně. Tento však není zahrnut do příjmové stránky osobní finanční bilance pana Adama, nýbrž je uveden ve výdajích pana Adama a tím vstupují do jeho cash-flow (zaměstnavatel jej zasílá přímo společnosti Generali, u níž má tento produkt sjednán). Tento příspěvek tvoří část budoucí renty klienta.

V příjmu pana Adama nejsou zahrnuty případné pololetní mzdové bonusy (mimořádné odměny) od zaměstnavatele, které jsou sice možné, ale závisí na finančním zdraví zaměstnavatele, jsou nepravidelné a panu Adamovi slouží jako bonus na dovolené, mimořádné nákupy do domácnosti či sportovní aktivity.

Jeho roční příjem je ve výši 471.840,- Kč, a tvoří jej 456.000,- Kč ze mzdy a 15.840,- Kč ze stravenek. Měsíční příjem pana Adama je tedy 39.320,- Kč.

Tabulka č. 2 Souhrn příjmů modelové rodiny č. 1, p. Adama

Příjmy	Měsíční příjem	Roční příjem
Mzdové příjmy	38 000,00 Kč	456 000,00 Kč
Stravenky (60,- x 22 dny)	1 320,00 Kč	15 840,00 Kč
Příspěvek na IŽP Generali	1 000,00 Kč	12 000,00 Kč
Příjem celkem	39 320,00 Kč	471 840,00 Kč

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Výdaje pana Adama

Mezi největší výdaje pana Adama patří výdaje na nájemné a zálohy energie. Ty dosahují 12.000,- Kč měsíčně.

Pan Adam myslí na budoucnost a spoří na pořízení vlastního bydlení formou Stavebního spoření u společnosti Wüstenrot. Jeho měsíční vklad činí 2.000,- Kč v tarifu Optimální

finanční. Aktuální saldo činí 131.326,- Kč při cílové částce 270.000,- Kč a hodnotícím číslem 300 (koeficientu, na kterém závisí poskytnutí úvěru ze stavebního spoření). Smlouvu o stavebním spoření uzavřel před více než 6 lety (v březnu 2009) za účelem pořízení vlastního bydlení. Dále pan Adam spoří prostřednictvím Spořicího účtu ING Konto, kdy jeho měsíční vklad činí 7.000,- Kč měsíčně s úrokem 0,7% p. a. a aktuální úsporou ve výši 215.516,- Kč. Tento produkt má sjednan také za účelem pořízení vlastního bydlení a je koncipován bez výpovědní lhůty. Z hlediska naspořených prostředků pan Adam převyšuje průměrné úspory českých domácností více než dvojnásobně (průměrné úspory českých domácností činí 140 tisíc).

Kromě výše uvedených produktů má pan Adam sjednané také Investiční životní pojištění u společnosti Generali, tarif Dolce vita s měsíčním pojistným ve výši 1.500,- Kč. Zaměstnavatel mu na toto přispívá částkou ve výši 1.000,- Kč. Pojistné je sjednáno na částku 700.000,- Kč pro případ pojištění smrti a 1.000.000,- Kč pro pojištění trvalých následků z nemoci i úrazu.

Vozidlo Škoda, které pan Adam používá při dojíždění do zaměstnání, si pořídil v březnu 2015 prostřednictvím Spotřebitelského úvěru, kdy výše úvěru činila 500.000,- Kč na 6 let splácení při sjednané RPSN ve výši 9,8% (bez pojištění). V současné době tedy splácí spotřebitelský úvěr ve výši 9.213,- Kč měsíčně, kde výše jeho úvěru nyní dosahuje 473.255,- Kč. Vozidlo je pojištěno havarijním pojištěním se spoluúčasti 5%, minimální částkou ve výši 5.000,- Kč, pojištěním předního skla a samozřejmě povinným pojištěním, kdy celkové roční pojistné činí 17.680,- Kč, měsíčně tedy 1.474,- Kč. Souhrnný rozpis výdajů pana Adama na sjednané finanční produkty, nájemné vč. služeb a provoz automobilu je uveden v tabulce č. 3.

Jeho disponibilní zůstatek pro „život“ činí 6.133,- Kč (příjmy ve výši 39.320,- Kč mínus 33.187,- Kč výdajů a po odečtení cca 1.000,- Kč měsíčních výdajů na pohonné hmoty, zbývá na stravu, ošacení a zábavu částka ve výši 5.133,- Kč, což představuje přibližně 1,5 násobek částky stanoveného životního minima pro rok 2015 (životní minimum pro rok 2015 je stanoveno pro jednotlivce ve výši 3.410,- Kč).

Tabulka č. 3 Výdaje modelové rodiny č. 1 na finanční produkty a na nájem a provoz automobilu

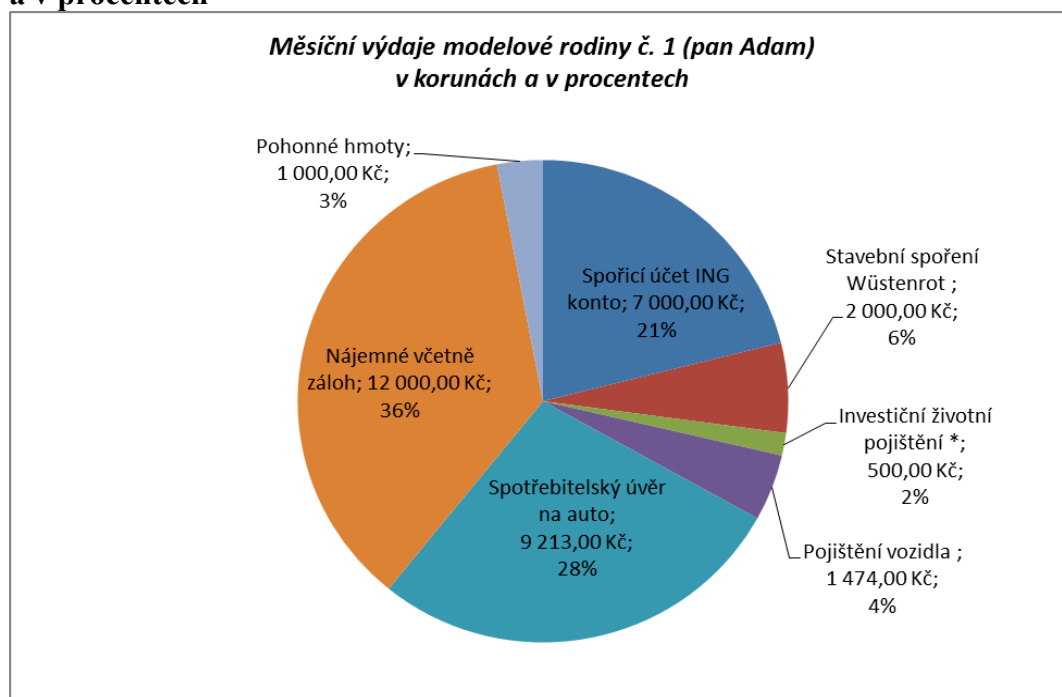
Výdaje	Měsíční výdaje	Roční výdaje
Investice a spoření:		
Spořicí účet ING konto	7 000,00 Kč	84 000,00 Kč
Stavební spoření Wüstenrot	2 000,00 Kč	24 000,00 Kč
Pojištění:		
Investiční životní pojištění *	500,00 Kč	6 000,00 Kč
Pojištění vozidla	1 474,00 Kč	17 688,00 Kč
Úvěr a ostatní výdaje:		
Spotřebitelský úvěr na auto	9 213,00 Kč	110 556,00 Kč
Nájemné včetně záloh	12 000,00 Kč	144 000,00 Kč
Pohonné hmoty	1 000,00 Kč	12 000,00 Kč
Výdaje celkem	33 187,00 Kč	398 244,00 Kč

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Poznámka*: v Investičním životním pojištění je započtena pouze částka, kterou hradí p. Adam

Pan Adam si je vědom, že tato částka není nyní dostačující a potřebuje pro svůj život částku cca o 3.000,- Kč měsíčně vyšší. Své občasné zvýšené nebo neočekávané výdaje, po nákupu vozidla, několikrát hradil výběrem prostředků ze spořicího účtu. Pan Adam kromě výše uvedeného vozidla nevlastní žádný majetek, který by mohl v případě potřeby prodat a tímto si zlepšit svoji aktuální kladnou stranu bilance osobního rozpočtu.

Graf č. 1 Měsíční výdaje modelového klienta č. 1, p. Adama vyjádřeno v korunách a v procentech

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Z výše uvedeného grafu je patrné, že výdaje na bydlení (nájemné a zálohy energií) tvoří 36% výdajů pana Adama, druhou největší položkou výdajové stránky rozpočtu modelové rodiny č. 1 jsou platby za sjednaný spotřebitelský úvěr na pořízení automobilu, na který měsíčně pan Adam vynakládá 28%. Spoření na Spořicím účtu ING Konto tvoří 21% z celkových výdajů modelového klienta, pana Adama.

Skutečné výdaje pana Adama vs. výdaje dle Statistiky rodinných účtů

Výše jsou uvedeny konkrétní čisté měsíční výdaje modelového klienta na finanční produkty, nájem včetně záloh na energie a provoz automobilu. S těmito údaji bude dále počítáno při vytváření konkrétní finanční strategie finančního plánu. Avšak aby byl obraz o konkrétní finanční situaci úplný, je třeba uvést, že do každé finanční bilance, kromě výše uvedených třech údajů, patří také další výdaje, kterými jsou např. výdaje na stravu a oblečení, dopravu, vzdělání, aj.

Výše těchto výdajů je v každé domácnosti různá a odvíjí se několika parametry. Rozhodující je např. počet členů domácnosti, počet závislých osob v ní, zda se domácnost skládá z osob zaměstnaných, nezaměstnaných či osob samostatně výdělečně činných, nebo důchodců bez ekonomicky aktivních členů. Dalším rozhodujícím faktorem jsou také např. stanovené cíle domácnosti, na jejichž dosažení je nutno vynaložit určité prostředky (např. zda domácnost žije ve „vlastním“, nebo pronajatém bydlení, kolik měsíčně splácí na zajištění onoho vlastního bydlení, apod.).

Český statistický úřad každý rok sleduje hospodaření soukromých domácností a vydává o tomto přehledné informace dle typu domácnosti a výše jejich jednotlivých vydání rozčleněné dle struktury spotřeby v návaznosti na jejich příjmy. Tyto přehledy se nazývají Statistika rodinných účtů a jsou dostupné na internetových stránkách Českého statistického úřadu www.czso.cz.²⁰

Dle této statistiky činily příjmy jednočlenné domácnosti (osoby v zaměstnaneckém poměru a bez dětí) v roce 2014 průměrně částku ve výši 24.372,- Kč měsíčně hrubého, tj. 19.822,- Kč čistého měsíčně (ze sledovaného vzorku více než 600 domácností) a hrubá peněžní vydání činila v průměru 16.655,- Kč měsíčně, kdy celkem průměrně 14.864,- Kč

²⁰ Český statistický úřad, dostupný na WWW: https://www.czso.cz/csu/vykazy/statistika_rodinnych_uctu [online] (citace 2015-11-01)

bylo vynaloženo na tzv. spotřební vydání a 1.791,- Kč na tzv. vydání neklasifikovaná jako spotřební, např. vydání na pořízení domu nebo bytu, aj.).²¹

Největší část z 14.864,- Kč bylo měsíčně vydáváno za výdaje klasifikované jako *výdaje na bydlení, vodu, energie a paliva* (celkem 2.955,- Kč), druhou největší položkou byly výdaje na *potravinu a nealkoholické nápoje* (celkem 2.759,- Kč), dále na *bytové vybavení, zařízení domácnosti a opravy* (celkem 1.143,- Kč), *ostatní zboží a služby* typu osobní péče, pojištění a jiných finančních služeb (celkem 2.001,- Kč), *alkoholické nápoje a tabák* (celkem 517,- Kč), *odívání a obuv* (celkem 847,- Kč), *zdraví* (celkem 356,- Kč), *doprava* (celkem 1.686,- Kč), *pošty a telekomunikace* (celkem 598,- Kč), *rekreace a kultura* (1.361,- Kč), *stravování a ubytování* (celkem 612,- Kč), a *vzdělávání* (celkem 30,- Kč).²²

Porovnáme-li čisté měsíční příjmy pana Adama vykázané v osobní finanční bilanci, které jsou ve výši 39.320,- Kč s průměrnými příjmy jednočlenné domácnosti bez dětí dle Statistiky rodinných účtů, zjistíme, že pan Adam má příjmy vyšší o téměř 20 tisíc korun, konkrétně o 19.498,- Kč ($39.320 - 19.822 = 19.498,-$ Kč) oproti průměru statisticky vykázaném v roce 2014. Tedy příjmy modelové klienta se od průměru statisticky vykázaného v roce 2014 výrazně liší. Obdobná situace panuje také na straně výdajů, kdy dle Statistiky rodinných účtů by měly výdaje pana Adama činit celkem 16.655,- Kč, což je o 16.532,- Kč méně, než ve své finanční bilanci vykazuje pan Adam ($33.187 - 16.655 = 16.532,-$ Kč). Velké finanční zatížení pana Adama plyne především z uzavřených finančních produktů, kterými jsou zejména splátka úvěru na automobil či Spořicí účet ING konto a také z faktu, že pan Adam žije v pronajatém bytě, kde měsíčně hradí 12.000,- Kč za nájem a související služby, což je o 9.045,- Kč více oproti průměru statisticky vykázaném. Dle provedené analýzy osobní spotřeby modelového klienta je zjištěno, že spotřeba pana Adama v oblasti poštovních a telekomunikačních služeb, výdajů na dopravu, vzdělávání, odívání a obuv, alkoholické nápoje a tabák, ostatní spotřebu a služby, aj. zůstane stejná, ať již žije v pronajatém bytě nebo vlastním, také proto s těmito položkami není, při modelaci finanční situace klienta s finančním plánem nebo bez něj, počítáno.

²¹ Český statistický úřad, dostupný na WWW: <https://www.czso.cz/csu/czso/vydani-a-spotreba-domacnosti-statistiky-rodinnych-uctu-4-ctvrtleti-2014-xgp270jvsj> [online] (citace 2015-11-01)

²² Statistika ČSÚ uvádí součet Spotřebního vydání ve výši 14.864,- Kč, ale dle součtu jednotlivých položek tohoto souboru jsou celkové výdaje Spotřebního vydání o 1 Kč vyšší (rozdíl tvoří nejspíše zaokrouhlení).

Definice cílů modelové rodiny č. 1

Pan Adam si vyhlédl byt v osobním vlastnictví v ceně 2,5 milionu korun, kdy do fondu oprav, včetně služeb bude muset měsíčně hradit 4.000,- Kč. Dle provedeného interního ocenění kupovaného bytu je zjištěno, že lze počítat s oceněním ve výši kupní ceny. Tento odhad je uveden v příloze č. 1.

Představa pana Adama je nyní taková, že na nákup použije cca 345.000,- Kč, které má na spořicímu účtu a stavebním spoření, které je již po vázací lhůtě a naspořené prostředky lze vybrat. Zbývajících 2.155.000,- Kč by si půjčil od své domácí banky při RPSN 2,19% a splátce 8.172,-Kč, při fixaci na 5 let a délce splácení 30 let. V jeho zvolené variantě by mohl uplatnit snížení jeho daňového základu ve výši 118.017,- Kč (15% z roční částky zaplacených úroků).

Vzhledem k tomu, že služby a fond oprav by byly ve výši 4.000,- Kč, budou jeho měsíční výdaje vyšší o 172,- Kč. Pan Adam si je vědom toho, že by se musel velmi uskromnit, neboť již dnes je pro jeho měsíční potřeby nezbytné mít o 3.000,- Kč více, kdežto takto by mu zůstalo pro stravu, ošacení a zábavu pouze 4.911,- Kč měsíčně. (5.133,- Kč mínus 172,- Kč).

Cílem je nastavit plán tak, aby si mohl nemovitost pořídit, neboť si je vědom toho, že částka, kterou bude hradit na splátkách + do fondu oprav a zálohách na služby (8.172,- Kč + 4.000,- Kč), bude téměř identická (rozdíl 172,- Kč) s tím, co dnes platí za nájem a služby (12.000,- Kč). Zároveň však požaduje, aby mohl žít život, na který byl zvyklý. Svou profesi považuje za stabilní a v budoucnu očekává případné nárůsty nominální i reálné mzdy.

4.2.2 Modelový finanční plán na pořízení vlastního bydlení

Při rekapitulaci bylo zjištěno, že na úsporách má pan Adam naspořenou částku ve výši 345.000,- Kč. V závazcích k dnešnímu datu (po 6 měsících hrazených) na spotřebitelském úvěru částku 468.569,- Kč a poplatek za mimořádnou splátku ve výši 1% z umořované částky. Jeho potřeba financovat vlastní bydlení je ve výši 2.500.000,- Kč.

Primárním cílem finančního plánu je ukončit úvěr na automobil, neboť má zbytečně vysokou úrokovou sazbu a váže na sebe značnou část cash-flow. K umoření spotřebitelského úvěru potřebujeme 468.569,- Kč + 4.686,- Kč, celkem tedy 473.255,- Kč.

Dle interního ocenění kupovaného bytu již víme, že je možno počítat s oceněním ve výši kupní ceny. Naším cílem bude nyní skloubit možnost maximálního LTV (za nízkou sazbu) a možnost neúčelové části úvěru (pokud možno bez navýšení úrokové sazby). V současné době Hypoteční banka, a.s. (informace k 15. 9. 2015) nabízí zvýšení LTV z 85% na 90% za jinak stejných podmínek.

Průměrná roční míra inflace je v této diplomové práci stanovena ve výši 1,5% a vychází z prognózy České národní banky na následující období 2016-2017.²³ Taková výše inflace je sice vyšší než je hodnota současné výše inflace (v měsíci srpnu 2015 činila 0,4%), ale opírá se o dlouhodobě sledované cíle ČNB v oblasti měnové politiky České republiky. Při propočtech vztahujících se na osobní automobil pana Adama s mírou inflace nebylo počítáno, jelikož se jedná o velmi krátkou dobu (v poměru k finančnímu plánu) a inflace tedy bude mít, nebo spíše by měla mít, pouze marginální vliv.

Volba produktů finančního trhu na zajištění vlastního bydlení

Vstupní údaje pana Adama byly vloženy do kalkulačky produktu Hypoteční banky, a.s. a výsledná nabídka tohoto hypotečního úvěru je uvedena v příloze č. 2 a v níže uvedeném obrázku, kde z nabízených variant fixace úrokové sazby byla zvolena 5 fixace a doba splácení 30 let. Měsíční splátka úvěru při těchto parametrech smlouvy při výši úvěru 2.250.000,- Kč, činí 8.532,- Kč.

Hypoteční banka, a.s. umožní použít 20% na jakýkoliv účel. Čerpání úvěru je tedy rozděleno na 1.800.000,- Kč na pořízení byt a 450.000,- Kč na úhradu spotřebitelského úvěru. Hypoteční úvěr od společnosti Hypoteční banka, a.s. byl vybrán především z toho důvodu, že tato banka umožňuje svým klientům část úvěru použít na jakýkoliv účel a aktuálně nabízí nejvýhodnější podmínky (nejnižší úrokové sazby a slevu za zpracování úvěrové smlouvy, za správu úvěru, atd.).

Na úhradu spotřebitelského úvěru je k dispozici 450.000,- Kč z Hypotečního úvěru, a.s. a chybějících 23.255,- Kč použije pan Adam z úspor, které má na spořicímu účtu. Zůstatek na spořicímu účtu je nyní 192.216,- Kč a na stavebním spoření má k dispozici stále stejnou částku (131.326,-Kč) a k nákupu nemovitosti modelové rodině č. 1 chybí uhradit

²³ Česká národní banka, Aktuální prognóza ČNB-Prognóza inflace na horizontu měnové politiky, dostupná na WWW: http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/prognoza/index.html#inflace [online] (citace 2015-11-05)

700.000,- Kč z kupní ceny, které vyřeší pomocí svého stavebního spoření u společnosti Wüstenrot stavební spořitelny, a.s.

Obrázek č. 8 Kalkulačka spol. Hypoteční banka, a.s., splatnost 30 let, fixace 5 let, modelové rodiny č. 1

Celková výše měsíční splátky				
Splátka úvěru	8 532 Kč			
Pojištění úvěru	Neuvedeno			
Splátka vč. pojištění	8 532 Kč			
Poplatky				
Zpracování úvěru	0 Kč	Sleva 100 %		
Zpracování odhadu	dle Sazebníku Banky			
Správa úvěru měsíčně	0 Kč/měs.	Sleva 100 %		
Finanční situace klienta				
Celkové měsíční výdaje	11 488 Kč	Celkové měsíční čisté příjmy	38 000 Kč	
z toho životní minimum	7 338 Kč	Potřebný čistý měsíční příjem	22 153 Kč	
Povinná měsíční rezerva	2 133 Kč	Zůstatek příjmů	15 847 Kč	
Varianty splátky pro porovnání				
		20 let	25 let	30 let
3 roky fixace	Úroková sazba	2,09 % pa	2,09 % pa	2,09 % pa
	Měsíční splátka úvěru	11 479 Kč	9 636 Kč	8 418 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	25 837 Kč	23 533 Kč	22 012 Kč
5 let fixace	Úroková sazba	2,19 % pa	2,19 % pa	2,19 % pa
	Měsíční splátka úvěru	11 586 Kč	9 748 Kč	8 532 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	25 971 Kč	23 672 Kč	22 153 Kč
7 let fixace	Úroková sazba	2,29 % pa	2,29 % pa	2,29 % pa
	Měsíční splátka úvěru	11 694 Kč	9 858 Kč	8 647 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	26 107 Kč	23 810 Kč	22 297 Kč

Zdroj: Kalkulačka společnosti Hypoteční banka, a.s., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Kompletní kalkulace čerpání částky ve výši 700.000,- Kč, při době splatnosti 18 let, od společnosti Wüstenrot - stavební spořitelna, a.s. je zobrazena v příloze č. 3 v závěru diplomové práce a níže je uveden pouze výřez ukazující propočet „Půjčky ProBydlení“ na dobu 18 let, výše úvěru 700.000,- Kč a RPSN 8,44%.

Obrázek č. 9 Kalkulačka spol. Wüstenrot - stavební spořitelna, a.s., Půjčka ProBydlení, splatnost 18 let, modelová rodina č. 1, varianta č. 1

Jméno a příjmení klienta/klientky	pan Adam
Výše úvěru / Cílová částka	700 000 Kč
Doba celkové splatnosti	18 let
Úroková sazba	
z vkladů (% p.a.)	0,10 %
z překlenovacího úvěru (% p.a.)	6,10 %
z úvěru ze stavebního spoření (% p.a.)	2,99 %
Roční procentní sazba nákladů (RPSN)	8,44 %
Nárok na státní podporu	ano
Celková měsíční splátka	4 247 Kč
-- měsíční splátka úvěru	4 150 Kč

Zdroj: Kalkulačka společnosti Wüstenrot stavební spořitelny, a.s., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Při této době splácení bude pan Adam po dobu 18 let splácet 4.247,- Kč měsíčně. Kdyby byla snížena předpokládaná doba splácení na 10 let, měsíční výše splátky by činila 5.448,- Kč a RPSN je 6,57%, což představuje měsíční úsporu ve výši 1.201,- Kč při snížení RPSN o 1,87%. Propoččet „Půjčky ProBydlení“ na dobu splatnosti 10 let je uveden v obrázku č. 10 a v příloze č. 4.

Obrázek č. 10 Kalkulačka spol. Wüstenrot - stavební spořitelna, a.s., Půjčka ProBydlení, splatnost 10 let, modelová rodina č. 1, varianta č. 2

Jméno a příjmení klienta/klientky	pan Adam
Výše úvěru / Cílová částka	700 000 Kč
Doba celkové splatnosti	10 let
Úroková sazba	
z vkladů (% p.a.)	0,10 %
z překlenovacího úvěru (% p.a.)	5,40 %
z úvěru ze stavebního spoření (% p.a.)	2,99 %
Roční procentní sazba nákladů (RPSN)	6,57 %
Nárok na státní podporu	ano
Celková měsíční splátka	5 448 Kč
- - měsíční splátka úvěru	5 351 Kč

Zdroj: Kalkulačka společnosti Wüstenrot stavební spořitelny, a.s., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Panu Adamovi je doporučeno ponechat 100.000,- Kč jako rezervu na opravu vozidla, dovybavení domácnosti a jiné nutné výdaje. K dispozici má tedy 92.216,- Kč ze spořicího účtu a prostředky na stavebním spoření. Stavební spoření mu bude navýšeno na cílovou částku 700.000,- Kč. Panu Adamovi stavební spořitelna odečte 4.300,- Kč z účtu, tedy 1% z navyšované cílové částky a pan Adam zašle na účet stavebního spoření 92.216,- Kč.

Pan Adam bude po dobu 18 let splácet 4.247,- Kč měsíčně. V této částce jsou již zohledněny poplatky za vedení spořicího i úvěrových účtů. Taktéž požadované pojištění pro případ smrti, kdy pojistnou částkou je vždy aktuální výše nekrytého úvěru z tohoto stavebního spoření. Toto pojištění bude sjednáno bankou u společnosti Wüstenrot, životní pojišťovna, a.s.

4.2.3 Změny v cash-flow u jednotlivých položek

Pan Adam již nebude platit nájem a služby v hodnotě 12.000,- Kč (-12.000,- Kč), ale nově bude platit pouze 4.000,- Kč za služby spojené s nájmem. Splátka Hypoteční bance, a.s. dle propočtu bude činit 8.532,- Kč na 30 let sjednaného hypotečního úvěru a nově bude platit

Wüstenrot - stavební spořitelně, a.s. částku ve výši 4.247,- Kč na 18 let za splátku úroku (včetně dospořování) ve fázi překlenovacího úvěru resp. řádného úvěru. Tedy místo dřívějších vkladů ve výši 12.000,- Kč bude na Stavební spoření u společnosti Wüstenrot - stavební spořitelně, a.s. platit částku 4.247,- Kč.

Na spořicímu účtu již není nutné spořit 7.000,- Kč měsíčně, jelikož hlavní cíl spoření, nákup nemovitosti, byl pořízen, tj. rozdíl v cash-flow činí tedy 7.000,- Kč. Jak ukazuje tabulka č. 4: Platby modelové rodiny č. 1 po sjednání 2 nových produktů, pan Adam se tímto dostal do příznivější finanční situace a ještě si splnil svůj hlavní cíl – pořídil si vlastní byt.

Tabulka č. 4 Platby modelové rodiny č. 1 po sjednání 2 nových produktů

Platby	Platby před sestavením plánu	Platby po sestavení finančního plánu
nájemné včetně služeb	-12 000,00 Kč	-
služby (a fond oprav) u vl. bydlení	-	4 000,00 Kč
splátka Hypoteční banka a.s.	-	8 532,00 Kč
splátka Wüstenrot staveb. spoř., a.s.	-2 000,00 Kč	4 247,00 Kč
spořicí účet	-7 000,00 Kč	-
Změna cash-flow	-21 000,00 Kč	16 779,00 Kč
Změna celkem		-4 221,00 Kč

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Poznámka: ostatní výdaje nejsou uvedeny, neboť jsou ve stejné výši, ať již je sestaven fin. plán nebo není

Jelikož na zajištění běžných potřeb pan Adam podle prvotní analýzy příjmů a výdajů potřeboval částku ve výši 3.000,- Kč, jeho současné cash-flow se zlepšilo o přebytek ve výši 1.221,- Kč.

V případě, že tento přebytek bude chtít pan Adam použít na zrychlené umoření úvěru od Wüstenrot - stavební spořitelny, a.s., zkrátí dobu splácení z 18 let na dobu 10 let a méně (na 10 let je potřeba dofinancovat úvěr částkou 1.201,- Kč měsíčně) a tím sníží o 1,87% RPSN v části, kterou financuje stavebním spořením.

V konečné finanční bilanci této modelové rodiny se dále promítne roční daňová odpočitatelnost úroků zaplacených ve zdaňovacím období, a to jak z úvěru ze stavebního spoření, tak i z hypotečního úvěru, která navýší jeho bilanci o 84.405,- Kč ročně ve formě snížení jeho daňového základu (o 15% z roční částky zaplacených úroků, což činí přesně 12.660,75 Kč). Tato částka je tvořena z částky ve výši 5.607,- Kč z překlenovacího úvěru ze stavebního spoření a částky ve výši 7.054,- Kč ze sjednaného hypotečního úvěru. Tím bude rozpočet p. Adama navýšen o 12.661,- Kč ročně, což ale bude platit pouze první

rok splácení, pak se ve finanční bilanci pana Adama projeví výše zaplacených úroků dle anuitního splátkového kalendáře.

Volné prostředky bude pan Adam ukládat na termínované vklady, např. sjednané u společnosti J&T Banky, a.s., která garantuje 2,2% p. a. při délce vkladu 5 let a rozdíl, který tímto uspoří, bude vkládat do konzervativního produktu ING Konto s 0,7% p. a. Oba produkty pak podléhají srážkové dani ve výši 15% z úroků.

Tabulka č. 5 Úrokové sazby spol. J&T Banky, a.s. dle délky vkladu, vklady Clear Deal, modelová rodina č. 1

Délka vkladu	úroková sazba v %
1 rok	1,80 Kč
2 roky	2,20 Kč
5 let (sml. uzavřená do 30.11.2015)	2,40 Kč
5 let (sml. uzavřená od 1.12.2015)	2,20 Kč

Zdroj: Kalkulačka společnosti J&T Banky, a.s., platné ke dni 2.11.2015, vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

4.2.4 Další produkty finančního plánu – pojištění

Pojištění domácnosti

V rámci osobního finančního plánu však je panu Adamovi doporučeno pojištění domácnosti na částku odpovídající hodnotě vnitřního zařízení bytu včetně stavebních součástí. Pojistná částka byla zvolena na 500.000,- Kč, při spoluúčasti 1.000,- Kč a odpovědnosti za škody způsobené v občanském životě s limity *na zdraví* částku ve výši 1.000.000,- Kč, *na věci* částkou 500.000,- Kč, *následná újma* částkou 250.000,- Kč a *nemajetková újma* částkou ve výši 30.000,- Kč. Výše sjednaného pojistného v tomto případě činí 2.220,- Kč ročně včetně uplatněných slev, tj. 185,- Kč měsíčně. Za 185,- Kč měsíčně získá modelová rodina č. 1 komplexní balík pojištění domácnosti, které by mělo pokrýt veškeré běžně se vyskytující škodní události. Nabídka pojištění domácnosti od společnosti ČSOB Pojišťovna, a.s., pojištění „NÁŠ DOMOV“, je uvedena v obrázku č. 11 a v příloze č. 5. Pojištění od této společnosti bylo vybráno, protože společnost ČSOB Pojišťovna, a.s. souhrnně svým klientům pojišťuje domácnost, včetně stavebních součástí, tj. například včetně podlahy, dveří, vestavěných skříní, kuchyňských linek či koupelen.

Obrázek č. 11 Kalkulačka spol. ČSOB Pojišťovna, a.s., modelová rodina č. 1 POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI

Místo pojištění - byt

Ulice a č.p.:	PSČ:	Obec:
---------------	------	-------

Předmět pojištění - zařízení domácnosti

Obydlenost:	Trvale obydlená	Plocha bytu:	60 m ²	Pojistná částka:	500 000 Kč
-------------	-----------------	--------------	-------------------	------------------	-------------------

Valorizace pojistné částky:	Ano	Pojistná částka za předměty pojištění celkem:	500 000 Kč
-----------------------------	-----	---	-------------------

Rozsah pojištění	Varianta: Standard	Spoluúčast: 1 000 Kč
ZÁKLADNÍ POJIŠTĚNÍ:	Pojistná nebezpečí: požár, výbuch, úder blesku, pád letadla, vichřice, krupobíjí, zemětřesení, pád stromů a stožárů, tíha sněhu, vodovodní škoda, mráz, kouř, nadzvuková vlna, sesuv půdy a lavin, náraz vozidla, sklo all risk	
ASISTENČNÍ SLUŽBY:	dle VPP PMO 2015 část E. : servis vyjmenovaných domácích elektrospotřebičů, pomoc při havarijní situaci, odemknutí dveří, informační a poradenské služby	
	Roční pojistné:	1 049 Kč

Doplňková pojištění

POJIŠTĚNÍ ODCIZENÍ A VANDALISMU	Pojistná částka: 500 000 Kč	Roční pojistné:	1 163 Kč
POJIŠTĚNÍ ZKRATU A PŘEPĚTÍ	Limit pojistného plnění: 10 000 Kč	Roční pojistné:	76 Kč
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ÚJMU	Limit pojistného plnění: 1 000 000 Kč/500 000 Kč/250 000 Kč/30 000 Kč	Roční pojistné:	420 Kč

Celkové roční pojistné za pojištění domácnosti:	2 708 Kč
---	-----------------

Slevy

Roční četnost placení pojistného	3 %
Obchodní sleva	15 %
Sleva celkem	18 %

Rekapitulace pojistného

Celkové roční pojistné za sjednaná pojištění:	2 708 Kč
Celkové roční pojistné za sjednaná pojištění včetně slev:	2 220 Kč
Výše splátky pojistného dle sjednané četnosti placení:	2 220 Kč

Zdroj: ČSOB Pojišťovna, a.s., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Pojištění vozidla

Pan Adam zvolil pojištění vozidla od společnosti Kooperativa pojišťovna, a.s., konkrétně Komplexní pojištění vozidla „NAMÍRU“, které obsahuje Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a Havarijní pojištění plus pojištění čelního skla. Výše vypočteného Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla činí 2.827,- Kč (obrázek č. 12).

Obrázek č. 12 Kooperativa pojišťovna, a.s., pojištění odpovědnosti, modelová rodina č. 1

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ÚJMU ZPŮSOBENOU PROVOZEM VOZIDLA (dále jen "pojištění odpovědnosti")

Počet bezeškových měsíců: **118** Rozhodná doba ověřena v DBŠ Sleva důvěra: **NE** Bonus: **50 %**
Sleva za propojištěnost: **8 %** Obchodní sleva: **26 %**

Limity plnění:	35/35 miL. Kč:		Zvolená varianta 70/70 miL. Kč:		100/100 miL. Kč:		150/150 miL. Kč:	
	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:
Roční pojistné:	8 310 Kč	2 742 Kč	8 567 Kč	2 827 Kč	8 995 Kč	2 968 Kč	9 423 Kč	3 110 Kč

Celkové roční pojistné po bonusu a slevách	2 827 Kč
---	-----------------

Zdroj: Kooperativa pojišťovna, a.s., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Havarijní pojištění u této společnosti bylo vypočítáno na 8.188,- Kč (obrázek č. 13).

Obrázek č. 13 Kooperativa pojišťovna, a.s., havarijní pojištění a pojištění čelního skla, modelová rodina č. 1

HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ

Pojistná částka pro havarijní pojištění: **obvyklá cena**

Výbava vozidla: Kombi: **ANO**; Automatická převodovka: **NE**; 4x4: **ANO**; Kožené čalounění: **NE**; Panoramatická střecha: **NE**; Parkovací asistent: **NE**

Zabezpečení vozidla: **Řádně uzamčeno, alarm, imobilizér, ochranné značení skel pomocí kód VIN**

AVIS - pojistná částka: **50 000 Kč**

Zvolená pojistná nebezpečení: Základní havárie: **ANO**; Sezónní základní havárie: **NE**; Odcizení: **ANO**; Živel: **ANO**; Vandalismus: **ANO** Bonus: **45 %**

Počet bezeškodných měsíců: **118** Rozhodná doba převedena z pojištění odpovědnosti Sleva za využití smluvních servisů: **5 %** Obchodní sleva: **25 %**

Sleva za kombinaci pojištění: **5 %** Sleva za propojitelnost: **8 %**

Spoluúčast	Zvolená varianta					
	0 %, min. 2 000 Kč	5 %, min. 5 000 Kč	10 %, min. 10 000 Kč	15 %, min. 15 000 Kč	20 %, min. 20 000 Kč	30 %, min. 50 000 Kč
Roční pojistné za havarijní pojištění	10 684 Kč	8 188 Kč	6 941 Kč	6 004 Kč	5 381 Kč	3 665 Kč
Roční pojistné za nestandardní výbavu	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Celkové roční pojistné po bonusu a slevách

8 188 Kč

DOPLŇKOVÁ POJIŠTĚNÍ A SLUŽBY

ASISTENČNÍ SLUŽBY

Asistenční program: **44; 50**

Roční pojistné: 0 Kč

POJIŠTĚNÍ SKEL VOZIDLA

Předmět pojištění: **čelní sklo**

Sleva za využití smluvních servisů: **15 %**

Limit pojistného plnění na pojistnou událost: **10 000 Kč**

Roční pojistné: 1 500 Kč

Celkové roční pojistné za doplňková pojištění a služby

1 500 Kč

Celkové základní roční pojistné

12 516 Kč

Pojistné při roční frekvenci placení (Sleva 5 %)

11 890 Kč

Zdroj: Kooperativa pojišťovna, a.s., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Po započtení paušální částky za vedení pojištění, slev a bonusů, bude činit Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a Havarijní pojištění včetně pojištění čelního skla ročně 11.890,- Kč (od března 2016). Pan Adam pojistné na své vozidlo již zaplatil na celý rok a tak změnu pojistné smlouvy dle výše uvedeného výpočtu provede až v nejbližším možném termínu, tj. březnu 2016 (výpověď smlouvy je možné dat nejpозději 6 týdnů před výročím smlouvy).

Úspora na pojistném je tedy ve výši 5.790,- Kč ročně (17.680,- Kč minus 11.890,- Kč), což odpovídá 483,- Kč měsíčně. Kompletní Kalkulace komplexního pojištění vozidla „NAMÍRU“ společnosti Kooperativa je uvedena v příloze č. 6.

Na závěr této finanční analýzy produktů modelového klienta pana Adama lze říci, že aktuální stav přebytků jeho cash-flow je 1.221,- Kč minus 185,- Kč nově za pojištění domácnosti, navýšené o 483,- Kč, jako úsporu z pojištění vozidla.

Celkem tedy pan Adam navýšil své osobní finance o částku ve výši 1.519,-Kč na měsíc, a to při zachování splatnosti Wüstenrot - stavební spořitelny, a.s. na 18 let.

Zajištění příjmu a rizik

V oblasti zajištění příjmů a rizik ke změnám ve sjednaných produktech nedošlo, jelikož stávající pojištění panu Adamovi pokryje následky v případě smrti (částka ve výši

700.000,- Kč) a trvalé následky z nemoci i úrazu jsou zajištěny částkou 1.000.000,- Kč. Pan Adam má tímto ponechanou rezervu na dočasné poklesy příjmů způsobené běžnou nemocí a drobným úrazem. Vzhledem k tomu, že pan Adam je svobodný a bezdětný, nemá zájem navyšovat krytí pojistných rizik. V tomto finančním plánu bude pan Adam upozorněn na „nesoulad“, který autor diplomové práce spatřuje ve faktu, že v případě zejména vážného tělesného poškození nebude mít modelový klient dostatek prostředků na úhradu všech svých závazků. Obdobná situace nastane v případě smrti pana Adama. V takovém případě je toto vzhledem k aktuálnímu rodinnému stavu akceptovatelné. Riziko představuje spíše to, že pokud pan Adam bude chtít navýšit pojistné krytí (plánuje rodinu), nemusí se jeho budoucí aktuální zdravotní stav shodovat se stávajícím.

4.2.5 Tvorba majetku modelové rodiny č. 1

Následující podkapitola nastíní tvorbu majetku modelové rodiny č. 1 v čase, a to konkrétně od roku 2015, v němž byly nové produkty sjednány, až do roku 2046, kdy pan Adam dovrší 60 let a bude předpoklad, že odejde do penze, a to z pohledu zda modelová rodina postupuje dle sestaveného finančního plánu nebo ne.

Tvorba majetku s finančním plánem a bez finančního plánu

Tabulka č. 6 ukazuje finanční zatížení modelové rodiny č. 1 sjednanými finančními produkty na pořízení vlastního bydlení, a to konkrétně hypotečního úvěru sjednaného u Hypoteční banky, a.s. ve výši 8.532,- Kč (na 30 let) a splátky ve výši 4.247,- Kč za sjednané stavební spoření u společnosti Wüstenrot - stavební spořitelna, a.s. (na 18 let).

Tabulka č. 6 Rekapitulace měsíčních splátek produktů na pořízení bydlení (varianta s finančním plánem)

výše měsíčních splátek sjednaných finančních produktů na pořízení bydlení	r. 2015	r. 2025	r. 2033	r. 2045
splátka hypotečního úvěru	8 532,00 Kč	8 532,00 Kč	8 532,00 Kč	8 532,00 Kč
splátka stavebního spoření	4 247,00 Kč	4 247,00 Kč	4 247,00 Kč	0,00 Kč
Výše splátek na zajištění bydlení	12 779,00 Kč	12 779,00 Kč	12 779,00 Kč	8 532,00 Kč

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Již v roce 2034 bude moci pan Adam navíc investovat do dalších produktů finančního trhu částku ve výši 4.247,- Kč, kterou od toho roku ušetří za již ukončenou splátku stavebního spoření a od roku 2046 bude moci také investovat částku 8.532,- Kč, kterou „uspoří“ z již splaceného hypotečního úvěru. V tomto období však již bude pomýšlet na důchod a lze

předpokládat, že tato částka dostatečně vykryje výpadek části příjmů ze závislé činnosti po odchodu do penze.

Ve výše uvedené variantě je také zobrazena finanční analýza toho, kolik činí rozdíl v disponibilních zůstatcích modelové rodiny č. 1 dle sestaveného finančního plánu oproti variantě bez finančního plánu (počítáno v nominálních hodnotách). Tento rozdíl dosahuje až téměř 13.000,- Kč (12.779,- Kč).

Přehled tvorby majetku modelové rodiny č. 1 s finančním plánem a bez fin. plánu

Tabulky č. 7 a č. 8 ukazují přehledy tvorby majetku modelové rodiny č. 1, pana Adama pomocí sjednaných finančních produktů v letech 2015 až 2045, kdy rozhodnými pro roky uvedené v bilancích jsou roky, v nichž dochází k ukončení sjednaných produktů (úvěru ze stavebního spoření a hypotečního úvěru) resp. nastává významný milník v životě jedince, dovršení věku 60 let a pravděpodobný odchod pana Adama do penze. V neuvedených letech nedochází ve finanční bilanci pana Adama k žádným změnám, tedy platí stejně.

Tabulka č. 7 Přehled tvorby renty (majetku) se sjednanými finančními produkty bez finančního plánu, modelová rodina č. 1

Přehled výše sledovaných plateb a majetku bez fin. plánu v období	nájem	spoření s 0,7 % p. a. (ING Konto)	měsíčně celkem	celkem (kumulativně)
r. 2033	12 000,00	9 000,00	21 000,00	2 071 139,00
r. 2045	12 000,00	9 000,00	21 000,00	3 604 153,00
r. 2046 (60 let věku klienta)	12 000,00	9 000,00	21 000,00	3 737 811,00
Majetek klienta při 15% zdanění	-	-	-	3 177 139,00

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Pokud by pan Adam neměl sestaven finanční plán nebo podle něj nepostupoval, v době odchodu do penze by dosahovala výše jeho majetku po předpokládaném 15% zdaněním částky 3.177.139,- Kč.

V případě, že by postupoval podle navrženého finančního plánu, byla by jeho finanční situace jiná, lepší. Jak ukazuje následující tabulka, výše majetku pana Adama v době jeho předpokládaného odchodu do penze (v 60 letech) celkem tvoří hodnota bytu ve výši 2.500.000,- Kč a hodnota naspořené částky po předpokládaném zdanění ve výši 15%, ve výši 1.207.781,- Kč, tedy celkem 3.707.781,- Kč.

Tabulka č. 8 Přehled tvorby renty (majetku) se sjednanými finančními produkty vybranými v závislosti na nastaveném finančním plánu, modelová rodina č. 1

Přehled výše sledovaných plateb a majetku s fin. plánem v období	splátky	fond oprav	měsíčně celkem	ING konto + Clear Deal od r.1937	byt	rozdíl ze splátek
r. 2033	12 779,00	4 000,00	16 779,00	349 562,00	2 500 000,00	1 519,00
r. 2036	12 779,00	4 000,00	16 779,00	566 663,00	2 500 000,00	5 766,00
r. 2045	8 532,00	4 000,00	16 779,00	1 331 828,00	2 500 000,00	5 766,00
r. 2046	0,00	4 000,00	4 000,00	1 420 919,00	2 500 000,00	12 779,00
hodnota term. vkladu po zdanění 15 %*				1 207 781,00		
hodnota bytu v r. 2046 při inflaci 1,5 %					3 966 316,00	
výše majetku (finanční produkty + byt) při prodeji					5 174 097,00	
Kapitál (byt 2,5 mil. a fin. prod.) při 15% zdanění	-	-	-	3 707 781,00	-	-

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Poznámka: sazba roku 2015*

V této finanční rekapitulaci není kalkulováno s hodnotou vozidla, neboť není předpoklad, že si pan Adam pořídí nové. Stávající vozidlo Škoda si pořídil v březnu 2015 jako nové a lze předpokládat, že jej bude užívat minimálně do roku 2025 nebo déle (průměrné stáří osobních automobilů v ČR se pohybuje okolo 14 let). Pokud by se však rozhodl pořídít nové vozidlo, pořídí si jej bez ohledu na to, zda bude postupovat dle navrženého finančního plánu nebo bez něj.

Zajímavé je srovnání finanční situace v době odchodu modelového klienta do důchodu. Pokud bude pan Adam postupovat bez finančního plánu, bude po roce 2046 hradit nájem a související služby ve výši 12.000,- Kč nominální hodnoty (počítané z údajů roku 2015). Pokud by však postupoval podle sestaveného finančního plánu, bude pan Adam hradit fond oprav ve výši 4.000,- Kč měsíčně, což při stejné metodice jako v uvedené první variantě bez finančního plánu znamená, že mu zůstane o 8.000,- Kč měsíčně k dispozici méně. Což je více než 1/2 starobního důchodu, na který bude dle dnešní metodiky mít nárok.

Vzhledem k tomu, že očekávaný důchod pana Adama se bude pohybovat okolo 15.000,- Kč měsíčně, může pan Adam předpokládat, že ve variantě s finančním plánem po úhradě měsíčního poplatku do fondu oprav a služeb s nájmem spojených, bude mít k dispozici přibližně 9.000,- Kč, což je dostatečně vysoká částka určená pro jeho osobní spotřebu.

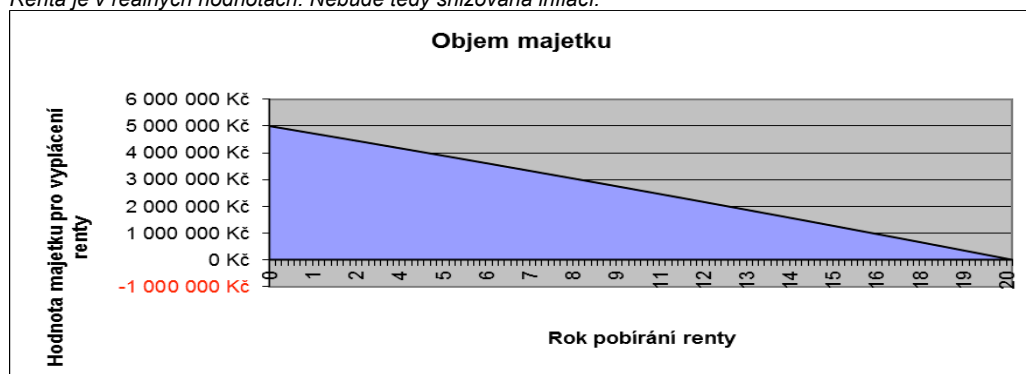
Prodej nemovitosti při odchodu do penze

Druhou velmi atraktivní variantou je prodej nemovitosti v kombinaci s hodnotou naspořenou na termínovaném vkladu s 2,2% p. a. a ING Kontě. Pokud se hodnota nemovitosti v roce 2046 ustanoví na téměř 4 milionech korun (3.966.316,- Kč při inflaci 1,5%) a hodnota naspořené částky bude činit, při zdanění ve výši 1,87% ročně, částku ve výši 1,207 milionu korun (1.207.781,- Kč), lze říci, že i po úhradě daně z nemovitosti (dle 4% sazby roku 2015 by činil daňový odvod cca 160.000,- Kč) se hodnota majetku bude pohybovat přes 5 milionu korun. Tato částka panu Adamovi zaručí rentu, po dobu 20 let, ve výši přibližně 22.332,- Kč měsíčně v reálných hodnotách (výchozím stavem je rok 2046) při 1,5% inflaci. Společně se starobním důchodem ve výši 15.000,- Kč, lze říci, že disponibilní zůstatek pana Adama v důchodovém věku, i díky již ukončeným splátkám úvěrů, bude vyšší než v době jeho ekonomické aktivity. Výpočet výše renty na období 20 let je uveden v obrázku č. 14.

Obrázek č. 14 Výpočet výše renty z hodnoty majetku ve výši 5.000.000,- Kč, míře inflace 1,5% a výnosu portfolia ve výši 2,2%

Objem majetku	5 000 000 Kč
Výnos portfolia	2,2%
Inflace	1,5%
Doba pobírání renty	20 let
Výše vyplácené renty	22 332 Kč

*Výše renty na 20 let. Po této době se majetek vyčerpá.
Renta je v reálných hodnotách. Nebude tedy snižována inflací.*

Zdroj: databáze společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Na závěr této diplomové práce je nutné vzít v úvahu, že se jedná pouze o dlouhodobý matematický model, do kterého vstupují proměnné, které vycházejí z dnešní stávající a očekávané situace, avšak některá z proměnných se může v průběhu let výrazně změnit.

4.2.6 Studie modelové rodiny č. 2

Jako druhý modelový příklad byla vybrána vícečlenná rodina ze Severní Moravy. Modelovou rodinu č. 2 budeme z důvodu ochrany jejich dat nazývat rodinou Novotných.

Identifikace modelové rodiny č. 2

Paní Eva je ročník narození 1984, pracuje jako lékař v nemocnici. Paní Eva je vdaná za Jana (rok narození 1984), který pracuje také jako lékař ve stejné nemocnici. Mají dvouletou dceru a paní Eva je ve třetím měsíci těhotenství.

V současné době se manželé Novotní nachází na začátku druhé fáze osobních a rodinných financí nazvané „výpůjčky“, ve které člověk okolo věku 30 let buduje pracovní kariéru, touží po vlastním bydlení a zakládá rodinu, v oblasti financí vytváří menší úspory, které povětšinou vkládá do produktů stavebního spoření, doplňkového penzijního spoření či životního pojištění a také prostředky vynakládá na tvorbu majetku.

Stěžejním cílem osobního finančního plánu Novotných bude pořízení vlastního bydlení.

Vyhodnocení zdrojů

Prvním krokem k sestavení osobního finančního plánu manželů Novotných je rekapitulace jejich aktuální finanční situace, tj. jejich příjmů a výdajů a dále jejich majetku a závazků.

Příjmy pana Jana a paní Evy

Příjem paní Evy i pana Jana, tvoří pouze příjmy ze závislé činnosti, tedy příjmy z nemocnice. Nemají příjmy z podnikání a nepobírají žádné dávky od státu a ani nepobírají žádné renty. Jejich měsíční mzda činí v případě paní Evy 27.000,- Kč a v případě pana Jana pak 32.000,-Kč. Souhrnně pak tedy 59.000,- Kč.

Od zaměstnavatele dostávají stravenky v hodnotě 45,- Kč na den, což jim zvyšuje měsíční příjem o 1.980,- Kč, ročně o 23.760,- Kč (45,- Kč x 2 osoby x 22 dní za měsíc) a příspěvek na Doplňkové penzijní spoření (dále jen DPS) každý ve výši 500,- Kč. DPS mají sjednáno u Penzijní společnosti České pojišťovny, a.s. (dále jen PSČP).

Jejich roční příjem je ve výši 731.760,- Kč a tvoří jej 708.000,- Kč ze mzdy obou manželů a 23.760,- Kč ze stravenek. Měsíční příjem rodiny Novotných je tedy 60.980,- Kč.

Tabulka č. 9 Souhrn příjmů modelové rodiny č. 2, rodiny Novotných

Příjmy	Měsíční příjem	Roční příjem
Mzdové příjmy	59 000,00 Kč	708 000,00 Kč
Stravenky (45,- x 22 dní x 2 osoby)	1 980,00 Kč	23 760,00 Kč
Příspěvek na DPS PSČP	1 000,00 Kč	12 000,00 Kč
Příjem celkem	60 980,00 Kč	731 760,00 Kč

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Výdaje rodiny Novotných

Rodina dnes bydlí v rodinném domě u rodičů paní Evy a na domácnost přispívají částkou ve výši 5.000,- Kč měsíčně.

Vzhledem k tomu, že mají přebytek disponibilních zdrojů, odkládají měsíčně 40.000,- Kč. Tyto ponechávají na spořicímu účtu u své banky. K dnešnímu dni mají zůstatek na účtu ve výši 1.500.000,- Kč. I přesto, že dle vyplněného Investičního dotazníku – testu přiměřenosti není ani jeden z manželů úplně nejkonzervativnější, nechávají naspořené prostředky na spořicímu účtu. Chtějí je použít na pořízení nového rodinného domu. V nedávné době, kdy byla paní Eva na rodičovské dovolené, díky podpoře rodičů si mohla jako lékař přivydělávat v místním komunitním domě pro seniory a její pokles příjmů nebyl tak markantní, neboť k příspěvku na rodičovskou dovolenou ve výši 11.500,- Kč si přivydělala 8.500,- Kč měsíčně a její příjem byl na úrovni 20.000,- Kč. Se stejným režimem kalkuluje i nyní, kdy vzhledem ke svému povolání bude muset odejít brzy na tzv. rizikové těhotenství.

I díky nízkým výdajům na bydlení a relativně vysokým společným příjmům se podařilo rodině uspořít 800.000,- Kč. Rodina disponuje jedním vozidlem a má v plánu pořídit během několika měsíců ještě druhé. Do něj chtějí investovat cca 200.000,- Kč. Za stávající vozidlo platí pojištění (povinné + havarijní + čelní sklo) ve výši 6.001,- Kč ročně. Oba pak přispívají do DPS částkou ve výši 600,- Kč měsíčně.

Z výše uvedených měsíčních výdajů rodiny Novotných, je zřejmé, že jejich celkové výdaje dosahují částky 47.700,- Kč (po započtení příspěvků zaměstnavatele na doplňkové penzijní spoření). Jejich disponibilní zůstatek pro „život“ činí 13.280,- Kč (příjmy ve výši 60.980,- Kč mínus 47.700,- Kč výdajů) a po odečtení cca 1.000,- Kč měsíčních výdajů na pohonné hmoty, zbývá na stravu, ošacení a zábavu částka ve výši 12.280,- Kč, což představuje přibližně 1,6 násobek částky stanoveného životního minima pro rok 2015

(životní minimum pro rok 2015 je pro 2 dospělé osoby a jedno dítě stanoveno ve výši 7.710,- Kč).

Souhrnný rozpis výdajů manželů Novotných na sjednané finanční produkty, nájemné včetně služeb a provoz automobilu je uveden v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10 Výdaje modelové rodiny č. 2 na finanční produkty, nájem a provoz automobilu

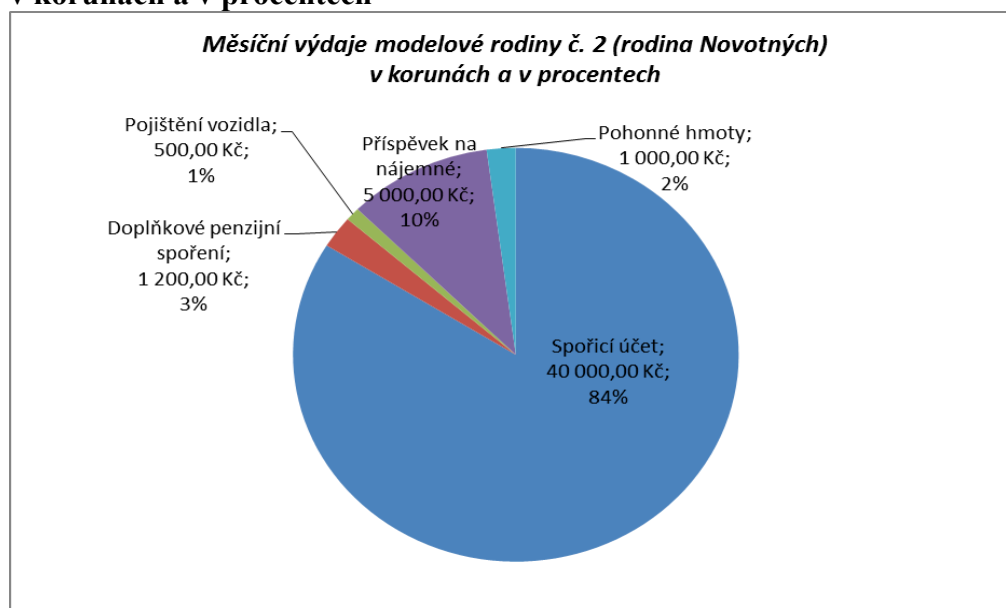
Výdaje	Měsíční výdaje	Roční výdaje
Investice a spoření:		
Spořicí účet	40 000,00 Kč	480 000,00 Kč
Dopl. penz. sp. + pojištění		
Doplňkové penzijní spoření	1 200,00 Kč	14 400,00 Kč
Pojištění vozidla	500,00 Kč	6 000,00 Kč
Úvěr a ostatní výdaje:		
Příspěvek na nájemné	5 000,00 Kč	60 000,00 Kč
Pohonné hmoty	1 000,00 Kč	12 000,00 Kč
Výdaje celkem	47 700,00 Kč	572 400,00 Kč

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování

Poznámka*: v DPS je započtena pouze částka, kterou hradí manželé Novotní sami

Rodina Novotných kromě výše uvedeného vozidla nevlastní žádný majetek, který by mohla v případě potřeby prodat a tímto si zlepšit svoji aktuální kladnou stranu bilanci rodinného rozpočtu.

Graf č. 2 Měsíční výdaje modelového klienta č. 2, rodiny Novotných vyjádřeno v korunách a v procentech

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Z výše uvedeného grafu je patrné, že největší výdajovou položkou v rodinném rozpočtu modelové rodiny č. 2 jsou výdaje spoření, které dosahují 84% všech sledovaných výdajů rodiny Novotných (měsíčně spoří 40.000,- Kč) a druhou největší položkou je příspěvek na nájemné, které hradí ve výši 5.000,- Kč rodičům paní Evy (přibližně 10% výdajů rodinného rozpočtu).

Definice cílů modelové rodiny č. 2

Rodina Novotných si vyhlédla rodinný dům nedaleko Frýdku - Místku v ceně 4 miliony korun, kdy kupní cena za pozemek činí 500.000,- Kč a za stavbu pak 3.500.000,- Kč. Částkou ve výši 500.000,- Kč na zakoupení pozemku jim přispějí rodiče.

Vzhledem ke zkušenostem s domy v okolí předpokládáme, že tento dům bude znalcem ohodnocen na úrovni kupní ceny, tedy ve výši 4.000.000,- Kč.

Manželé Novotní již znají své základní možnosti a mají představu o výši splátek.

Vzhledem k tomu, že co se investování týká, nejsou zcela konzervativní a přemýšlejí o délce splatnosti hypotéky a možnostech investování.

Cílem finančního plánu manželů Novotných bude porovnat „kratší“ dobu splácení s dobou delší a větší možností investovat. Rodina počítá s tím, že na dobu přibližně jednoho roku bude paní Eva doma na nemocenské a mateřské dovolené, kdy se sníží její příjem na 17.670,- Kč. Poté půjde na rodičovskou dovolenou, kterou bude mít ve výši 11.500,- Kč měsíčně do dvou let dítěte. Během rodičovské dovolené má v plánu si opět vypomáhat brigádou s příjmem cca 9.000,- Kč měsíčně. V budoucnu, až se plně vrátí do zaměstnání, pak rodina počítá s výdaji na školkovné v souhrnné výši 4.000,- Kč.

4.2.7 Modelový finanční plán na pořízení vlastního bydlení

Při rekapitulaci rodinného rozpočtu Evy a Jana tedy bylo zjištěno, že na úsporách mají manželé Novotní naspořenou částku ve výši 1.000.000,- Kč. A očekávaný dar od rodičů ve výši 500.000,- Kč. Primárním cílem sestaveného finančního plánu je zajistit rodině nejnižší možný úrok s pevnou fixací této sazby.

Volba produktů finančního trhu na zajištění vlastního bydlení

Vstupní údaje rodiny byly vloženy do kalkulačky produktu Raiffeisenbank, a.s. a výsledná nabídka tohoto hypotečního úvěru je uvedena v příloze č. 7, kde z nabízených variant fixace úrokové sazby byla zvolena 5 fixace a doba splácení 20 let. Měsíční splátka úvěru

při těchto parametrech smlouvy činí 12.400,- Kč. V rámci aktuální kampaně pak Raiffeisenbank, a.s. přispívá k novým Hypotéčním úvěrům jednorázovou částkou ve výši 4.000,- Kč. Banka požaduje, aby si klient s hypotéčním úvěrem zřídil i její běžný účet, což vzhledem k tomu, že sebou nenese žádné poplatky na správu, není překážkou. Naopak může být výhodou. Produkt této banky byl vybrán také z důvodu, že v současné době nabízí nejvyšší sazby na trhu.

Manželům je doporučeno ponechat 300.000,- Kč jako rezervu na opravu vozidla, dovybavení domácnosti, a jiné obdobné výdaje a 200.000,- Kč si ponechat na nákup druhého vozidla. K dispozici je tedy 1.000.000,- Kč ze spořicího účtu, které budou použity na úhradu kupní ceny domu.

4.2.8 Změny v cash-flow u jednotlivých položek

Rodina již nebude rodičům paní Evy platit příspěvek na domácnost (nájem) v hodnotě 5.000,- Kč (-5.000,- Kč), ale nově bude platit očekávaný výdaj na energie a internet ve výši 3.500,- Kč. Splátka Raiffeisenbank, a.s. dle propočtu bude činit 12.400,- Kč na 20 let sjednaného hypotečního úvěru.

Na spořicím účtu již není nutné spořit 40.000,- Kč měsíčně, jelikož hlavní cíl spoření, nákup nemovitosti, byl splněn, tj. úspora činí tedy 40.000,- Kč. Rekapitulace změn v platbách modelové rodiny č. 2 je uvedena v tabulce č. 11. Rodina nemá problém splnit si svůj cíl, tedy nákup vybraného rodinného domu.

Tabulka č. 11 Platby rodiny Novotných po sjednání hypotéky se splátkami na 20 let

Platby	Platby před sestavením plánu	Platby po sestavení finančního plánu
Příspěvek na domácnost	-5 000,00 Kč	-
Energie a internet	-	3 500,00 Kč
splátka Raiffeisenbank, a.s.	-	12 400,00 Kč
spořicí účet	-40 000,00 Kč	-
Změna cash-flow	-45 000,00 Kč	15 900,00 Kč
Změna celkem		-29 100,00 Kč

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 30.10.2015

I když budeme předpokládat, že na dobu jednoho roku se sníží disponibilní příjmy rodiny v období nemocenské a mateřské dovolené paní Evy o přibližně 10.000,- Kč (respektive 16.000,- Kč) a rodina předpokládá nárůst výdajů o cca 5.000,- Kč měsíčně, díky péči o očekávané dítě neměla by mít rodina problém toto období ufinancovat. Jelikož je profese

lékaře stabilním zaměstnáním, můžeme za riziko považovat pouze změnu zdravotního stavu. Pro plné pokrytí hypotečního úvěru v případě smrti, či II. a III. stupně invalidity, nemoci, či úrazem pana Jana a 50% pokrytí téhož u paní Evy, bude využito pojištění od společnosti UNIQA pojišťovna, a.s., která svým klientům v současné době nabízí nejnižší pojistné (příloha č. 8 a obrázek č. 15).

Obrázek č. 15 Kalkulátor Rizikového životního pojištění s dividendou společnosti UNIQA pojišťovna, a.s., modelové rodiny č. 2

Události s dlouhodobým dopadem							
	Odchylná délka	Pojistná částka	Pojistné P1	Odchylná délka	Pojistná částka	Pojistné P2	Pojistné
Pojištění pro případ smrti konstantní PC	20	30 000 Kč	43 Kč			Nesjednáno	43 Kč
klesající PC	20	2 500 000 Kč	188 Kč	20	1 250 000 Kč	94 Kč	282 Kč
Připojištění invalidity							
klesající PC III. stupně	20	2 500 000 Kč	201 Kč	20	1 250 000 Kč	101 Kč	302 Kč
klesající PC II. stupně		2 500 000 Kč	68 Kč		1 250 000 Kč	34 Kč	102 Kč
klesající PC I. stupně			Nesjednáno			Nesjednáno	
		0 % fixovat			0 % fixovat		

Zdroj: databáze klienta společnosti FINVISION, s.r.o., vlastní zpracování ke dni 30.10.2015

V konečné finanční bilanci manželů Novotných se dále promítne roční daňová odpočitatelnost úroků zaplacených ve zdaňovacím období z hypotečního úvěru, která navýší jejich bilanci o 44.750,- Kč ročně ve formě snížení jejich daňového základu (o 15% z roční částky zaplacených úroků). Čistá daňová vratka z úroků bude činit 6.712,- Kč za první rok. Díky anuitnímu splácení pak bude klesat výše této vratky.

4.2.9 Další produkty finančního plánu – pojištění

Pojištění domácnosti a stavby

V rámci osobního finančního plánu je pak modelové rodině č. 2 doporučeno pojištění domácnosti a pojištění stavby. Pojištění stavby je v našem případě vyžadováno i ze strany banky. Tato část bude zajištěna bankou, neboť díky tomu, že manželé Novotní nechají sjednání pojištění bance, dostane slevu 0,2% p. a. na úrokové sazbě. Tato sleva už byla v úrokové sazbě zohledněna. Modelové rodině č. 2 však budou nastaveny parametry pojištění a stavba bude pojištěna na 3.500.000,- Kč a domácnost na 500.000,- Kč. Celkem tedy manželé Novotní budou platit pojistné ve výši 5.200,- Kč ročně.

Pojištění vozidla

Vozidlo mají manželé Novotní pojištěné dostatečně a nejsou známy možnosti dalších úspor, a proto bude dosavadní pojištění zachováno.

4.2.10 Srovnání 20 a 30 letého období splatnosti hypotečního úvěru

Vzhledem k tomu, že základním požadavkem modelové rodiny č. 2 bylo porovnat rozdíl mezi splatností na 20 a 30 let a zapojit do sestaveného portfolia investiční produkty, bude provedeno srovnání podmínek hypotečního úvěru se splatností na 20 let na straně jedné a na straně druhé pak na 30 let a přebytky budou investovány.

Za předpokladu, že výnos z investice bude vyšší než úrok u hypotečního úvěru očištěný o daňovou vratku – v našem případě tedy 1,513% p. a., bude se manželům Novotným zkracovat doba splatnosti právě o vygenerovaný „dodatečný“ výnos.

Obrázek č. 16 Měsíční výše splátek hypotečního úvěru při době splácení 20 let a 30 let, modelová rodina č. 2

	20		30
Minimální příjmy žadatelů:	25 000,-	Minimální příjmy žadatelů:	25 000,-
Měsíční anuitní splátka:	12 400,-	Měsíční anuitní splátka:	8 980,-
Je poskytnutí úvěru reálné?	ANO	Je poskytnutí úvěru reálné?	ANO
Úroková sazba p.a. (předpokládaná)	1,79%	Úroková sazba p.a. (předpokládaná)	1,79%

Zdroj: Kalkulačka společnosti Raiffeisenbank, a.s., vlastní zpracování ke dni 20.8.2015

Pokud se manželé rozhodnou pro hypoteční úvěr s 30 letou délkou splatnosti, oproti dříve uvedené variantě na dobu 20 let při stejných ostatních podmínkách, „získají“ měsíčně navíc 3.420,- Kč, které mohou dále investovat. Výše měsíčních splátek sjednaného hypotečního úvěru Klasik Raiffeisenbank, a.s. na dobu 30 let totiž činí 8.980,- Kč, což je uvedeno v příloze č. 9.

ZÁVĚR A DOPORUČENÍ

V této diplomové práci bylo řešeno osobní finanční plánování, jeho principy a význam v řízení osobních financí každého z nás. Byl popsán postup, jakým způsobem správně osobní finanční plán sestavit, tak aby si každý mohl splnit svá přání a cíle a přitom získal přehled o skutečném stavu svých osobních financí. Práce byla rozdělena do dvou částí, a to do části teoretické, nazvané Literární rešerše a části praktické, nazvané Vlastní práce.

Teoretické úvahy byly odvozeny na základě autorových poznatků získaných z odborné literatury, článků a legislativy týkající se problematiky osobního finančního plánování a základních pojmů z finančního trhu. Byly definovány pojmy peníze, jejich funkce a vlastnosti, finanční gramotnost a její složky, dluhová spirála a byl stručně popsán systém finančního vzdělávání v České republice. Dále byly popsány přínosy finančního plánování a byly popsány jeho fáze. V této části diplomové práce byly také představeny teoretické pohledy na tvorbu bohatství a rezerv domácností v závislosti na různých ukazatelích, a to v závislosti na životní fázi, ve které se jedinec nachází, na jeho rodinném stavu a v závislosti na rozdílu příjmů a výdajů v čase. A v neposlední řadě byl popsán význam a principy investování volných finančních zdrojů.

Na tuto část plynule navázala vlastní část práce, kde v první podkapitole byly představeny základní charakteristiky finančních produktů, které jsou použity ve finančních plánech dvou modelových rodin. Druhá podkapitola již popisuje konkrétně dvě modelové rodiny, u nichž byla nejprve provedena analýza příjmů, výdajů a majetku a poté jim byl sestaven finanční plán „na míru“ jejich možností a cílů.

Finanční situace první modelové rodiny, resp. modelového klienta pana Adama, byla analyzována dle tohoto sestaveného finančního plánu, ale také z pohledu toho, jakých finančních zdrojů by dosáhl, kdyby finanční plán nedodržel nebo ho neměl sestaven. Modelovému klientovi byly navrženy produkty, pomocí nichž nejlépe zhodnotí své disponibilní prostředky. Také u druhé modelové rodiny, manželů Novotným, byla provedena analýza příjmů, výdajů a majetku a byl jim sestaven optimální finanční plán.

Obě modelové rodiny mají v podstatě stejný hlavní cíl, pořízení vlastního bydlení. Pan Adam si chce pořídit vlastní byt a manželé Novotní touží po rodinném domě. Obě modelové rodiny se nacházejí na začátku druhé fáze osobních financí, kterou lze nazvat „výpůjčky“, v níž jedinci budují své pracovní kariéry, vytváří menší úspory a volné

prostředky investují do pořízení hmotného majetku. Obecně lze říci, že stabilizují svou finanční situaci a vyjasňují si své finanční cíle. Obě modelové rodiny mají také podobné investiční smýšlení. Pan Adam je však, dle provedeného investičního dotazníku, konzervativnější než manželé Novotní.

Modelovou rodinu č. 1 tvoří jednočlenná domácnost pana Adama. Dle provedené analýzy vyplývá, že jeho měsíční příjmy jsou ve výši 39.320,- Kč a tvoří je mzda ve výši 38.000,- Kč, dále 1.350,- Kč je hodnota stravenek, které dostává od svého zaměstnavatele a 1.000,- Kč, které od něj také získává jako příspěvek na uzavřené Investiční životní pojištění. Výdaje pana Adama jsou ve výši 33.187,- Kč, kdy největší položkou jsou, tak jako v jiných českých domácnostech, výdaje na nájemné a zálohy s nájmem spojené, které jsou ve výši 12.000,- Kč. Dále pan Adam splácí spotřebitelský úvěr ve výši 9.213,- Kč, měsíčně spoří na spořicímu účtu částku ve výši 7.000,- Kč a 2.000,- Kč vkládá na účet sjednaného stavebního spoření. I přestože ve výčtu výdajů modelové rodiny č. 1 nejsou zahrnuty všechny výdaje, které např. sleduje Český statistický úřad ve Statistice rodinných účtů, lze říci, že výdaje pana Adama v procentuálním vyjádření korespondují s daty uvedenými právě v této statistice (i když v absolutním vyjádření jsou vyšší o cca 16 tisíc). Největší výdajovou položkou pana Adama a průměrných jednočlenných domácností jsou výdaje na bydlení (nájemné a zálohy na energie) a na pojištění a ostatní finanční produkty. Příjmy pana Adama jsou však výrazně vyšší oproti průměrným výdajům jednočlenné domácnosti vykázané ve Statistice rodinných účtů (konkrétně o 19.498,- Kč). Jeho disponibilní zůstatek činí po odečtení výdajů na pohonné hmoty částku ve výši 5.133,- Kč, což představuje přibližně 1,5 násobek částky stanoveného životního minima jednočlenné domácnosti.

I z hlediska dosavadních úspor pan Adam převyšuje průměrné hodnoty české domácnosti, jelikož disponuje s naspořenou částkou v hodnotě 346.842,- Kč (131.326,- Kč na stavebním spoření a 215.516,- Kč na spořicímu účtu), což představuje přibližně 2,5 násobek průměrných úspor českých domácností. Jeho závazky jsou ve výši 468.569,- Kč (splácí spotřební úvěr na automobil). Pan Adam má za cíl nákup bytu v hodnotě 2,5 milionu korun. Pokud by nezměnil své dosavadní finanční produkty, výše jeho majetku při předpokládaném odchodu do penze (v roce 2046), by dosáhla hodnoty 3.177.139,- Kč (po 15% zdanění), zatímco s nově uzavřenými finančními produkty navrženými dle sestaveného finančního plánu (spoření na ING Kontě a na termínovaném

vkladu u J&T Banky, a.s.), by hodnota majetku (při ceně bytu 2.500.000,- Kč) dosáhla hodnoty 3.707.781,- Kč. Pokud by se rozhodl majetek prodat, mohl by počítat s hodnotou bytu ve výši 3.966.316,- Kč (při inflaci 1,5%). Taková hodnota majetku, společně s uspořenou částkou ve výši 1.207.781,- Kč, by panu Adamovi zaručila rentu ve výši více než 22.000,- Kč měsíčně po dobu 20 let (konkrétně 22.332,- Kč), což s předpokládaným důchodem ve výši cca 15.000,- Kč tvoří vyšší disponibilní zůstatek v důchodovém věku, než v době jeho ekonomické aktivity.

V této části práce je nutno nastínit rizika, která mohou ve finančním plánu modelové rodiny č. 1 nastat. Mezi nejčastější a nejpravděpodobnější rizika finančního plánu pana Adama patří změna jeho rodinného stavu. Uzavření manželství či narození dítěte by vyvolalo nutnou revizi sestaveného finančního plánu a především by bylo nutno opět vyhodnotit příjmovou a výdajovou stránku, teď již vícečlenné domácnosti.

Další pravděpodobnou změnou u mladého člověka je změna zaměstnání a s tím spojené možné dočasné snížení pravidelných příjmů či poklesy příjmů způsobené běžnou nemocí nebo drobným úrazem. V sestaveném finančním plánu pana Adama jsou tato rizika pokryta dostatečně, avšak v budoucnu by bylo vhodné přehodnotit podmínky pojistné smlouvy a změnit její parametry tak, aby měl pan Adam dostatek prostředků na úhradu svých závazků i v případě vážných úrazů, nemoci či II. či III. stupně invalidity.

Modelovou rodinu č. 2 tvoří tříčlenná domácnost manželů Novotných a jejich dcery, další dítě čekají. Dle provedené analýzy osobních financí vyplývá, že měsíční příjmy manželů jsou ve výši 60.980,- Kč a tvoří je mzda ve výši 27.000,- Kč (mzda Evy) a 32.000,- Kč (mzda Jana), dále 1.980,- Kč je hodnota stravenek, které dostávají od zaměstnavatele a 1.000,- Kč, které od něj také získávají jako příspěvek na uzavřené Doplňkové penzijní spoření (každý po 500,- Kč). Manželé přispívají pouze 5.000,- Kč na domácnost, v níž žijí (u rodičů p. Evy) a přebytek disponibilních zdrojů ve výši 40.000,- Kč zhodnocují na spořicímu účtu u své banky. Aktuální zůstatek činí 1,5 milionu korun. Tento výdaj tvoří více než 80 % všech výdajů modelové rodiny č. 2. Rodině se navíc podařilo uspořít částku ve výši 800.000,- Kč, a to zejména proto, že mají relativně nízké náklady na bydlení a paní Eva si při nedávné rodičovské dovolené přivydělávala prací v komunitním centru. Výdaje manželů Novotných jsou ve výši 47.700,- Kč a jejich disponibilní zůstatek pro „život“ činí

12.280,- Kč, což představuje přibližně 1,6 násobek částky stanoveného životního minima pro tento typ domácnosti.

Manželé mají za cíl nákup rodinného domu v hodnotě 4 milionu korun, k jeho dosažení potřebují částku ve výši 2,5 milionu korun, jelikož 500 tisíc korun jim poskytnou rodiče a 1 milion korun mají naspořeno. Finanční strategie modelové rodiny č. 2 byla zaměřena na sestavení finančního plánu s nejnižším úrokem s pevnou fixací této sazby a porovnání parametry produktu, hypotečního úvěru, při 20 a 30 leté době splácení. Pokud by manželé svůj vysněný dům spláceli 20 let, činily by měsíční splátky 12.400,- Kč, pokud by jej spláceli 30 let, činily by jejich měsíční splátky částku ve výši 8.980,- Kč a tímto by mohli „uspořené“ prostředky ve výši 3.420,- Kč použít na investování nebo na krytí případných rizik.

Těmi riziky jsou zejména narození dalšího dítěte, se kterým je spojený nárůst nákladů rodiny na zajištění jejich životní úrovně, vzdělání a koníčků nebo naopak rozvod rodičů, který je spojený se snížením životní úrovně často obou manželů. S tímto by byl spojený také fakt, že pořízená nemovitost by nejspíše byla převedena na jednoho z rodičů (převod hypotéky a její refinancování) anebo prodána. Pokud by se manželům narodilo další, tedy již třetí dítě, změnila by se výrazně výdajová stránka rodinného rozpočtu, jelikož nároky odrůstajících dětí by se časem zvyšovaly (náklady na vzdělání, kroužky, aj.) a zároveň by rodina vynakládala větší výdaje na pojištění jejich života a zdraví, spoření, a další. Tyto zvýšené nároky by však bylo možné částečně nebo zcela pokrýt mzdou pana Jana, která by za pár let, díky létům praxe, většímu počtu přesčasů a pohotovostí a získaným lékařským atestacím, mohla dosáhnout 40.000,- Kč a více a příjmem paní Evy (přivýdělek a příspěvek na rodičovskou dovolenou) ve výši cca 22.000,- Kč. I po narození třetího dítěte, by se disponibilní zůstatek této pětičlenné modelové rodiny mohl pohybovat v rozmezí 1,6-1,8 násobku životního minima, tedy konkrétně 18.544,- Kč – 20.862,- Kč (dle životního minima roku 2015 ve výši 11.590,- Kč stanoveného pro domácnost 2 dospělých osob, 2 dětí do 6 let věku a 1 dítěte do 15 let věku). Jejich životní úroveň by se tedy nikterak nesnížila.

V případě rozvodů manželů by bylo vhodné lépe zajistit případná rizika zejména paní Evy. Pokud by děti a dům získala právě ona, což je v českých domácnostech častější, je nutné spočítat, zda její příjmy pokryjí zcela veškeré výdaje na život dětí, domácnost a splátky

úvěru. Jelikož paní Eva pracuje jako lékařka, její manžel také, lze předpokládat, že i po rozvodu, by byla schopna, za svého nadprůměrného příjmu a s pomocí výživného od bývalého manžela (okolo 5 tisíc na jedno dítě), vše uhradit.

Každopádně v případě paní Evy, je vhodné do budoucna zvážit možnost lepšího pokrytí pojistných rizik, což by bylo možné změnou její současné pojistné smlouvy, kdy riziko smrti, II. či III. stupně invalidity, nemoci a úrazu by bylo navýšeno ze současných 50 % na 100 %. Dodržování finančního plánu ohrožují i další faktory, kterými mohou být např. výnosnost sjednaných produktů v dlouhodobém období či změny zdravotního stavu manželů, změny v oblasti kariéry (odstěhování za prací do zahraničí), aj.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Ocenění bytu modelové rodiny č. 1

Expresní ocenění bytu

Byt číslo:

Jméno klienta:	<input type="text" value="Adam Adam"/>
Okres:	<input type="text" value="Hlavní město Praha"/>
Obec:	<input type="text" value="Praha"/>
Část obce:	<input type="text" value="Libeň"/>
Katastrální území:	<input type="text" value="Libeň"/>
Kód KÚ:	<input type="text" value="730891"/>
Poloha v obci:	<input type="text" value="Širší centrum - smíšená zástavba"/>
Ulice:	<input type="text"/>
V budově:	<input type="text" value="č.p."/> <input type="text"/> <input type="text"/> Další č.p.: <input type="text"/> (oddělit čárkou)
Budova:	☒ dokončená (stávající stav) ☐ výstavba (budoucí stav - čerpání po dokončení), např. výstavba, nástavba, vestavba, přístavba
Stáří budovy:	☐ do 5 let ☒ 6 - 10 let ☐ nad 10 let
Konstrukce budovy:	☒ zděná (cihlová, skelet s masivní vyzdívkou) ☐ dřevěná (srub, montovaná na bázi lehkých hmot) ☐ montovaná (panelová, betonová) ☐ jiná ☐ neznámá (nevím)
Rekonstrukce bytového domu:	☐ bez rekonstrukce ☐ po dílčí rekonstrukci ☐ po celkové rekonstrukci (např. fasáda, okna, střecha, stoupačky) ☐ střecha ☐ fasáda, zateplení ☐ okna, dveře ☐ rekonstrukce v interiéru domu
Pozemek pod budovou:	☒ vlastní (součástí bytu je spoluvlastnický podíl na pozemku) ☐ cizí (jiného vlastníka)
Počet podlaží:	<input type="text" value="5.NP"/> (v případě neznalosti přesného počtu NP, vyplnit alespoň přibližnou hodnotu)
Parkování - gar.stání/garáž:	<input type="text" value="0"/> (počet - k "bytu" náleží v budově park.místo ve vlastnictví, spoluvlastnictví nebo s výhradním už.)
Plošná velikost bytu:	<input type="text" value="41,00"/> m ² (celková podlahová plocha vlastního bytu bez příslušenství)
Podlahová plocha balkónů, lodžii, teras:	<input type="text"/> m ²
Plošná velikost předzahrádky:	<input type="text"/> m ² (ve vlastnictví, popř. výhradní užívání k bytu)
Podlahová plocha příslušenství mimo byt:	<input type="text" value="3,00"/> m ² (celková podlahová plocha sklepa, sklepní kóje, komora)
Typ bytu:	<input type="text" value="2+1"/>
Podíl na spol.částech domu:	<input type="text" value="1210/59574"/>
Podlaží bytu:	<input type="text" value="2.NP"/> ☐ půdní (podkrovní) byt

Id.číslo odhadu:

Rekonstrukce bytu: novostavba bez rekonstrukce
 ve výstavbě po částečné rekonstrukci (např. sociální zařízení)
 po rekonstrukci (např. sociální zařízení, kuchyň, podlahy, omítky)

Napojení na veřejné sítě: elektro vodovod kanalizace
 plynovod kabelová síť zpevněný příjezd

Vytápění: dálkové/ústřední (společný zdroj mimo byt) etážové (kotel+radiátory v bytě) lokální (zdroj po místnostech)
topné médium plyn topné médium plyn (WAW)
 elektřina elektřina (přímotopy)
 tuhá paliva tuhá paliva (kamna)

Oceňovaný byt bude: Objekt úvěru
 Zajištění

Koupě/převod bytu: přes realitní kancelář
 přímo od majitele/developerů

Nabývací ceny:

Nabývací cena bytu celkem: Kč (aktuální prodejní cena dle kupní smlouvy nebo smlouvy o budoucí kupní smlouvě)
(byt včetně gar.stání/garáže)
Datum aktuálního nabývacího titulu:

Odhad ceny:

Odhad ceny bytu celkem: Kč (obvyklé ceny podle cenové mapy)
(byt včetně gar.stání/garáže)
Poměrový ukazatel:
Celková reprodukční cena: Kč
Výsledná obvyklá cena bytu: Kč
Zástavní hodnota: Kč

Příloha č. 2 Nabídka společnosti Hypoteční banka, a.s. modelové rodiny č. 1

Orientační propočet hypotečního úvěru

Účel a typ úvěru

Účel úvěru	Nákup nemovitosti
Typ úvěru	Hypotéka do 85 % hodnoty nemovitosti Bez poplatku za správu

Financování investičního záměru

Celkový investiční záměr	0 Kč	Cizí zdroje (prostředky z jiných úvěrů)	0 Kč
Vlastní zdroje	0 Kč	Zdroje z poskytnutého hypotečního úvěru	2 250 000 Kč

Úvěr

Požadovaná výše úvěru	2 250 000 Kč	Maximální možná výše úvěru	5 593 000 Kč
-----------------------	--------------	----------------------------	--------------

Podíl úvěru na zajištění (LTV)	85 %	Minimální hodnota zajištění	2 047 050 Kč
Délka úvěru / Počet splátek	30 let / 360	Doba čerpání úvěru	12 měsíců

Úroková sazba

Typ úrokové sazby (období fixace)	5 let	Úrokovou sazbu vypočtenou s přihlédnutím k Vámi zadaným podmínkám Vám garantujeme od 7.11.2015 do 7.12.2015 za předpokladu, že úvěr bude skutečně poskytnut za podmínek Vámi zadaných pro její výpočet.
Základní úroková sazba	3,09 % p.a.	Uvedená individuální sleva bude poskytnuta pouze v případě, že zájemce předá kompletní žádost o přípravu návrhu smlouvy o úvěru, kterou Hypoteční banka a.s. kladně vyhodnotí.
Akční sleva z úrokové sazby	-0,20 % p.a.	
Individuální sleva z úrokové sazby	-0,70 % p.a.	
Výsledná úroková sazba	2,19 % p.a.	

(Složená odchylek: Akční nabídka -0,50, 20 let HB -0,20, Nový klient ČSOB -0,10, Inkaso z ČSOB -0,10)

Celková výše měsíční splátky

Splátka úvěru	8 532 Kč
---------------	----------

Pojištění úvěru	Neuvedeno
-----------------	-----------

Splátka vč. pojištění	8 532 Kč
-----------------------	----------

Poplatky

Zpracování úvěru	0 Kč	Sleva 100 %
Zpracování odhadu	dle Sazebníku Banky	
Správa úvěru měsíčně	0 Kč/měs.	Sleva 100 %

Finanční situace klienta

Celkové měsíční výdaje	11 488 Kč	Celkové měsíční čisté příjmy	38 000 Kč
z toho životní minimum	7 338 Kč	Potřebný čistý měsíční příjem	22 153 Kč
Povinná měsíční rezerva	2 133 Kč	Zůstatek příjmů	15 847 Kč

Varianty splátky pro porovnání

		20 let	25 let	30 let
3 roky fixace	Úroková sazba	2,09 % pa	2,09 % pa	2,09 % pa
	Měsíční splátka úvěru	11 479 Kč	9 636 Kč	8 418 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	25 837 Kč	23 533 Kč	22 012 Kč
5 let fixace	Úroková sazba	2,19 % pa	2,19 % pa	2,19 % pa
	Měsíční splátka úvěru	11 588 Kč	9 746 Kč	8 532 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	25 971 Kč	23 672 Kč	22 153 Kč
7 let fixace	Úroková sazba	2,29 % pa	2,29 % pa	2,29 % pa
	Měsíční splátka úvěru	11 694 Kč	9 858 Kč	8 647 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	26 107 Kč	23 810 Kč	22 297 Kč

F.2. Analýza rizik a hodnoty zajištění (nemovitosti)

F.2.1. Bytová jednotka – Expresní ocenění bytu	zdarma
F.2.2. Bytová jednotka – s elektronickými podklady klienta	1 900 Kč
F.2.3. Bytová jednotka, nebytový prostor – standardní ocenění	3 700 Kč
F.2.4. Rodinný dům nebo objekt pro individuální rekreaci (včetně pozemků) a samostatný pozemek	4 700 Kč
F.2.5. Ostatní typy nemovitostí	6 000 Kč

Zpracovaná analýza slouží pouze pro vnitřní potřebu banky.

Příloha č. 3 Nabídka společnosti Wüstenrot stavební spořitelny, a.s., splatnost 18 let modelové rodiny č. 1, varianta č. 1

wüstenrot

Půjčka ProBydlení - Přehled pro klienta

(i) Výpočty pro jednotlivé produkty jsou pouze informativní, nejedná se o právně závaznou nabídku.

Jméno a příjmení klienta/klientky	pan Adam
Výše úvěru / Cílová částka	700 000 Kč
Doba celkové splatnosti	18 let
Úroková sazba	
z vkladů (% p.a.)	0,10 %
z překlenovacího úvěru (% p.a.)	6,10 %
z úvěru ze stavebního spoření (% p.a.)	2,99 %
Roční procentní sazba nákladů (RPSN)	8,44 %
Nárok na státní podporu	ano
Celková měsíční splátka	4 247 Kč
-- měsíční splátka úvěru	4 150 Kč
Úhrady	
za zpracování úvěru	0 Kč
za vedení účtu spoření	27 Kč
za vedení účtu překlenovacího úvěru	0 Kč
za vedení účtu úvěru ze stavebního spoření	0 Kč
za výpis z účtu v případě, že klient požaduje zaslání poštou	30 Kč ročně
Způsob zajištění úvěru	
počet osob v závazku	1 osoba
zástava nemovitosti	ne
další nutná zajištění	životní nebo úvěrové pojištění žadatele o úvěr nebo spoludlužníka
Úprava sazby překlenovacího úvěru	
Uvedená úroková sazba překlenovacího úvěru nezahrnuje žádná zvýhodnění.	
Vyhotoveno k	16.09.15

Kontakt na poradce/poradkyni

Jméno a příjmení	Angel Bratovanov
v případě EOC - název společnosti	FINVISION, s.r.o.
Telefon	777 788 999
E-mail:	angel@finvision.cz
Jiný kontakt:	Šunychelská 1159, 73581 Bohumín

Děkujeme Vám za Váš zájem o produkty Wüstenrot stavební spořitelny.

PU.20150707

Příloha č. 4 Nabídka společnosti Wüstenrot stavební spořitelny, a.s., splatnost 10 let modelové rodiny č. 1, varianta č. 2

wüstenrot

Půjčka ProBydlení - Přehled pro klienta

(i) Výpočty pro jednotlivé produkty jsou pouze informativní, nejedná se o právně závaznou nabídku.

Jméno a příjmení klienta/klientky	pan Adam
Výše úvěru / Cílová částka	700 000 Kč
Doba celkové splatnosti	10 let
Úroková sazba	
z vkladů (% p.a.)	0,10 %
z překlenovacího úvěru (% p.a.)	5,40 %
z úvěru ze stavebního spoření (% p.a.)	2,99 %
Roční procentní sazba nákladů (RPSN)	6,57 %
Nárok na státní podporu	ano
Celková měsíční splátka	5 448 Kč
-- měsíční splátka úvěru	5 351 Kč
Úhrady	
za zpracování úvěru	0 Kč
za vedení účtu spoření	27 Kč
za vedení účtu překlenovacího úvěru	0 Kč
za vedení účtu úvěru ze stavebního spoření	0 Kč
za výpis z účtu	
v případě, že klient požaduje zaslání poštou	30 Kč ročně
Způsob zajištění úvěru	
počet osob v závazku	1 osoba
zástava nemovitosti	ne
další nutná zajištění	životní nebo úvěrové pojištění žadatele o úvěr nebo spoludlužníka
Úprava sazby překlenovacího úvěru	
Uvedená úroková sazba překlenovacího úvěru nezahrnuje žádná zvýhodnění.	
Vyhotoveno k	16.09.15

Kontakt na poradce/poradkyni

Jméno a příjmení	Angel Bratovanov
v případě EOC - název společnosti	FINVISION, s.r.o.
Telefon	777 788 999
E-mail:	angel@finvision.cz
Jiný kontakt:	Šunychelská 1159, 73581 Bohumín

Děkujeme Vám za Váš zájem o produkty Wüstenrot stavební spořitelny.

PU.20150707

Příloha č. 5 Nabídka společnosti ČSOB Pojišťovna, a.s. modelové rodiny č. 1

1/1

Cenová nabídka - pojištění NÁŠ DOMOV pro klienta: pan Adam

Zprostředkovatel: Angel Bratovanov, telefon: 777788999, e-mail: angel@finvision.cz

ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB zájemce o pojištění výslovně upozorňuje, že tato cenová nabídka v žádném případě není nabídkou (návrhem) pojistné smlouvy ve smyslu ustanovení § 1731 a násl. a § 2758 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „OZ“), ani není smlouvou o smlouvě budoucí ve smyslu ustanovení § 1785 a násl. OZ. Tato právně nezávazná cenová nabídka sama o sobě nevyvolává žádné právní účinky a nemůže sama o sobě vést ke vzniku pojištění v ní specifikovaného.

Údaje o pojištění

Počátek pojištění:	17.09.2015	Četnost placení pojistného:	Ročně
--------------------	------------	-----------------------------	-------

POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI

Místo pojištění - byt

Ulice a č.p.:	PSČ:	Obec:
---------------	------	-------

Předmět pojištění - zařízení domácnosti

Obydlenost:	Trvale obydlená	Plocha bytu:	60 m2	Pojistná částka:	500 000 Kč
-------------	-----------------	--------------	-------	------------------	------------

Valorizace pojistné částky:	Ano	Pojistná částka za předměty pojištění celkem:	500 000 Kč
-----------------------------	-----	---	------------

Rozsah pojištění	Varianta: Standard	Spoluúčast: 1 000 Kč
ZÁKLADNÍ POJIŠTĚNÍ:	Pojistná nebezpečí: požár, výbuch, úder blesku, pád letadla, víchřice, krupobíjí, zemětřesení, pád stromů a stožárů, tíha sněhu, vodovodní škoda, mráz, kouř, nadzvuková vlna, sesuv půdy a lavin, náraz vozidla, sklo all risk	
ASISTENČNÍ SLUŽBY:	dle VPP PMO 2015 část E. : servis vyjmenovaných domácích elektrospotřebičů, pomoc při havarijní situaci, odemknutí dveří, informační a poradenské služby	
		Roční pojistné: 1 049 Kč

Doplňková pojištění

POJIŠTĚNÍ ODCIZENÍ A VANDALISMU	Pojistná částka: 500 000 Kč	Roční pojistné:	1 163 Kč
POJIŠTĚNÍ ZKRATU A PŘEPĚTÍ	Limit pojistného plnění: 10 000 Kč	Roční pojistné:	76 Kč
POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ÚJMU	Limit pojistného plnění: 1 000 000 Kč/500 000 Kč/250 000 Kč/30 000 Kč	Roční pojistné:	420 Kč

Celkové roční pojistné za pojištění domácnosti:	2 708 Kč
---	-----------------

Slevy

Roční četnost placení pojistného	3 %
Obchodní sleva	15 %
Sleva celkem	18 %

Rekapitulace pojistného

Celkové roční pojistné za sjednaná pojištění:	2 708 Kč
Celkové roční pojistné za sjednaná pojištění včetně slev:	2 220 Kč
Výše splátky pojistného dle sjednané četnosti placení:	2 220 Kč

Kalkulace ze dne: **16.9.2015 23:20:39**

Modul - verze: 810.6.3.1840

Bezplatná informační linka ČSOB Pojišťovny: 800 100 777, www.csobpoj.cz

Příloha č. 6 Nabídka společnosti Kooperativa pojišťovna, a.s. modelové rodiny č. 1

Kalkulace komplexního pojištění vozidla - NAMÍRU

ID kalkulace:
Zpracoval: **FINVISION, s.r.o., zastoupený/á: Angel Bratovanov**
Tel. číslo: **+420 777 788 999** E-mail: **angel@finvision.cz**

Datum kalkulace: **16.09.2015**

Tento dokument je určen ke zjištění požadavků zájemce o pojištění (pojistníka); není návrhem pojistitele na uzavření pojistné smlouvy a na jeho základě nevzniká závazek pojistitele.

POJISTNÍK

Titul, jméno a příjmení/název firmy: RČ/ÍČ: ; **NE** Fyzická osoba, občan
PROVOZOVATEL: shodný s pojistníkem PSČ bydliště provozovatele:

ÚDAJE O VOZIDLE

Tovární značka: **ŠKODA** Obchodní označení: **OCTAVIA** Druh vozidla: **Osobní**
Způsob užívání: **Běžný** Zdvihový objem (ccm): **1 598** Výkon motoru (kW): **77**
Měsíc a rok první registrace: **03/2015** Počet míst (sezení/stání/lůžka): **5/0/0**

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ÚJMU ZPŮSOBENOU PROVOZEM VOZIDLA (dále jen "pojištění odpovědnosti")

Počet bezškodných měsíců: **118** Rozhodná doba ověřena v DBŠ Sleva důvěra: **NE** Bonus: **50 %**
Sleva za propojitěnost: **8 %** Obchodní sleva: **26 %**

Limity plnění:	35/35 ml. Kč:		Zvolená varianta 70/70 ml. Kč:		100/100 ml. Kč:		150/150 ml. Kč:	
	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:	základní:	s bonusem a slevami:
Roční pojistné:	8 310 Kč	2 742 Kč	8 567 Kč	2 827 Kč	8 995 Kč	2 968 Kč	9 423 Kč	3 110 Kč

Celkové roční pojistné po bonusu a slevách **2 827 Kč**

HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ

Pojistná částka pro havarijní pojištění: **obvyklá cena**

Výbava vozidla: Kombi: **ANO**; Automatická převodovka: **NE**; 4x4: **ANO**; Kožené čalounění: **NE**; Panoramatiká střecha: **NE**; Parkovací asistent: **NE**

Zabezpečení vozidla: **Řádně uzamčeno, alarm, imobilizér, ochranné značení skel pomocí kód VIN**

AVIS - pojistná částka: **50 000 Kč**

Zvolená pojistná nebezpečení: Základní havárie: **ANO**; Sezónní základní havárie: **NE**; Odcizení: **ANO**; Živel: **ANO**; Vandalismus: **ANO**
Počet bezškodných měsíců: **118** Rozhodná doba převedena z pojištění odpovědnosti Bonus: **45 %**
Sleva za využití smluvních servisů: **5 %** Sleva za propojitěnost: **8 %** Obchodní sleva: **25 %**
Sleva za kombinaci pojištění: **5 %**

Spoluúčast	Zvolená varianta					
	0 %, min. 2 000 Kč	5 %, min. 5 000 Kč	10 %, min. 10 000 Kč	15 %, min. 15 000 Kč	20 %, min. 20 000 Kč	30 %, min. 50 000 Kč
Roční pojistné za havarijní pojištění	10 684 Kč	8 188 Kč	6 941 Kč	6 004 Kč	5 381 Kč	3 665 Kč
Roční pojistné za nestandardní výbavu	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Celkové roční pojistné po bonusu a slevách **8 188 Kč**

DOPLŇKOVÁ POJIŠTĚNÍ A SLUŽBY

ASISTENČNÍ SLUŽBY

Asistenční program: **44; 50** Roční pojistné: **0 Kč**

POJIŠTĚNÍ SKEL VOZIDLA

Předmět pojištění: **čelní sklo** Sleva za využití smluvních servisů: **15 %** Roční pojistné: **1 500 Kč**
Limit pojistného plnění na pojistnou událost: **10 000 Kč**

Celkové roční pojistné za doplňková pojištění a služby **1 500 Kč**

Celkové základní roční pojistné **12 516 Kč**

Pojistné při roční frekvenci placení (Sleva 5 %) **11 890 Kč**

Pojistnou ochranu si můžete rozšířit také o úrazové pojištění přepravovaných osob, Pojištění sportovní výbavy, Pojištění zavazadel, Pojištění nákladů na nájem náhr. vozidla, Pomoc při nehodě, Právní ochrana, Silniční doprava

Pojistné odpovídá rozhodné době ověřené v DBŠ, nebo doložené dokladem, kdy pojistník neměl v uplynulých 24 měsících rozhodnou poj. událost.

Příloha č. 7 Kalkulačka spol. Raiffeisenbank, a.s., splatnost 20 let, fixace 5 let, Klasik modelové rodiny č. 2

Typ hypotečního úvěru	HŮ KLASIK
Varianta zvoleného typu	---
Hodnota nemovité věci určené ke zřízení zástavního práva	4 000 000 Kč
Požadovaný hypoteční úvěr	2 500 000 Kč
Kalkulováno s úvěrem ve výši (tzv. LTV)	62,50% z hodnoty nemovitosti
Hlavní účel úvěru (účel se největším objemem)	Koupě
Požadovaná doba splácení (v letech)	20
Fixace úrokové sazby na období (v letech)	5
Kalkulováno pro počet žadatelů	2
Čistý měsíční příjem všech žadatelů	59 000 Kč
Měsíční splátky jiných osobních úvěrů, leasingů, splátkových prodejů	Kč
Měsíční splátky podnikatelských, anuitně splácených úvěrů (např. provozních, investičních)	Kč

Hlavní žadatel (klient) - kontaktní údaje	Hlavní žadatel - doplňující informace	Zajistění
Jméno a příjmení: Eva a Jan	Typ příjmu	Region zástavy
Kontaktní telefon:	Pracovní pozice	Typ nemovité věci
E-mail:	Vzdělání:	Obec:
Ulice a č.p.:	Počet měsíců praxe v oboru:	Užitná plocha v m ²
Město/Obec:		140
		Financovaná nemovitost
		Využití nemovitosti Bydlení

		Další varianty délky splácení (v letech):				
		5	10	15	20	30
Minimální příjem žadatelů:	20 25 000,-	87 180,-	45 538,-	31 694,-	25 000,-	25 000,-
Měsíční anuitní splátka:	12 400,-	43 590,-	22 769,-	15 847,-	12 400,-	8 980,-
Je poskytnutí úvěru reálné?	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
Úroková sazba p.a. (předpokládaná)	1,79%	Úroková sazba garantována zdarma do 30.11.2015				
<p><i>Garance úrokové sazby platí za předpokladu, že nedojde ke změně zde uvedených parametrů úvěru, údaje o Hlavním žadateli jsou správné a budou splněny podmínky pro přiznání zvolených slev na úrokové sazbe.</i></p> <p>Úvěrová smlouva bude obsahovat závazek Klienta vést u Banky svůj platební styk - vést v Bance aspoň 1 běžný nepodnikatelský účet a a zajistit na něm kreditní obrát ve výši nejméně 15 000 Kč měsíčně plus nejméně 3 debetní operace za měsíc - operace nesmí být provedeny mezi Klientem a Bankou nebo mezi účty Klienta v rámci Banky. V případě nesplnění závazku do 3 měsíců od podpisu smlouvy bude úrok. sazba Bankou zvýšena o 1,5 % p.a.</p>						
Doplňující informace:						
Maximální možná výše úvěru při příjmu 59000 Kč	5 947 600,-	1 691 800,-	3 239 000,-	4 653 800,-	5 947 600,-	8 212 500,-
Měsíční poplatek za správu úvěru v Kč:	0,-	Klient RB				ANO, sleva 1%
Poplatek za poskytnutí úvěru v Kč:	0,-	Služba TURBO předčasné splátky?				NE, sleva 0,1%
Celkem uhrazeno úroků v Kč*):	475 988,-	Bude v RB uzavřeno pojištění?				ANO, sleva 0,2%
Měsíční max.platba úroku v období čerpání v Kč:	3 729,-	Příjmy kalkulované % z obrátu?				NE
*) suma úroků kalkulovaná z předpokládané úrokové sazby (př. situac. že úrok zůstává stejný po dobu splatnosti)						
RPSN	2,0%	Má klient sjednáno pojištění schopnosti splácet?				Nepožadováno
		Bonus 4000Kč*				ANO

Příloha č. 8 Kalkulátor Rizikového životního pojištění s dividendou společností UNIQA pojišťovna, a.s. modelové rodiny č. 2

Kalkulátor v. 3.4.0 - Rizikové životní pojištění s dividendou EDICE 2015

Data o smlouvě		Početné pojištění: <input type="text" value="1.12.2015"/>		Pojemník: <input type="text" value="Jan a Eva"/>			
Délka smlouvy	<input type="text" value="20"/>	do věku 51 let					
Délka placení	<input type="text" value="20"/>	do věku 51 let					
Frekvence placení	<input type="text" value="Měsíčně"/>						
Data o pojištěných osobách							
První pojištěný			Druhý pojištěný				
Rok narození	<input type="text" value="1994"/>	věk 31 let	<input type="text" value="1994"/>	věk 31 let			
Pohlaví	<input type="text" value="Muž"/>		<input type="text" value="Žena"/>				
Povolání	<input type="text" value="Lékařka"/>		<input type="text" value="Lékařka"/>				
Spot	<input type="text" value="Bájevy"/>		<input type="text" value="Lékařka rekreativní"/>				
ODVČ / Zaměstnanec	<input type="text" value="zaměstnanec"/>	RO Úraz / invalidita 1 / 1	<input type="text" value="zaměstnanec"/>	RO Úraz / invalidita 1 / 1			
zvýš. přev. VZO v %	<input type="text" value="0"/>	příběha v % <input type="text" value="0,0"/>	0 Tot. 0 %	zvýš. přev. VZO v %	<input type="text" value="0"/>		
na důchod v %	<input type="text" value="0"/>	příběha v % <input type="text" value="0"/>	0 Tot. 0 %	na důchod v %	<input type="text" value="0"/>		
Dokumentace k dodání	<input type="text" value="VLZ 1 + potvrzení příjmu 2 roky + zpráva z lékařské"/>		<input type="text" value="Zdravotní dotazník"/>				
Upozornění							
Ukázková dlouhodobá dávka							
	Odhodnotěná částka	Pojistná částka	Pojistná P1	Odhodnotěná částka	Pojistná částka	Pojistná P2	Pojistná
Pojištění pro případ smrti konstantní PC	<input type="text" value="20"/>	<input type="text" value="30 000 Kč"/>	43 Kč			Nesjednáno	43 Kč
klasický PC	<input type="text" value="20"/>	<input type="text" value="2 500 000 Kč"/>	100 Kč	<input type="text" value="20"/>	<input type="text" value="1 250 000 Kč"/>	Nesjednáno	202 Kč
Přípojištění invalidity							
klasický PC III. stupně	<input type="text" value="20"/>	<input type="text" value="2 500 000 Kč"/>	201 Kč	<input type="text" value="20"/>	<input type="text" value="1 250 000 Kč"/>	101 Kč	302 Kč
klasický PC II. stupně		<input type="text" value="2 500 000 Kč"/>	60 Kč		<input type="text" value="1 250 000 Kč"/>	34 Kč	102 Kč
klasický PC I. stupně			Nesjednáno			Nesjednáno	
		<input type="text" value="0 % fixovat"/>			<input type="text" value="0 % fixovat"/>		
Úraz - smrt / invalidita konstantní PC III. stupně			Nesjednáno			Nesjednáno	
klasický PC III. stupně			Nesjednáno			Nesjednáno	
dlouhodobá péče zprůhlášení od placení			Nesjednáno			Nesjednáno	
Smrt úrazem			Nesjednáno			Nesjednáno	
Trvalé následky úrazu			Nesjednáno			Nesjednáno	
Horní konstanty			Nesjednáno			Nesjednáno	
			Nesjednáno			Nesjednáno	
Ukázková dočasné dávky							
Velmi závažná onemocnění plný rozsah (34 dg)			Nesjednáno			Nesjednáno	
omezený rozsah (4dg)			Nesjednáno			Nesjednáno	
Růstový přírůstek			Nesjednáno			Nesjednáno	
Denní odškodná			Nesjednáno			Nesjednáno	
Denní dávky při PN			Nesjednáno			Nesjednáno	
Pojištění nemocnosti denní dávky			Nesjednáno			Nesjednáno	
Nadstavbové rizika							
MedUNIGA			Nesjednáno			Nesjednáno	
DAS			Nesjednáno			Nesjednáno	
Odpovědnost			Nesjednáno			Nesjednáno	
Zdravotní asistence			Nesjednáno			Nesjednáno	
Investiční pojištění			samoobětí - Nesjednáno				
Pojistná celkem							
Základní informace k jednotlivým druhům pojištění ochrany nemocné v produkčním letu, která je součástí desek návrhu pojištění smlouvy. Částka celkového pojištění v sobě zahrnuje pojištění uznané na krytí jednotlivých pojištění a přípojištění uvedených v tomto návrhu včetně pojištění dítěte a složku, která je určena k tvorbě plnění při dožití se sjednaného konce pojištění smlouvy.							
Pro první pojištěnou osobu je potřeba vyplnit zdravotní dotazník v návrhu + prohlášení (VLZ 1) prověřené amluvním lékařem pojišťovny - Formulář VLZ + Vyšetření: EKG, Moč, Glykemie, GMT, Cholesterol, Kreatinin, HbV 1,2.							
Pro druhou pojištěnou osobu je potřeba vyplnit zdravotní dotazník v návrhu.							
Pojistná P1 a P2	729 Kč						
Pojistná za dítě	0 Kč						
Mimořádné pojištění	0 Kč						
Běžné pojištění Celkem	729 Kč						

Příloha č. 9 Kalkulačka spol. Raiffeisenbank, a.s., splatnost 30 let, fixace 5 let, Klasik modelové rodiny č. 2

Typ hypotečního úvěru	HÚ KLASIK
Varianta zvoleného typu	---
Hodnota nemovité věci určené ke zřízení zástavního práva	4 000 000 Kč
Požadovaný hypoteční úvěr	2 500 000 Kč
Kalkulováno s úvěrem ve výši (tzv. LTV)	62,50% z hodnoty nemovitosti
Hlavní účel úvěru (účel se největším objemem)	Koupě
Požadovaná doba splácení (v letech)	30
Fixace úrokové sazby na období (v letech)	5
Kalkulováno pro počet žadatelů	2
Čistý měsíční příjem všech žadatelů	59 000 Kč
Měsíční splátky jiných osobních úvěrů, leasingů, splátkových prodejů	Kč
Měsíční splátky podnikatelských, anuitně splácených úvěrů (např. provozních, investičních)	Kč

Hlavní žadatel (klient) - kontaktní údaje		Hlavní žadatel - doplňující informace			Zajištění	
Jméno a příjmení: Eva a Jan	Typ příjmu	Příjem ze závislé činnosti v ČR	Region zástavy	Moravskoslezský kraj		
Kontaktní telefon:	Pracovní pozice	Jiný typ	Typ nemovité věci	budova		
E-mail:	Vzdělání:	vysokoškolské	Obec	jiné		
Ulice a č.p.:	Počet měsíců praxe v oboru:	60	Užitná plocha v m ²	140		
Město/Obec:				Financovaná nemovitost		
				Využití nemovitosti	Bydlení	

	Další varianty délky splácení (v letech):					
	30	5	10	15	20	30
Minimální příjmy žadatelů:	25 000,-	87 180,-	45 538,-	31 694,-	25 000,-	25 000,-
Měsíční anuitní splátka:	8 980,-	43 590,-	22 769,-	15 847,-	12 400,-	8 980,-
Je poskytnutí úvěru reálné?	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
Úroková sazba p.a. (předpokládaná)	1,79%	Úroková sazba garantována zdarma do				30.11.2015

Garance úrokové sazby platí za předpokladu, že nedojde ke změně zde uvedených parametrů úvěru, údaje o Hlavním žadateli jsou správné a budou splněny podmínky pro přiznání zvolených slev na úrokové sazbě.

Úvěrová smlouva bude obsahovat závazek Klienta vést u Banky svůj platební styk - vést v Banco aspoň 1 běžný nepodnikatelský účet a a zajistit na něm kreditní obrát ve výši nejméně 15 000 Kč měsíčně plus nejméně 3 debetní operace za měsíc - operace nesmí být provedeny mezi Klientem a Bankou nebo mezi účty Klienta v rámci Banky. V případě nesplnění závazku do 3 měsíců od podpisu smlouvy bude úrok. sazba Bankou zvýšena o 1,5 % p.a.

Doplňující informace:

Maximální možná výše úvěru při příjmu 59000 Kč	8 212 500,-	1 691 800,-	3 239 000,-	4 653 800,-	5 947 600,-	8 212 500,-
Měsíční poplatek za správu úvěru v Kč:	0,-	Klient RB				ANO, sleva 1%
Poplatek za poskytnutí úvěru v Kč:	0,-	Služba TURBO předčasné splátky?				NE, sleva 0,1%
Celkem uhrazeno úroků v Kč*):	732 860,-	Bude v RB uzavřeno pojištění?				ANO, sleva 0,2%
Měsíční max. platba úroku v období čerpání v Kč:	3 729,-	Příjmy kalkulované % z obrátů?				NE
*) suma úroků kalkulovaná z předpokládané úrokové sazby (při situaci, že úrok zůstává stejný po dobu splatnosti)						
RPSN	2,0%	Má klient sjednáno pojištění schopnosti splácet?				Nepožadováno
		Bonus 4000Kč*				ANO

SEZNAM LITERATURY

Knižní publikace

POLOUČEK, S. a kol.: *Peníze, banky a finanční trhy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 415 s. ISBN: 978-80-7400-152-9.

FILIP, M.: *Osobní a rodinné bohatství: Jak chytře investovat*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2006. 381 s. ISBN 80-7179-523-2. (v diplomové práci uvedeno: Filip, 2006a)

FILIP, M.: *Osobní a rodinné bohatství: Jak se dobře zajistit*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2006. 273 s. ISBN 80-7179-466-X. (v diplomové práci uvedeno: Filip, 2006b)

FILIP, M.: *Osobní a rodinné bohatství: Kam s penězi*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2006. 474 s. ISBN 80-7179-416-3. (v diplomové práci uvedeno: Filip, 2006c)

SYROVÝ, P., NOVOTNÝ, M.: *Osobní a rodinné finance*. 2. vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2005. 176 s. ISBN 80-247-1098-6.

SYROVÝ, P.: *Investování pro začátečníky*. 2. přepr. vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 105 s. ISBN 978-80-247-3486-6.

SYROVÝ, P. TYL. T.: *Osobní finance, řízení financí pro každého*. 2. aktual. vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. 224 s. ISBN 978-80-247-4832-0.

SMRČKA, L.: *Rodinné finance: Ekonomická krize a krach optimismu*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4.

GRŮŇ, L.: *Peníze a právo*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. 353 s. ISBN 978-80-244-2337-1.

STOWERS, J, E.: *Jak dosáhnout finanční nezávislosti*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 1996. 312 s. ISBN 80-7169-337-5.

SHIPMAN, M.: *Komodity: Jak investovat a vydělat*. 1. vydání, Brno: Computer Press, a.s., 2007. 133 s. ISBN 978-80-251-1866-5.

NOVOTNÝ, P., BUDÍKOVÁ, P., IVIČIČOVÁ, J., KEDROŇOVÁ, K., ŠTROSOVÁ, I., ŠTÝSOVÁ, M.: *Nový občanský zákoník: Smluvní právo*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. 230 s. ISBN 978-80-247-5164-1.

REJNUŠ, O.: *Finanční trhy*. 4. aktualiz. a rozš. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. 768 s. ISBN 978-80-247-3671-6.

TŮMA, A.: *Průvodce úspěšného investora: Vše, co potřebujete vědět o fondch*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. 217 s. ISBN 978-80-247-5133.

HOLMAN, R.: *Ekonomie*, 5. vydání. Praha: C. H. Beck (Beckovy ekonomické učebnice), 2011. 696 s. ISBN 978-80-7400-006-5.

JANDA, J.: *Spořit nebo investovat?* 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 167 s. ISBN 978-80-247-3670-9.

JANDA, J.: *Jak žít šťastně na dluh*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. 176 s. ISBN 978-80-247-4833-7.

VOHRA, N. D, AND BAGRI, B. R.: *Futures And Options*. 2. vydání. Tata McGraw-Hill Publishing Company Limited, 2003. 384 s. ISBN 978-0-07-048386-6.

ŠOBA, O., ŠIRŮČEK, M., PTÁČEK, R.: *Finanční matematika v praxi*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. 300 s. ISBN 978-80-247-4636-4.

POLÁCH, J., DRÁBEK, J., MERKOVÁ, M., POLÁCH, J., jr.: *Reálné a finanční investice*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 263 s., ISBN 978-80-7400-436-0.

SCHWAGER, J. D.: *Futures: Fundamental analysis* (Schwager on futures). Wiley finance editions (John Wiley & Sons), 1995. 639 s. ISBN 0-471-02056-7

Časopisecké zdroje

Investiční magazín [online]. Dostupný z WWW: <www.investicnimagazin.cz/>. [cit. 2015-03-01 až 2015-03-18].

Internetové zdroje

Portál: Proč se finančně vzdělávat Ministerstva financí ČR [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.psfv.cz/>>, *sekce úvěry, pojištění, důchody, tipy a návody, peníze a účty*. [cit. 2015-02-18 až 2015-08-03].

Portál: Proč se finančně vzdělávat Ministerstva financí ČR [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.psfv.cz/>>, *sekce pro odborníky, strategické dokumenty* (dokument Národní strategie finančního vzdělávání). [cit. 2015-01-12].

Portál: Proč se finančně vzdělávat Ministerstva financí ČR [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.psfv.cz/>>, *sekce pro odborníky, finanční vzdělávání na školách* (dokument Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách). [cit. 2015-01-11].

Portál: Idnes.cz: *Hůř než my jsou na tom s finanční gramotností jen Slováci a Mexičané* [online]. Dostupný z WWW: <http://ona.idnes.cz/financni-gramotnost-013-/modni-trendy.aspx?c=A140417_112941_styl_jup>. [cit. 2015-02-03].

Portál: Idnes.cz: *Čeští studenti uspěli v mezinárodním srovnání finanční gramotnosti*. [online]. Dostupný z WWW: <http://finance.idnes.cz/cesti-studenti-financni-gramotnost-dbj-/viteze.aspx?c=A140709_103205_viteze_zuk>. [cit. 2015-02-03].

Portál: MŠMT ČR: *Čeští žáci jsou ve finanční gramotnosti nadprůměrní*. [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/cesti-zaci-jsou-ve-financni-gramotnosti-nadprumerni>>. [cit. 2015-08-01].

Portál: Idnes.cz: *Druhý penzijní pilíř zavírá. Kam dát peníze?* [online]. Dostupný z WWW: <http://ekonomika.idnes.cz/co-delat-po-po-konci-penzijni-reformy-dsx-/test.aspx?c=A150520_2163566_test_nio>. [cit. 2015-06-14].

Portál: Český statistický úřad [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>>, *sekce Výkazy, sběr dat, Šetření u domácností-Statistika rodinných účtů a Vydáváme, Katalog produktů-Vydání a spotřeba domácností statistiky rodinných účtů – 4. čtvrtletí 2014*. [cit. 2015-09-18 až 2015-11-01].

Portál: Česká národní banka: *Měnová politika, Prognóza* [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.cnb.cz>> [cit. 2015-11-05].

Legislativa

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (tzv. insolvenční zákon), v aktuálním znění.

Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona, v aktuálním znění.

Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, v aktuálním znění.

Zákone č. 397/2012 Sb., o pojistném na důchodovém spoření, v aktuálním znění.

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v aktuálním znění.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v aktuálním znění.

Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, v aktuálním znění.

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, v aktuálním znění.

Nařízením vlády č. 361/2012 Sb., o sdělení klíčových informací pro účastníky doplňkového penzijního a důchodového spoření

Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb.